

ბუღალტრული უღრიცხვა

ISSN 1512-0805

სამეცნიერო-პრაქტიკული ჟურნალი

№ 3 (314)
მარტი
2023

အမည်

30534610

Gfpaa.ge

პროფესიული სარეზიუმირაციო
პროგრამა დასახმარებლად

რეზიუმე უნდა
ააოქროს 200 სიტყვა

რეზოლუციის უძღვეუბა
მაგი კანკარაშვილი

უმაღლესი დონის აუდიტისა და
მართვითი მეთოდების მოქმედების
გაუმჯობესების მიზნით

[illegible][illegible][illegible]

ამ სტატისტიკის განვიხილოთ 2017 წლის ივლისის საპროექტო სესიის პირველი მიმდევარი
აქ ნაჩვენებია, რომელიც ავტოტრეკოლის რაოდენობის შესახებ. ჩვენთვის მნიშვნელოვანია, რომ სტატისტიკა
მოცემულია მხოლოდ მუშაობის დროს. ნაჩვენებია, რომ სტატისტიკა მოცემულია მხოლოდ
მუშაობის დროს. ნაჩვენებია, რომ სტატისტიკა მოცემულია მხოლოდ მუშაობის დროს.

საქართველოს კროფსიონალ
ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაცია

საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა
და აუდიტორთა ფედერაცია

ბუღალტრული აღრიცხვა

ყოველთვიური სამეცნიერო-პრაქტიკული ჟურნალი
რეფერირდება „ქართულ რეფერირებულ ჟურნალში“

სტუ, ტექნიფორმი ISSN 1512-0775

№ 3(314)

მარტი

2023

რედაქტორი ლავრენტი ჭუმბურიძე

გამოცემის რედაქტორი საბა ძაძამია

სარედაქციო კოლეგია: ბაბი ალავერდაშვილი; კონსტანტინე დათიაშვილი;
ნადეჟდა კვატაშიძე; დალი სოლოლაშვილი; რუსუდან ქუთათელაძე;
რევაზ ძაძამია; იზოლდა ჭილაძე.

რედაქცია შეიძლება არ იზიარებდეს ავტორის აზრს. შემოსული მასალები ავტორებს არ
უბრუნდებათ. ავტორები თავად აგებენ პასუხს ფაქტების, ციფრებისა და ციტატების სიზუსტეზე.

შინაარსი

ინფორმაცია ფედერაციიდან	3
კანადის სერტიფიცირებული პროფესიონალი ბუღალტრები CPA Canada ტექნოლოგიის გავლენა აუდიტზე	4
პროფესიული სერტიფიცირების პრეტენდენტთა დასახმარებლად	
რუბრიკას უძღვება გაცი ალავერდუშვილი	
საერთაშორისო სტანდარტები ხარისხის მართვის შესახებ - ნაწილი 2 მოდული „აუდიტი და მარწმუნებელი მომსახურება“ (უმაღლესი დონე)	11
დაცვის ოთხი დონე და რწმუნების სახეები მოდული „სტრატეგიული ბიზნესლიდერი“	21
საბაზისო რისკი მოდული „ფინანსური მართვა“ (უმაღლესი დონე)	27
საერთაშორისო სტანდარტები ხარისხის მართვის შესახებ - ნაწილი 1 მოდული „აუდიტი და მარწმუნებელი მომსახურება“ (უმაღლესი დონე)	49
საბა ძაძაძია	
ბუღალტრის პროფესიას მწვანე ფინანსების გამოწვევის დაძლევაში სასიცოცხლო როლი აქვს	33
ინვესტორებში მდგრადობის გარანტიებზე მოთხოვნა იზრდება	35
ოფიციალური მასალები	37
კითხვა-პასუხი	57
ინფორმაცია პირუბიდან	66

რედაქციის მისამართი: 380054, ქ. თბილისი
წერეთლის გამზირი №61. ტელ./ფაქსი: 235-01-57; 235-67-56; 235-43-97
რეკვიზიტები: „თი-ბი-სი ბანკი“ ა/ა GE40TB060000007467286 საიდენტიფიკაციო კოდი 203 855 220

ფასი 6 ლარი

დამკაბადონებელი: ნ. ყაველაშვილი
კორექტურა: თ. ცქიტიშვილი

განაცხადი ბაფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ჩასატარებლად!

საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაციის (ბაფი) გამგეობის გადაწყვეტილებით, 2022 წლის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ჩასატარებლად, აუდიტორული ფირმა შეირჩევა ბაფის კორპორაციული წევრი მე-2 და მე-3 კატეგორიის კომპანიებიდან.

აუდიტორული მომსახურების შესახებ, განაცხადი მიიღება 2023 წლის 22 აპრილამდე, ელექტრონული ფოსტით: baf@baf.ge;

განაცხადების განხილვა და კომპანიის შერჩევა მოხდება გამგეობის მიერ.

დამატებითი ინფორმაცია:

- ბაფის შვილობილი კომპანიებია - შპს „პროფესიონალ ბუღალტერთა ინსტიტუტი“ და შპს „ჟურნალი ბუღალტრული აღრიცხვა“;
- ბაფი ფინანსურ ანგარიშგებას ადგენს „მსს ფასს-ის“ მიხედვით;
- ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს ატარებს 2010 წლიდან;
- ბაფის ბიუჯეტით, 2022 წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ჩატარების ხარჯები არ აღემატება 6,000 ლარს, დღგ-ს ჩათვლით;
- შერჩეულ კომპანიას, ინფორმაცია გამგეობის გადაწყვეტილების შესახებ მიეწოდება 2023 წლის 5 მაისამდე;
- შერჩეულმა კომპანიამ აუდიტორული სამუშაო უნდა დაასრულოს 2023 წლის 15 ივნისამდე.
- ბაფის აუდიტებული ფინანსური ანგარიშგებების ნახვა, წლების მიხედვით, შესაძლებელია ვებგვერდზე: baf.ge „საქმიანობის ანგარიშგები“.

ტექნოლოგიის გავლენა აუდიტზე

გრეის გილვეიჩი, CPA, 2022 წლის 14 აპრილი

(ავტორის შესახებ: გრეის გილვეიჩი არის CPA კანადის დირექტორი კვლევის, ხელმძღვანელობისა და მხარდაჭერის ჯგუფში. ამ როლში ის ავითარებს ლიდერობას CPA-ებისთვის, ხელმძღვანელობის და აზროვნების მიმართულებით, რომლებიც დაკავშირებულია აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების საკითხებთან).

უწყვეტი ტექნოლოგიური განვითარება უქმნის რისკებს და შესაძლებლობებს აუდიტის პროფესიას დღეს და მომავალში.

ვინაიდან ტექნოლოგიური წინსვლა სწრაფად ვითარდება, ბუღალტრის პროფესიამ სწრაფად უნდა აითვისოს ახალი ტექნოლოგიები, წინააღმდეგ შემთხვევაში არსებობს ჩამორჩენის რისკი. ეს ეხება არა მხოლოდ აუდიტორთა ფართო ეკოსისტემას, არამედ მათ, ვინც პასუხისმგებელია აუდიტის რეგულირებაზე, სტანდარტების დაწესებაზე და ზოგადად ბუღალტრის პროფესიაზე. მიუხედავად იმისა, რომ ტექნოლოგია განსხვავებულ გავლენას ახდენს ამ დაინტერესებული მხარეების საქმიანობაზე, ტექნოლოგიას აქვს შესაძლებლობა გააუმჯობესოს აუდიტის ხარისხი.

ნაკითხეთ:

- აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (IAASB) უახლესი ინსტრუქცია ფინანსური ანგარიშგების აუდიტში ტექნოლოგიის გამოყენების შესახებ და მისი მიმდინარე პროექტი აუდიტის მარწმუნებელი მომსახურების სტანდარტის გადასინჯვის მიზნით;
- მომავალი ვებინარის მასალები, რომელშიც წარმოდგენილი იქნება კანადის საჯარო კომპანიების აუდიტის მარეგულირებლის, IAASB-ის წევრებისა და პრაქტიკოსი აუდიტორების პრეზენტაციები;
- ტექნოლოგიური რესურსები, რომლებიც ხელმისაწვდომია CPA Canada-ის მეშვეობით;
- მომავალზე ორიენტირებული კვლევა და აქტივობები, რომლებიც განხორციელდება CPA Canada-ში, მათ შორის კომპეტენციის რუკა 2.0.

ტექნოლოგიასთან დაკავშირებული IAASB-ის საქმიანობა

აუდიტის მტკიცებულების პროექტი

აუდიტის მტკიცებულების სტანდარტის გადასინჯვის მიზნით, აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტი 500-ის (ISA 500) მოდერნიზაცია, „აუდიტორული მტკიცებულებების“ ადაპტირება მიმდინარე ბიზნესსა და აუდიტორულ გარემოსთან და ციფრული ეპოქის უკეთ ასახვა, არის მიმდინარე პროექტის მთავარი მამოძრავებელი ძალა. IAASB-ის ვარაუდით სტანდარტის მოთხოვნები დარჩება პრინციპებზე დაფუძნებული, ხოლო

განაცხადის მასალაში აღიარებს, რომ ტექნოლოგია შეიძლება გამოყენებულ იქნას მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად და აუდიტის პროცედურების შესასრულებლად.

სტანდარტი დარჩება ტექნოლოგიურად ნეიტრალური, არ იქნება ფოკუსირებული, ან ხელს შეუწყობს კონკრეტული ტექნოლოგიების დანერგვას. თუმცა, IAASB ამზადებს სახელმძღვანელო მითითებებს, რომელიც მოიცავს ტექნოლოგიურ სპეციფიკურ მაგალითებს სტანდარტის პრინციპების დემონსტრირებისთვის. მასში განხილული იქნება მიმდინარე ტექნოლოგიები და როგორ გამოიყენება ისინი დღეს საკმარისი სათანადო აუდიტორული მტკიცებულებების მოსაპოვებლად. ეს ხელს შეუწყობს აუდიტის მიმდინარე მოვლენებს, რომლებიც მიმდინარეობს ტექნოლოგიური პერსპექტივის გათვალისწინებით და მომავალში სტანდარტის შენარჩუნებით.

კანადაში აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების სტანდარტების საბჭო (AASB) იღებს ISA-ებს, როგორც კანადის აუდიტის სტანდარტებს (CAS). ამგვარად, AASB-ის პროექტი CAS 500, „აუდიტის მტკიცებულება“, განასახიერებს IAASB-ის მუშაობას.

ტექნოლოგიების სამუშაო ჯგუფის შესახებ ხშირად დასმული კითხვები

2021 წლის ოქტომბერში აუდიტის ხარისხის ჯგუფმა წარმოადგინა ავტომატური ხელსაწყოებისა და ტექნიკის თემა (ATT) და აუდიტის დროს ATT-ის გამოყენების ინსტრუქცია. მან ასევე ხაზი გაუსვა IAASB-ის საქმიანობას, მათ შორის ტექნოლოგიების სამუშაო ჯგუფის (TWG) შექმნას ტექნოლოგიასთან დაკავშირებული საკითხების იდენტიფიცირებისთვის, რასაც შეიძლება ჰქონდეს უფრო მყისიერი რეაგირება სახელმძღვანელოს შემუშავებისა და გაცემის გზით.

2021 წლის ოქტომბერში TWG-მ გამოსცა რამდენიმე სახელმძღვანელო, რომელიც ფოკუსირებულია ATT-ის გამოყენებაზე აუდიტის განხორციელებისას. ეს ინსტრუქცია, ეხება:

- მატერიალური შეცდომის რისკების იდენტიფიცირებას და შეფასებას;
- ტექნოლოგიებზე ზედმეტად დამოკიდებულების რისკის აღმოფხვრას;
- აუდიტის პროცედურების შესრულებას;
- აუდიტორული დოკუმენტაციის მომზადებას.

კანადაში TWG ინსტრუქცია რელევანტურია აუდიტორებისთვის CAS-ის ფარგლებში აუდიტის ჩატარების დროს, იმის გათვალისწინებით, რომ იგი შეესაბამება ISA-ს.

აუდიტის დაგეგმვა ავტომატური ხელსაწყოებისა და ტექნიკის გამოყენებისას

IAASB-ის ახლახან გამოცემული გზამკვლევი ფოკუსირებულია ISA/CAS 300-ის შესაბამისად აუდიტის დაგეგმვის კონკრეტულ ასპექტებზე, ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის დაგეგმვაზე, რომელიც შეიძლება იყოს ATT-ის გამოყენების რელევანტური. TWG-ის გზამკვლევი მოიცავს შემდეგ კითხვებს:

1. როგორ აისახება ATT-ის შესაძლო გამოყენება აუდიტორულ საქმიანობაში დაგეგმვის აქტივობებზე?
2. ვინ შეიძლება იყოს ჩართული საქმიანობის დაგეგმვაში, როდესაც ATT შეიძლება გამოყენებულ იქნას აუდიტორულ პროცედურებში?

გზამკვლევაში ასევე მოცემულია მაგალითი იმისა, თუ როგორ შეუძლია ATT „ჩემპიონს“ წარმოდგინოს ალტერნატიული პერსპექტივები დაგეგმვის პროცესში მონაწილეობისას. ამ შიდა პასუხისმგებელ პირებს შეიძლება ჰქონდეთ გამოცდილება ATT-ის გამოყენების შესაძლებლობების იდენტიფიცირებისთვის, ATT-ის გამოყენებით პროცედურების შემუშავებისა და განხორციელებისთვის, ან გამონაკლისებზე, გადახრებზე ან გაუთვალისწინებელ პრობლემებზე, რეაგირებისთვის, რომლებიც შეიძლება წარმოიშვას.

შეგიძლიათ ჩაერთეთ ვებინარში - ტექნოლოგია აუდიტში

მომავალ ვებინარს, რომელშიც წარმოდგენილი იქნება პრეზენტაციები კანადის საჯარო ანგარიშვალდებულების საბჭოს (CPAB), IAASB-ისა და Ernst & Young-ის წარმომადგენლებისგან, რადგან ისინი გაუზიარებენ საზოგადოებას თავიანთ მხედულებებს ტექნოლოგიაზე. ვებინარზე წარმოდგენილი იქნება:

- სიღრმისეული მიმოხილვა CPAB-ის ბოლო პუბლიკაციაზე „CPAB Exchange: ტექნოლოგია აუდიტში და აუდიტორული ფირმების შესაძლებლობები, გამოწვევები და მოლოდინები, რომლებიც იყენებენ ATT-ს“;
- ტექნოლოგიის ზეგავლენა სტანდარტების დანერგვაზე და IAASB-ის მუშაობა ამ სფეროში, მათ შორის მიმდინარე პროექტები, როგორცაა ISA 500-ის რევიზია, აუდიტორული მტკიცებულება;
- Ernst & Young-ში მომუშავე პრაქტიკოსის პერსპექტივები იმის შესახებ, თუ როგორ იყენებს ფირმა ტექნოლოგიას ციფრული გლობალური აუდიტის მეთოდოლოგიის შემუშავებისა და დანერგვისთვის, ისევე როგორც მის გავლენას აუდიტის ხარისხზე;
- დისკუსიაში მონაწილეებთან ურთიერთობის შესაძლებლობა პირდაპირ დასმული კითხვა/პასუხის Q&A სესიის დროს.

პრაქტიკოსის პულსი (2022 წლის მაისი): ტექნოლოგია აუდიტში

დამატებითი ტექნოლოგიური რესურსები დღეს თქვენს მხარდასაჭერად

ტექნოლოგიების განვითარება მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს აუდიტზე. COVID-19 პანდემიის გავლენამ და ვირტუალურმა სამუშაო გარემომ კიდევ უფრო დააჩქარა ტექნოლოგიების დანერგვისა და დიგიტალიზაციის ტემპი, რაც სულ უფრო მნიშვნელოვანს გახდის ციფრულ მრუდზე წინ დგომას.

გსურთ უკეთ გაიგოთ თქვენი კლიენტების მიერ გამოყენებული ტექნოლოგიები, ინსტრუმენტები და ტექნოლოგიური მიღწევები, რამაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს თქვენზე, როგორც აუდიტორზე დღეს და მომავალში? კანადის ნაბ გთავაზობთ უფასო, პრაქტიკულ რესურსებს რომელიც დაგეხმარებათ ციფრული ეპოქის მნიშვნელოვანი უნარების ჩამოაყალიბებაში, რათა დარჩეთ მოქნილი და მოერგოთ ამ ახალ რეალობას. შემოთავაზებული რესურსები მოიცავს ხელოვნურ ინტელექტს, ბლოკჩეინს და კრიპტო აქტივებს, მონაცემთა ანალიტიკას და ბევრ სხვას ტექნოლოგიური რესურსების ჩვენ ცენტრში.

კრიპტო ინდუსტრია განაგრძობდა განვითარებას კანადაში 2021 წელს, კრიპტო სივრცეში ცალკეული ინვესტიორების მონაწილეობის ბრძლით და ბიტკოინის პირველი საფონდო ბირჟის დამტკიცებით. მოსალოდნელია, რომ კრიპტო და ბლოკჩეინის გამოყენება 2022 წელს გაიზრდება, ბლოკჩეინზე დაფუძნებული ტექნოლოგიური

გადაწყვეტილებები უფრო გავრცელებული გახდება ბიზნეს ოპერაციების მხარდასაჭერად ინდუსტრიების ფართო სპექტრში. არსებულმა ან პერსპექტიულმა კლიენტებმა შეიძლება დაიწყონ ბლოკჩეინის ტექნოლოგიის გამოყენება ან კრიპტო აქტივებით ტრანზაქცია. ამან შეიძლება გავლენა მოახდინოს კლიენტის მიღების ან/და გაგრძელების პროცედურებზე და აუდიტის მიდგომაზე.

ტექნოლოგიის გავლენა CPA-ის პროფესიის მომავალზე

მიუხედავად იმისა, რომ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტორები დღეს დგანან იმ გამოწვევებისა და შესაძლებლობების წინაშე, რომლებიც წარმოიქმნება ტექნოლოგიურ ეპოქაში, მნიშვნელოვანია არ დაგვავიწყდეს, ტექნოლოგიების, გლობალიზაციის, ბიზნეს მოდელების, გეოპოლიტიკისა და საზოგადოების ღირებულებებისა და ნორმების ექსპონენციური ცვლილებები, როგორ გავლენას მოახდენს CPA-ები მათ მიერ მხარდაჭერილი ორგანიზაციების ღირებულებაზე. CPA-ების როლია, აუდიტორების ჩათვლით, ადაპტაცია განიცადონ, რათა აქტუალურები დარჩნენ ჩვენს სწრაფად ცვალებად სამყაროში. შესაბამისად, CPA Canada მუდმივად განიხილავს და ავითარებს ჩვენი კვალიფიკაციის ძირითად ელემენტებს და რესურსებს, რომლებსაც ვიყენებთ ჩვენი სტუდენტების, წევრებისა და უფრო ფართო პროფესიის მხარდასაჭერად, დაინტერესებულ მხარეებთან ურთიერთობისა და მომავალზე ორიენტირებული კვლევის საფუძველზე.

ამ მიზნით, სასურველია გაეცნოთ:

- შორსმჭვრეტელობა: პროფესიის ხელახლა წარმოდგენა (the Foresight initiative, CPA Canada), ინიციატივა, რომელსაც მხარს უჭერს CPA Canada და მასთან დაკავშირებული აქტივობები და ხელმისაწვდომი რესურსები;
- CPA-ის კომპეტენციის რუკა 2.0.

ნდობა და ეთიკა

როგორც Foresight -ის ინიციატივის ნაწილი, CPA Canada იკვლევს, თუ როგორ იმოქმედებს ტექნოლოგია - ცვლილების სხვა მამოძრავებელთა შორის - ბუღალტრის პროფესიის მომავალზე. როგორც სანდო ლიდერები, CPA-ს როლი ამ ციფრულ ეპოქაში უნდა განვითარდეს, რათა უზრუნველყოფილი იყოს, რომ ბიზნეს ტექნოლოგია შეესაბამება საზოგადოების ღირებულებებს, მათ შორის სამართლიანობას, უსაფრთხოებას, კონფიდენციალურობას და გამჭვირვალობას..

CPA Canada და შოტლანდიის სერტიფიცირებულ ბუღალტერთა ინსტიტუტი (ICAS) თანამშრომლობენ ბუღალტერთა საერთაშორისო ფედერაციასთან (IFAC) და ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოსთან (IESBA), რათა გამოიკვლიონ და მოამზადონ ანგარიში როგორ მოქმედებს სამუშაო გარემოს სირთულე, ციფრული რევოლუცია და არასწორი/დემინფორმაცია პროფესიული უნარებისა და ეთიკური ლიდერობის მნიშვნელობაზე. საძიებო ნაშრომმა საფუძველი ჩაუყარა საერთაშორისო მრგვალი მაგიდის ღონისძიებას, რომელმაც შემდგომში დამატებით გამოიკვლია ეს თემები. ქვემოთ მოცემულია ოთხი წამყვანი პრეზენტაციის სერიის შეჯამება ღონისძიების შედეგებზე და სხვა ერთობლივი კვლევის შესახებ.

ნაშრომი 1 - სირთულე: ეთიკური გადაწყვეტილების მიღების სახელმძღვანელო

როგორც სამყაროში ბევრი პროფესიონალი ბუღალტერი (PA) აცხადებს, რომ მათ უფრო ხშირად სთხოვენ ისეთი როლის შესრულებას ან დისკუსიაში მონაწილეობას, რომელიც პროფესიის ტრადიციულ საზღვრებს სცილდება და მოიცავს გაურკვევლობის უფრო მნიშვნელოვან ელემენტებს. ბევრი უნარი, რომელსაც ჩვენ ჩვეულებრივ ვიყენებდით ძირითადად სტრატეგიული დაგეგმვისთვის, ახლა საჭიროა ყოველდღიური გადაწყვეტილების მიღებისთვის. ეს ნაშრომი გვთავაზობს პრაქტიკულ რეკომენდაციებს PA-ებისთვის სირთულის უკეთესად მართვისა და ეთიკური ლიდერობის ნავიგაციისთვის.

ნაშრომი 2 - ტექნოლოგია ორელსიანი ხმალია

ოთხნაწილიანი სერიის მეორე ნაშრომი აღიარებს PA-ის საკვანძო როლს ორგანიზაციებს დაეხმაროს ტექნოლოგიური ცვლილებების ეთიკური გზით წარმართვაში. ის მოუწოდებს CPA-ებს გააცნობიერონ ინფორმაციული ტექნოლოგიების რევოლუციის შედეგად წარმოქმნილი შესაძლებლობები და გამოწვევები და დიდი ყურადღება მიაქციონ მსოფლიოს ახალ ოქროს საქონელს: მონაცემებს. პუბლიკაცია ასევე გვთავაზობს კონკრეტულ ნაბიჯებს, რომლებიც პროფესიონალ ბუღალტრულ ორგანიზაციებს (PAOs) და ცალკეულ PA-ებს შეუძლიათ გადადგან წინსვლის გზაზე თანდათანობით ციფრულ სამყაროში. ანგარიში შეტანილი ნაბიჯების მაგალითები ცალკეული PA-ებისთვის არის:

- ტექნოლოგიური უნარ-ჩვევების შექმნა, რომლებიც საჭიროა ტექნიკური ცოდნის ეფექტიანად დაწყვილებისთვის პროფესიონალურ ან გამაძლიერებელ უნარებთან, განსაკუთრებით ეთიკურობასთან;
- მანქანებთან მუშაობის სწავლა და მათი ძალის დაფასება, მაგრამ ასევე მათი შეზღუდვების აღიარება;
- საქმეების შენელება; პროცესში უსაფრთხოების ზომების შექმნა, რათა შეინარჩუნოთ ინოვაციების კონტროლირებადი ტემპი, რაც საშუალებას მისცემს ეთიკის თავიდანვე გათვალისწინებას.

ნაშრომი 3 - მიკერძოების, არასწორი/დემინფორმაციის, ყალბი ამბების გამოვლენა და აღმოფხვრა

ყალბი ამბები, დემინფორმაცია და მიკერძოება არის სამუხარო რეალობა, რომელიც ქმნის შესაძლებლობებსა და გამოწვევებს ბუღალტრებისთვის, რომლებიც პასუხისმგებელნი არიან სანდო და სიმელო ინფორმაციის მიწოდებაზე. ამროვნების ლიდერების პერსპექტივების და რეალური ცხოვრებისეული მაგალითების გათვალისწინებით, ეს ნაშრომი გვანვდის ინფორმაციას იმის შესახებ, თუ როგორ შეუძლიათ PA-ებმა უზრუნველყონ სწორი გადაწყვეტილებების მიღება საიმედო მონაცემების საფუძველზე.

ნაშრომი 4 - ამ სერიის მეოთხე და ბოლო ნაშრომი მიეძღვნება ამროვნებისა და უნარების თემას, კომპეტენციის პარადიგმის ცვლას.

მონაცემთა მართვა

Foresight-ის ინიციატივის კიდევ ერთი მიმართულება მონაცემთა მართვაა. მონაცემთა აფეთქებამ გლობალურ ეკონომიკაში შექმნა ეხლანდელი გარემო, რომელსაც სწორად აღწერენ, როგორც მონაცემთა „ველურ, ველურ დასავლეთს“, რომლის მართვის,

შეფასების ან გადამოწმების მკაფიო მოდელები არ არსებობს. აქედან გამომდინარე, საჭიროა ამ მონაცემების გამოყენება და მისი ხარისხის გაუმჯობესება, უფრო ინფორმირებული გადაწყვეტილებების მისაღებად. კანადის ბუღალტრის პროფესიის მემკვიდრეობა, გარანტიასა და სტანდარტებში სფეროში, საპატიოდ აქცევს CPA -ს პროფესიას, რითაც მონაცემთა მართვაში მონაწილეობას ხელს უწყობს.

ჩვენ მონაცემთა მართვის სახელმძღვანელოში განხილულია ის როლი, რომელიც უნდა შეასრულონ PA-ებმა მონაცემთა მთლიანობისა და უსაფრთხოების მართვისთვის სტანდარტებისა და ჩარჩოების შემუშავებაში. როგორც სანდო მრჩეველები, PA-ების აქვთ კარგი შესაძლებლობა დაეხმარონ ყველა სექტორისა და ინდუსტრიის ორგანიზაციებს, მონაცემების საფუძველზე, ეკონომიკაში ახალი გზების გაკვლევაში. CPA Canada და IFAC დამატებით სწავლობენ PA-ს როლს მონაცემებში ერთობლივად გამოქვეყნებულ სადისკუსიო ნაშრომში და ახალ ვებინარში.

CPA Canada ასევე გთავაზობთ ორ პროგრამას, რომელიც დაგეხმარებათ შეიძინოთ ცოდნა და უნარები, რომლებიც გჭირდებათ რთული ინფორმაციის შესაფასებლად, დამატებული ვიზუალიზაციის შესაქმნელად და მონაცემთა მართვის საუკეთესო პრაქტიკის მხარდასაჭერად.

წინასწარმეტყველების პოდკასტი (ციფრული ჩანაწერი)

თვალი ადევნეთ ჩვენს წინასწარმეტყველების ჩანაწერს ტექნოლოგიური და სოციალური ბიზნესის ცვლილებებისა და მათი გავლენის შესახებ ბუღალტრის პროფესიაზე ცოცხალი დისკუსიებისთვის. ეს 20 წუთიანი ეპიზოდები, რომელშიც მონაწილეობენ ინდუსტრიის ნოვატორები და საგნების ექსპერტები, შთაგაგონებთ დამაფიქრებელ კითხვებს, საუბრებსა და დასკვნებს, რომლებიც დაგეხმარებათ თქვენი უნარებისა და კომპეტენციების ამაღლებაში. პოდკასტის 1 და 2 უკვე ხელმისაწვდომია! მოუსმინეთ პირდაპირ ჩვენი ბრაუზერის მეშვეობით ან სხვა პლატფორმების მეშვეობით, მათ შორის Apple Podcasts.

გზამკვლევი: კომპეტენციის რუკა 2.0 – უნარები და კომპეტენციები არსებული და მომავალი CPA-ებისთვის

იმის აღიარებით, რომ ჩვენს ირგვლივ სამყარო იცვლება უფრო სწრაფი ტემპით, CPA Canada-მ, საპასუხოდ, ინიცირება გაუკეთა უნარებისა და კომპეტენციების გადახედვის პროცესს, მომავალში ახალი CPA-ების აღჭურვის მიზნით, რისთვისაც დაეყრდნო კრიტიკულ ცოდნას, ანალიტიკურ უნარებსა და ეთიკურ აზროვნებას, იმ პროფესიებისთვის რომლებიც უკვე ცნობილია.

ახალი გზამკვლევი: კომპეტენციის რუკა 2.0, რომელიც საფუძველს უყრის CPA-ს სერტიფიცირების პროგრამას, ამოქმედდა 2022 წლის მარტში. სამომავლოდ მზა CPA-ების შექმნის მიზნით, ხელახლა წარმოსახული რუკა ითვალისწინებს პროფესიაზე სწრაფად ცვალებადი სამყაროს გავლენას, როგორიცაა ტექნოლოგია და ავტომატიზაცია. მარადმწვანე რუკა წარმოდგენილია ისე, რომ მას საშუალებას მისცემს ადაპტირდეს და გარდაიქმნას, რადგან სამყარო აგრძელებს განვითარებას დაჩქარებული ტემპით.

CPA-ებს ახლა მოეთხოვება განსხვავებული კვალიფიკაციის დონე ტექნოლოგიებთან დაკავშირებულ თემურ სფეროებში, როგორიცაა დიდი მონაცემები, მონაცემთა ანალიტიკა და განვითარებადი და ტრანსფორმაციული ტექნოლოგიები (როგორიცაა

ხელოვნური ინტელექტი, ინტელექტის გაზრდა, განაწილებული წიგნები და სხვა). ეს კომპეტენციები ასევე ხელს შეუწყობს მიმდინარე სწავლებას, რაც საშუალებას მისცემს შემდგომ დანიშნულ CPA-ებს განაგრძონ მუშაობა მაღალი სტანდარტების შესაბამისად, რათა შეინარჩუნონ შესაბამისობა.

რადგან რუკის დანერგვა დაგეგმილია 2024/25 წლისთვის, სპეციალისტები ახლა მუშაობს იმაზე, თუ როგორ აამუშაონ იგი. ეს შემდეგი ნაბიჯი, სერტიფიკაცია 2.0, განსაზღვრავს, თუ როგორ იმოქმედებს განახლებული რუკა CPA სერტიფიცირებისა და განათლების პროცესზე, მათ შორის, როგორ მოხდება ახალი უნარებისა და კომპეტენციების შესწავლა და შეფასება.

კითხვები

ახალი ტექნოლოგიების ზრდასთან ერთად, როგორ ფიქრობთ, საჭიროა მეტი სტანდარტი ან სახელმძღვანელო მითითება თქვენი უნარების გასაფართოვებლად და აუდიტში ტექნოლოგიების ჩასართავად?

რომელი პრაქტიკა და გამოცდილება შეიძლება გაუზიაროთ სხვებს, რათა მათ გამოიყენონ ტექნოლოგია აუდიტის ხარისხის გასაუმჯობესებლად?

როგორია თქვენი შეხედულება იმ გამოწვევებსა და შესაძლებლობებზე, რაც ელის აუდიტის პროფესიას ტექნოლოგიური განვითარებისა და დიგიტალიზაციის შედეგად?

თუ თქვენ გაქვთ იდეები კვლევის, ხელმძღვანელობის ან აუდიტის პროფესიის მხარდაჭერისთვის, ან გსურთ გააზიაროთ ის, რასაც პრაქტიკაში ხედავთ, მომწერეთ პირდაპირ.

პასუხისმგებლობის უარყოფა

ამ სტატიაში გამოთქმული შეხედულებები და მოსაზრებები ეკუთვნის ავტორს და არ ასახავს CPA Canada-ს პოზიციას.

საერთაშორისო სტანდარტები ხარისხის მართვის შესახებ - ნაწილი 2

მოდული „აუდიტი და მარწმუნებელი მომსახურება“ (უმაღლესი დონე)

ამ მეორე სტატიის მიზანია, რომელიც ეხება აუდიტორულ ფირმებში ხარისხის მართვას, განვიხილოთ ორ სპეციფიკურ სფეროს: ხარისხის მართვის საერთაშორისო სტანდარტ 2-ს „გარიგების ხარისხის მიმოხილვა“ და ასევე 220-ს (გადასინჯული) – „ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარისხის მართვა“. კანდიდატებს ამ ორივე სტანდარტის ძირითადი მოთხოვნების ცოდნა ევალებათ.

შესაძლოა გამოცდაზე შეგხვდეთ მსჯელობაზე დაფუძნებული კითხვები, რომლებიც ეხება ამ სტანდარტების მიზანსა და შინაარსს. გარდა ამისა, კანდიდატებისგან მოელოდნენ, რომ უნდა შეძლონ ამ ცოდნის გამოყენება საგამოცდო კითხვებში აღწერილი კონკრეტული სცენარების მიმართ.

ხმს 2 – გარიგების ხარისხის მართვა

გარიგების ხარისხის მიმოხილვა ბევრი აუდიტის აუცილებელი შემადგენელი ნაწილია. სტანდარტში **გარიგების ხარისხის მიმოხილვა** ამგვარად არის განმარტებული: „გარიგების გუნდის ყველა მნიშვნელოვანი განსჯისა და ამის საფუძველზე გამოტანილი დასკვნების ობიექტური შეფასება გარიგების ხარისხის მიმოხილველის მიერ, რომელიც დასრულდა არაუგვიანეს გარიგების დასკვნის (ანგარიშის) თარიღისა“, ხოლო **გარიგების ხარისხის მიმოხილველი** ასე: „პარტნიორი, ფირმაში მომუშავე სხვა პირი ან გარე პიროვნება, რომელიც ფირმის მიერ დანიშნულია გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩასატარებლად“.

კანდიდატებმა უნდა იცოდნენ, რომ გარიგების ხარისხის მიმოხილვა ძალიან სპეციფიკური ტერმინია და მის ნაცვლად გამოცდაზე არ უნდა გამოიყენონ სხვა ტერმინები „მეორე პარტნიორის მიმოხილვა“, „კოლეგიალური მიმოხილვა“, „დამოუკიდებელი პარტნიორის მიმოხილვა“ ან „დასკვნის გაცემამდელი მიმოხილვა“, ვინაიდან ეს ცნებები სრულიად სხვა რამეს აღნიშნავს და ერთმანეთს არ ჰგავს“. გარდა ამისა, კანდიდატებმა უნდა გაიგონებინონ რომ, როდესაც კომპანიას სთავაზობენ გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩატარებას, უნდა მიუთითონ, **კონკრეტულად რომელ გარიგებას ეხება ამგვარი მიმოხილვა**, თუ ფირმა სხვადასხვა სახის მომსახურებას სთავაზობს თავის დამკვეთებს.

ხმს 2-ის მიზანია იმის უზრუნველყოფა, რომ შესაფერისი პირი იყოს დანიშნული ამგვარი მიმოხილვის ჩასატარებლად და ნათლად იყოს განსაზღვრული გარიგების ხარისხის მიმოხილველის პასუხისმგებლობები. სტანდარტში ყურადღება გამახვი-

ლებულია გარიგების ხარისხის მიმოხილვისა და მისი ეფექტიანობის ამაღლების მნიშვნელობაზე.

ხმს 1-ში მოცემულია დეტალური მოთხოვნები, რომლებიც ეხება ნებისმიერ გარიგებას, რომელზეც ვრცელდება გარიგების ხარისხის მიმოხილვა.

გარიგების ხარისხის მიმოხილვის მასშტაბი

ხმს 1 ფირმებს ავალდებულებს საფონდო ბირჟაზე კოტირებული კომპანიებისა და ასევე სხვა ისეთი გარიგებების გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩატარებას, როდესაც გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩატარება კანონმდებლობით მოითხოვება. გარდა ამისა, სტანდარტის თანახმად, აუდიტორულ ფირმას ისეთი გარიგებების ხარისხის მიმოხილვა ჩატარების უფლება აქვს, რომლისთვისაც თვითონ ფირმა მიიჩნევს საჭიროდ გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩატარებას ერთ ან რამდენიმე ხარისხის რისკზე რეაგირების მიზნით. ამგვარი გარიგებების მაგალითებია:

- აუდიტი, რომლისთვისაც დამახასიათებელია **მაღალი დონის სირთულე ან განსჯა**, რაც გამოწვეულია ბუღალტრული აღრიცხვის საკითხებთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი განსჯით, რომელთანაც, თავის მხრივ, დაკავშირებულია მაღალი დონის განუსაზღვრელობა, მაგალითად ბანკებისა და სამთო-მომპოვებელი დარგის კომპანიების აუდიტი, ან ისეთი გარიგებები, როდესაც სპეციალიზებული უნარები და ცოდნა მოითხოვება განსახილველი საგნის შესაფასებლად, როგორიც არის, მაგალითად სათბურის გაზების ემისიები;
- აუდიტი, სადაც **მნიშვნელოვანი პრობლემები გამოვლინდა**, მაგალითად, არსებითი მნიშვნელობის შესადარისი ინფორმაციის გადაანგარიშებაში;
- აუდიტი ან სხვა გარიგებები, სადაც **უჩვეულო გარემოებები** გამოვლინდა გარიგებაზე დათანხმების ან გარიგების გაგრძელების პროცედურების ჩატარებისას, მაგალითად, ხელმძღვანელობის უთანხმოება წინამორბედ აუდიტორთან;
- გარიგებები, რომლებიც მოიცავს მარეგულირებელი **მიზნებისთვის ანგარიშის წარდგენას** და შესაძლოა საჭიროებს მნიშვნელოვანი დონის განსჯას, როგორიც არის, მაგალითად, ფასიანი ქაღალდების საჯარო შეთავაზებასთან დაკავშირებული პროსპექტი ან ფასიანი ქაღალდების ემისიის პროსპექტი;
- აუდიტი და სხვა გარიგებები, რომელთანაც **ფირმას არ აქვს წინა წლებში მუშაობის გამოცდილება**;
- გარიგების ხარისხის მიმოხილვის გამოყენება **გამოვლენილი ეთიკური პრობლემების შესამცირებლად**.

საგამოცდო რჩევა

კანდიდატებს შეიძლება მოსთხოვონ **ისეთი სიტუაციების განსაზღვრა, როდესაც აუცილებელია გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩატარება**, ვინაიდან ეს კანონმდებლობით ან პროფესიული სტანდარტებით მოეთხოვება, ან იმიტომ, რომ ამგვარი მიმოხილვის ჩატარება წარმოადგენს ამა თუ იმ სიტუაციაზე ან სცენარში წარმოშობილ ხარისხის მართვის რისკზე რეაგირების შესაფერის ზომას.

გარიგების ხარისხის მიმომხილველების დანიშვნა და მათი უფლებამოსილება

გარიგების ხარისხის ეფექტიანობის მისაღწევად მნიშვნელოვანია, რომ ამ დავალებისთვის შესაფერისი ადამიანი იყოს ის პირი, რომელიც მიმომხილველს ჩაატარებს. ხმს 2-ში მოცემულია მითითებები იმის თაობაზე, ვის აქვს უფლება, რომ დაინიშნოს გარიგების ხარისხის მიმომხილველად:

- არ შეიძლება, რომ გარიგების ხარისხის მიმომხილველი გარიგების გუნდის წევრი იყოს, რათა მათ შეინარჩუნონ ობიექტურობა და დამოუკიდებლობა. მიმომხილველმა უნდა განიხილოს, გარიგების გუნდი მოქმედებდა თუ არა პროფესიული სკეპტიციზმით. ორი წელი აკრძალვის პერიოდი უნდა გავიდეს იმისთვის, რომ შესაძლებელი იყოს ყოფილი აუდიტის გარიგების პარტნიორის დანიშვნა გარიგების ხარისხის მიმომხილველად;
- გარიგების ხარისხის მიმომხილველს უნდა ჰქონდეს ამ როლის შესასრულებლად აუცილებელი სათანადო კომპეტენცია და შესაძლებლობები, მათ შორის, უნდა იცოდეს პროფესიული სტანდარტები და შესაფერისი საკანონმდებლო და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნები და კონკრეტული გარიგების შესაფერისი ფირმის პოლიტიკა და პროცედურები, ასევე კარგად უნდა იცნობდეს დამკვეთის საქმიანობის დარგს. მას კარგად უნდა ესმოდეს მსგავსი ხასიათისა და სირთულის გარიგებების შესრულებასთან დაკავშირებული საკითხები და უნდა ჰქონდეს ამგვარი გარიგებების შესრულების გამოცდილება. ასევე, კარგად უნდა ჰქონდეს გაცნობიერებული გარიგების ხარისხის მიმომხილველის ჩატარებასა და დოკუმენტირებაზე გარიგების ხარისხის მიმომხილველის პასუხისმგებლობები/ვალდებულებები, რომლის შექმნა ან გაღრმავება შესაძლებელია ფირმაში ორგანიზებული სათანადო სწავლებით;
- მიმომხილველს უნდა ჰქონდეს ამ როლის შესასრულებლად აუცილებელი უფლებამოსილება ფირმის ფარგლებში, რაც მას აუდიტის გარიგების პარტნიორთან შედავების/წინააღმდეგობის გაწევის საშუალებას მისცემს აუცილებლობის შემთხვევაში. ფირმაში ისეთი კულტურა უნდა იყოს შექმნილი, სადაც დაფასებული იქნება გარიგების ხარისხის მიმომხილველის როლი, სადაც პატივს სცემენ მის მოსაზრებებს და მასზე გავლენას ან ზეწოლას არ ახდენს აუდიტის გარიგების პარტნიორი;
- გარიგების ხარისხის მიმომხილველი უნდა იცავდეს სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებს და იმ იურისდიქციის კანონების დებულებებსა და მარეგულირებელ ნორმებს, სადაც მუშაობს. ზუსტად ისევე, როგორც გარიგების პარტნიორზე შეიძლება გავლენას ახდენდეს დამკვეთის მუქარა/დაშინება, ასევე შესაძლებელია, რომ გარიგების ხარისხის მიმომხილველზეც ახდენდეს გავლენას მუქარა, მაგალითად, თუ აუდიტის პარტნიორი დამკვეთის მიმართ აგრესიულია, ან დომინანტური პირია ფირმაში, ან გარიგების ხარისხის მიმომხილველი გარიგების პარტნიორის წინაშე არის ანგარიშვალდებული.
- მიმომხილველი შეიძლება იყოს აუდიტორული ფირმის წარმომადგენელი ან გარედან მოწვეული პირი.

საგამოცდო რჩევა

კანდიდატებს შესაძლოა მოსთხოვონ იმის დემონსტრირება, რამდენად კარგად ერკვევიან, რატომ არის აუცილებელი ამგვარი კრიტერიუმების არსებობა გარიგების ხარისხის მიმოხილვის შემსრულებელი პირისთვის, მსჯელობის/განხილვის მეშვეობით, ან სცენარის მიმართ ამ ცოდნის გამოყენებით, მაგალითად, შესაძლოა კანდიდატებს მოსთხოვონ ისეთი სიტუაციის შეცნობა და ახსნა, როდესაც გარიგების ხარისხის მიმოხილველად ნიშნავენ პირს, რომელსაც ამ როლის შესრულების უფლებამოსილება არ აქვს, ან ხელი შეუშალოს მას თავისი ვალდებულებების ჯეროვნად შესრულებაში.

გარიგების ხარისხის მიმოხილველების პასუხისმგებლობები

იმისათვის, რომ გარიგების ხარისხის მიმოხილვის პროცესი უფრო ეფექტიანი გახდეს, ხმს 2-ში ნათლად არის განსაზღვრული მიმოხილველის პასუხისმგებლობა. სტანდარტი მოითხოვს, რომ გარკვეული პროცედურები ჩატარდეს სხვადასხვა დროს გარიგების მიმდინარეობისას, მაშასადამე, მიმოხილველი შესაძლოა მონაწილეობდეს გარიგების დაგეგმვის სტადიაზეც, ასევე აუდიტის მიმდინარეობისას და აუდიტის დასრულების სტადიაზეც.

მიმოხილველს ეველება, კარგად გაერკვეს გარიგების გუნდის მიერ განხორციელებულ ყველა მნიშვნელოვან განსჯაში; შეაფასოს, აუდიტის დოკუმენტაცია განამტკიცებს თუ არა ამ განსჯას, აუდიტორების მიერ გამოტანილი დასკვნებს და ეს დასკვნები არის თუ არა გარემოებების შესაფერისი. სტანდარტის თანახმად, ამისათვის მიმოხილველმა სპეციალურად უნდა შეაფასოს, იმოქმედა თუ არა გარიგების გუნდმა პროფესიული სკეპტიციზმით ამგვარი დასკვნების გამოტანისას.

გარდა ამისა, გარიგების მიმოხილველს ევალება შემდეგი საკითხების შეფასება:

- გარიგების პარტნიორის მიერ გამოტანილი დასკვნა იმის თაობაზე, რომ შესრულებულია დამოუკიდებლობისთვის დადგენილი მოთხოვნები; და
- სათანადო კონსულტაციები ჩატარდა თუ არა როგორც ან სადავო საკითხებთან დაკავშირებით;
- გარიგების პარტნიორი საკმარისად და ადეკვატურად მონაწილეობდა თუ არა აუდიტის გარიგების პროცესში, რათა შეძლოს გარიგების გუნდის მიერ განხორციელებული განსჯისა და აუდიტორების მიერ გამოტანილი დასკვნების შეფასება.

ხმს 2 ასევე მოიცავს „უცხო თვალთ შეფასების“ ახალ მოთხოვნას მიმოხილველისთვის, რომელიც თავად მას ავალდებულებს იმის დადგენას, გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩატარებასთან დაკავშირებული ხმს 2-ის მოთხოვნები შესრულებულია თუ არა და დასრულდა თუ არა გარიგების ხარისხის მიმოხილვა. აუდიტორის დასკვნის დათარიღება არ შეიძლება მანამ, სანამ მიმოხილველი არ დაასრულებს მიმოხილვის პროცესს.

საგამოცდო რჩევა

გარიგების მიმომხილველის პასუხისმგებლობების კარგად გაცნობიერება გამოცდაზე კანდიდატებს საშუალებას მისცემს, შეაფასონ სცენარი და **განსაზღვრონ, გარიგების ხარისხის მიმომხილვა ჩატარდა თუ არა ისე როგორც, სტანდარტით მოითხოვება** და გამოავლინონ ნაკლოვანებები, რომელიც სცენარში აღწერილი სიტუაციიდან ჩანს.

დოკუმენტაცია

ხმს 2 კონკრეტულად გარიგების ხარისხის მიმომხილველს ავალდებულებს, რომ მან აიღოს პასუხისმგებლობა გარიგების ხარისხის მიმომხილვასთან დაკავშირებული დოკუმენტაციის მომზადებაზე, რომელიც უნდა ჩაირთოს აუდიტის დოკუმენტაციის ფაილში. ეს დოკუმენტაცია საკმარისი უნდა იყოს იმისთვის, რომ გამოცდილმა პრაქტიკოსმა, რომელიც ადრე დაკავშირებული არ იყო ამ გარიგებასთან, გაიგოს ჩატარებული გარიგების ხარისხის მიმომხილვის პროცედურების ხასიათი, ვადები და მოცულობა. ცალკეულ ფირმას შესაძლოა ჰქონდეს ისეთი პოლიტიკა ან პროცედურები, რომლებიც სცილდება ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის ფარგლებს.

საგამოცდო რჩევა

გამოცდაზე კანდიდატებს შეიძლება მოსთხოვონ იმის შეფასება, ფირმის სცენარის მიხედვით არსებობს თუ არა **საკმარისი და შესაფერისი დოკუმენტაცია, ან რეკომენდაციების მომზადება ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის გაუმჯობესების თაობაზე**, რომელიც შეამცირებს/გამოასწორებს ამ სისტემაში გამოვლენილ ნაკლოვანებებს.

გარიგების ხარისხის მიმომხილვის მნიშვნელობა

ნებისმიერ შემთხვევაში გარიგების ხარისხის მიმომხილვის პროცესზე პასუხისმგებელია ფირმა და ეს პასუხისმგებლობა, როგორც ასეთი, უფრო ფართო „პასუხისმგებლობის“ ნაწილია, როგორიც არის ფირმის ხარისხის მართვის სისტემა, როგორც ამას ითვალისწინებს ხმს 1. ეს უზრუნველყოფს გარიგების ხარისხის მიმომხილვის პროცესის საიმედოობას, რაც ხელს უწყობს აუდიტის ხარისხის გაუმჯობესებას, ვინაიდან სტანდარტის მოთხოვნების თანახმად, უნდა შეფასდეს აუდიტის გუნდის წევრების მიერ განსჯის განხორციელებისას გამოვლენილი პროფესიული სკეპტიციზმი და ასევე, მოპოვებული აუდიტის მტკიცებულებები განამტკიცებს თუ არა გარიგების გუნდის საბოლოო დასკვნებს.

ასს 220 (გადასინჯული) – ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარისხის მართვა

ასს 220 (გადასინჯული) კონკრეტულად ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარისხთან დაკავშირებულ საკითხებს არეგულირებს და, მაშასადამე, მისი მოქმედების სფერო გაცილებით ვიწროა, ვიდრე ხმს 1-ისა და ხმს 2-ის, რომლებიც უფრო ფართო სპექტრის საკითხებს ეხება. სტანდარტის თანახმად, ფინანსური ანგარიშგების აუდიტში გარიგების

გუნდი, აუდიტის გარიგების პარტნიორის ხელმძღვანელობით, არის პასუხისმგებელი სტანდარტების მოთხოვნების დაცვაზე ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის ფარგლებში. უფრო კონკრეტულად, ისინი პასუხს აგებენ:

- ფირმის იმ პოლიტიკასა და პროცედურების პრაქტიკაში რეალიზებაზე, რომლებიც განკუთვნილია ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებულ რისკებზე რეაგირებისთვის;
- კონკრეტული აუდიტის გარიგების ხასიათისა და გარემოებების გათვალისწინებით იმის დადგენაზე, აუცილებელია თუ არა დამატებით სხვა ისეთი საპასუხო ზომების განსაზღვრა და გატარება გარიგების დონეზე, რომლებიც გათვალისწინებული არ არის ფირმის პოლიტიკასა და პროცედურებში;
- ფირმისთვის ინფორმაციის მიწოდებაზე ნებისმიერი საკითხის შესახებ, რომელიც აუდიტის შედეგად გამოვლინდა და რომლის შესახებ ინფორმირებაც მოითხოვება ფირმის პოლიტიკით, როგორც არის, მაგალითად: გარიგების გუნდის წევრებისგან მოპოვებული დამოუკიდებლობის დასტურის წერილები, გარიგების გუნდის წევრების ნამუშევარი დროის აღრიცხვის ბარათები, გარიგების ხარისხის მიმოხილვასთან დაკავშირებით წარმოშობილი სადავო საკითხების დროულად ინფორმირება და ა.შ.

აუდიტის გარიგების გუნდს აუდიტის ხარისხის უზრუნველსაყოფად აუდიტის დაგეგმვა და ჩატარება მოეთხოვება პროფესიული სკეპტიციზმით და პროფესიული განსჯის საფუძველზე, რათა კონკრეტული აუდიტის გარიგების ხასიათისა და გარემოებების გათვალისწინებით აუდიტის გარიგების გუნდმა დასაბუთებული გადაწყვეტილებები მიიღოს და ადეკვატური დასკვნები გამოიტანოს, რომელსაც დაეყრდნობა ფირმის მოსაზრება ფინანსური ანგარიშგების შესახებ. აუდიტი იმგვარად უნდა ჩატარდეს, რომ შემცირდეს დაბრკოლებები, რომლებიც ხელს უშლის პროფესიული სკეპტიციზმის გამოვლენას აუდიტის პროცესში, მაგალითად, პრობლემები, რომლებიც თავს იჩენს აუდიტორის გაუცნობიერებელი მიკერძოების გამო (მაგ., რადგან აუდიტორი გულისხმობს, რომ დამკვეთი პატიოსანია), ან რესურსებთან დაკავშირებული შეზღუდვები. აუდიტის პარტნიორს ეკისრება საბოლოო პასუხისმგებლობა კონკრეტული აუდიტის ხარისხზე, რაც უზრუნველყოფს დასაბუთებულ რწმუნებას იმის შესახებ, რომ:

- აუდიტი ჩატარდა პროფესიული სტანდარტებისა და შესაფერისი საკანონმდებლო და მარეგულირებელი მოთხოვნების დაცვით; და
- აუდიტორის მიერ შედგენილი დასკვნა კონკრეტული გარემოებების შესაფერისია.

ასს 220-ში (გადასინჯული) ძირითადად ორი სფეროა ისეთი, რომლის შესახებაც ამ სტანდარტში იმაზე მეტი მითითებებია მოცემული, ვიდრე ხმს 1-ში: **გარიგების რე-სურსები და გარიგების შესრულება**. ამ თემების ცოდნა რეგულარულად მოწმდება გამოცდებზე ხარისხის მართვასთან დაკავშირებულ კითხვაში აღწერილი სცენარის კონტექსტში. მართალია, გამოცდაზე გამომცდელი მთელი სტანდარტის ცოდნას ამოწმებს, მაგრამ კონკრეტულად ამ ორ თემასთან დაკავშირებული კანდიდატების პასუხები ხშირად ძალიან არადაამაკმაყოფილებელი ან გაუგებარია და, მაშასადამე, მაღალი ქულების მისაღებად კანდიდატებმა კარგად უნდა შეისწავლონ ამ სფეროებთან დაკავშირებული სტანდარტის მოთხოვნები.

გარიგების რესურსები

ასს 220 (გადასინჯული) აღნიშნულია, რომ აუდიტის გარიგების პარტნიორია პასუხისმგებელი იმის დადგენაზე, რომ გარიგების გუნდისთვის გამოყოფილი ან ხელმისაწვდომია საკმარისი და ადეკვატური რესურსები გარიგების დროულად შესასრულებლად, აუდიტის გარიგების ხასიათისა და გარემოებების, ფირმის პოლიტიკისა და პროცედურების გათვალისწინებით. ეს პასუხისმგებლობა მოიცავს რესურსების ცვლილებებსაც, რისი საჭიროებაც შესაძლოა გამოვლინდეს აუდიტის მიმდინარეობისას, გარკვეული გარემოებების შეცვლის გამო. გარდა ამისა, აუდიტის გარიგების პარტნიორი აგებს პასუხს იმაზეც, რომ გარიგების გუნდს, გარე ექსპერტსა და შიდა აუდიტორებს, რომლებიც უშუალო დახმარებას უწევენ გარიგების გუნდს აუდიტის პროცესში, ჰქონდეთ სათანადო კომპეტენცია და შესაძლებლობები მათზე დაკისრებული მოვალეობების (სამუშაოს შესასრულებლად).

საგამოცდო რჩევა

კანდიდატებს შეიძლება მოსთხოვონ ხარისხის მართვასთან დაკავშირებული საკითხების შეფასება სცენარის მიხედვით. გამომცდელი მოელის, რომ კანდიდატების პასუხები ბუსტად სცენარზე იქნება მორგებული. იხილეთ ამგვარი სიტუაციის/კითხვის მაგალითი:

„განიხილეთ სიტუაცია, როდესაც აუდიტის ზედამხედველი ავადმყოფობის გამო არ მონაწილეობდა აუდიტის ჩატარებაში, ხოლო აუდიტის გარიგების მენეჯერი ძალიან დაკავებული იყო და ვერ ეხმარებოდა გარიგების გუნდის წევრებს დამკვეთთან ადგილზე აუდიტის პროცედურების ჩატარებაში. შედეგად, გუნდის უმცროსმა წევრებმა არ ჩაატარეს ყველა დაგეგმილი აუდიტის პროცედურა, რომელიც მათ ევალებოდათ, მათ შორის, ქონების გაუფასურებასთან დაკავშირებით, რაც სცენარის მიხედვით აუდიტის დაგეგმვის ეტაპზე გამოვლინდა, რომ მაღალი რისკის შემცველი სფერო იყო“.

კარგად ახსნილ პასუხში, კანდიდატმა, სავარაუდოდ, ამგვარად უნდა ჩამოაყალიბოს სიტუაციის შეფასება:

„უმცროსმა აუდიტორმა ჩაატარა ქონების გაუფასურების აუდიტი, რისთვისაც აუცილებელია სიღრმისეული მაღალი დონის მსჯელობა ხელმძღვანელობის დასკვნის მართებულობის შესაფასებლად. ვინაიდან დაგეგმვის ეტაპზე ეს სფერო მიჩნეული იყო მაღალრისკიან და სუბიექტურ სფეროდ, გუნდის უმცროს წევრს შეიძლება არ ჰქონდეს სათანადო ტექნიკური ცოდნა ამ სფეროს აუდიტის ჩასატარებლად. გარდა ამისა, შესაძლოა თავის თავი არ ჩათვალოს კომპეტენტურად იმისთვის, რომ შეენიშნა დამდევოს ხელმძღვანელობას (საჭიროების შემთხვევაში) და დაუსაბუთოს თავის მოსაზრებები აუდიტის დროს. აუდიტის ზედამხედველის ან სხვა მაღალი რანგის პერსონალის არყოფნის შემთხვევაში, უმცროსი აუდიტორი ვერ შეძლებს აუდიტის გეგმის შესრულებისას სირთულეებთან ან სადავო საკითხებთან დაკავშირებით ადეკვატური კონსულტაციის გავლას, რაც შეიძლება იმას ნიშნავდეს, რომ პრობლემები დროულად არ მოგვარდა. საბოლოო ჯამში, ამ ფაქტორების შედეგად გაიზრდება რისკი, რომ ამ საკითხთან დაკავშირებით ვერ მოიპოვებენ საკმარის და შესაფერის აუდიტის მტკიცებულებებს და, მაშასადამე, შესაძლოა ვერ გამოვლინდეს ფინანსურ ანგარიშგებაში არსებული არსებითი უზუსტობა“.

სუსტ პასუხში შესაძლოა კანიდატმა უბრალოდ აღნიშნოს:

„ხელმისაწვდომი არ იყო საკმარისი რესურსები. ეს არ არის ხარისხიანი აუდიტი“.

პირველ პასუხს აქვს განვითარების კონკრეტული „წერტილები“, ხოლო მეორე პასუხში კანდიდატმა უბრალოდ გამოავლინა საკითხი/პრობლემა და არ წარმოადგინა სიტუაციის შეფასება. ეს ნიშნავს, რომ ეს პასუხი ცოტა ტექნიკურ ქულას დაიმსახურებს საკითხის გამოვლენის დემონსტრირებისთვის, მაგრამ შეუძლებელი იქნება რაიმე ქულის დაწერა ანალიზისა და შეფასებისთვის.

სავარაუდოდ, პირველი პასუხი დაიმსახურებს პროფესიული უნარებისთვის განკუთვნილ ქულებს პროფესიული სკეპტიციზმისა და მსჯელობისთვის, რადგან პასუხიდან ჩანს გუნდის უმცროსი წევრის უნარობა, სათანადოდ შეასრულოს დავალება და მოიპოვოს ადეკვატური აუდიტის მტკიცებულება. მიაქციეთ ყურადღება, რომ პირველ პასუხში მხოლოდ ის კი არ არის მითითებული, რომ აუდიტის ხარისხი არაა დამაკმაყოფილებელია, არამედ ახსნილია, რატომ ვერ ჩატარდება ამ სფეროს აუდიტი სათანადო ხარისხით.

გარიგების შესრულება

ასს 220-ში (გადასინჯული) მოცემულია სპეციალური მითითებები ცალკეული აუდიტის გარიგების შესრულებასთან დაკავშირებით. აუდიტის გარიგების პარტნიორს ეკისრება პასუხისმგებლობა გარიგების გუნდის სამუშაოს ხელმძღვანელობისა და ზედამხედველობის განვებაზე და მიმოხილვაზე. ამისათვის, გარიგების პარტნიორმა უნდა დაადგინოს, რომ აუდიტი დაიგეგმა და ჩატარდა ფირმის პოლიტიკისა და პროცედურების, პროფესიული სტანდარტებისა და შესაფერისი საკანონმდებლო და მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად, ასევე გუნდისთვის ხელმისაწვდომი რესურსების იმგვარი ცვლილებების უზრუნველყოფაზე, რაც შესაძლოა აუცილებელი გახდეს გარემოებების შეცვლის შემთხვევაში.

აუდიტის გარიგების პარტნიორმა უნდა მიმოხილოს ყველა მნიშვნელოვან საკითხსა და განსჯასთან, სადავო საკითხებსა და აუდიტორების მიერ გამოტანილ დასკვნებთან დაკავშირებული დოკუმენტაცია. ეს უნდა გაკეთდეს აუდიტის მიმდინარეობისას ნებისმიერ შესაფერის ეტაპზე. მაგალითად, აუდიტის პარტნიორს ევალება აუდიტისთვის დადგენილი არსებობის დონის მართებულების განხილვა, რისი გაკეთებაც, სავარაუდოდ, ყველაზე მიზანშეწონილია აუდიტის დაგეგმვის სტადიაზე. თუ გარემოებები შეიცვლება და აუდიტორები ხელახლა შეაფასებენ არსებობის დონეს, მაშინ მიზანშეწონილია, რომ აუდიტის პარტნიორმა ეს საკითხი აუდიტის მიმდინარეობისას განიხილოს.

გარდა ამისა, აუდიტის პარტნიორი აუდიტორის დასკვნის შედგენამდე უნდა დარწმუნდეს, რომ საკმარისი და შესაფერისი აუდიტის მტკიცებულებებია მოპოვებული იმისთვის, რომ მას დაეყრდნოს დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნაში ასახული აუდიტორული მოსაზრება.

ამასთან, ნებისმიერ აუდიტში, გარიგების პარტნიორს ასევე მოეთხოვება პასუხისმგებლობის აღება იმის უზრუნველყოფაზე, რომ აუდიტის გუნდის წევრებმა სათანადო კონსულტაციები გაიარონ რთულ და სადავო საკითხებთან დაკავშირებით. ეს კონსულტაცია

შეიძლება ჩატარდეს თვითონ აუდიტის გუნდის ფარგლებში, როდესაც გუნდის წევრებს ესაჭიროებათ უფრო გამოცდილი და მაღალი რანგის გუნდის წევრების რჩევები, ან ჩატარდეს ფირმის ფარგლებში ან ფირმის გარე მხარეებთან ერთად, მაგალითად, ფირმაში მომუშავე ექსპერტებთან და სპეციალისტებთან, ან ფირმის გარეთ სათანადო სპეციალისტებთან და ექსპერტებთან ერთად.

ასევე, აუდიტის გარიგების პარტნიორმა უნდა უზრუნველყოს, რომ, აუცილებლობის შემთხვევაში, დაინიშნოს გარიგების ხარისხის მიმომხილველი გარიგების ხარისხის მიმომხილვის ჩასატარებლად და გარიგების გუნდმა ითანამშრომლოს მიმომხილველთან, მათ შორის, გარიგების პარტნიორი უნდა დარწმუნდეს, რომ გარიგების ხარისხის მიმომხილველმა განიხილა ყველა მნიშვნელოვანი საკითხი და აუდიტის პროცესში განხორციელებული ყველა მნიშვნელოვანი განსჯა და ამის შედეგად აუდიტორების მიერ მიღებული გადაწყვეტილებები. აუდიტის გარიგების პარტნიორმა აუდიტორის დასკვნა არ უნდა დაათარილოს მანამ, სანამ არ დასრულდება გარიგების ხარისხის მიმომხილვა და არ გადაიჭრება ნებისმიერი ამრთა სხვადასხვაობა.

საგამოცდო რჩევა

კანდიდატებს ხშირად სთხოვენ აუდიტის ხარისხში გამოვლენილი ნაკლოვანებების შეფასებას **აუდიტორის დასკვნის გაცემამდე ან აუდიტორის დასკვნის გაცემის შემდეგ**. ამგვარ შეფასებაში მითითებული უნდა იყოს კონკრეტული ნაკლოვანებები და მათი გავლენა აუდიტორის დასკვნაზე. კანდიდატებმა არ უნდა წარმოადგინონ უბრალოდ ზოგადი კომენტარები იმის თაობაზე, რომ აუდიტზე არ ხორციელდებოდა სათანადო ზედამხედველობა ან სათანადოდ არ ჩატარდა გარიგების მიმომხილვა.

გამომცდელი მოელის, რომ კანდიდატები შეძლებენ კონკრეტული შემთხვევების გამოვლენას, როდესაც არ ჩატარდა მიმომხილვა, **თუმცა, მიმომხილვის ჩატარება** სავალდებულო იყო, ან როდესაც უფრო მეტი ზედამხედველობის განწევა იყო აუცილებელი და წარმოადგენენ დასკვნას იმის თაობაზე, როგორ შეცვლიდა ეს მოვლენის შედეგს.

კანდიდატებმა უნდა გაითვალისწინონ, რომ თუ პასუხში საკითხის/პრობლემის ანალიზს/ახსნას არ წარმოადგენენ, ვერ მიიღებენ ქულებს თუნდაც მათი შეფასება/დასკვნა ადეკვატური იყოს, მაგალითად, თუ მხოლოდ მიუთითებენ, რომ „აუდიტი არ ჩატარდა ხარისხიანად“.

რეკომენდაციები, რომელსაც კანდიდატები შესთავაზებენ კითხვაში მითითებულ აუდიტორულ ფირმას ხარისხის მართვის გაუმჯობესებასთან დაკავშირებით, უნდა **მიესადაგებოდეს აუდიტის კონკრეტულ სტადიას**. თუ, სცენარის მიხედვით, მიმომხილვის შედეგად გამოვლენილია, რომ მოპოვებული არ არის საკმარისი აუდიტის მტკიცებულებები, აუდიტორის დასკვნის შედგენამდე უნდა ჩატარდეს იმდენი და იმგვარი დამატებითი აუდიტის პროცედურები, რომ აუდიტორებმა მოიპოვონ საკმარისი და შესაფერისი აუდიტის მტკიცებულებები და მხოლოდ მას შემდეგ უნდა მოაწერონ ხელი აუდიტორის დასკვნას.

თუმცა, მას შემდეგ რაც უკვე შეადგენენ და ხელს მოაწერენ აუდიტორის დასკვნას, უკვე შეუძლებელი იქნება აუდიტორული მოსაზრების მოდიფიცირება და მაშინ აუდიტორებს სხვა ზომების მიღება ევალებათ და კანდიდატების რეკომენდაციებიც სწორედ ამ საკითხებს უნდა ეხებოდეს.

დასკვნა

ხარისხის მართვის საერთაშორისო სტანდარტები ქმნის ფუნდამენტურ ბაზის იმისთვის, რომ ხარისხი და ხარისხთან დაკავშირებული საკითხები ინტეგრირებული იყოს ყველა აუდიტში და ამით შემცირდეს აუდიტის წარუმატებლობის რისკები, რადგან ეს ხელს უწყობს აუდიტის ისეთი სფეროების გამოვლენას, სადაც არ შესრულდა პროფესიული სტანდარტების მოთხოვნები, ან იმის დადგენას, რომ შესაძლოა აუდიტორების მიერ შედგენილი დასკვნა არ იყოს ადეკვატური. ხარისხის მართვის საერთაშორისო სტანდარტების თანახმად, **აუდიტის ხარისხზე პასუხისმგებლობა მთელ ფირმას ეკისრება** და არა რომელიმე ინდივიდუალურ აუდიტის პარტნიორს. ამასთან, სტანდარტის მოთხოვნები იმგვარად არის ჩამოყალიბებული, რომ ნებისმიერ აუდიტში სტანდარტის ნებისმიერი მოთხოვნის შესრულება შესაძლებელი იყოს კონკრეტული გარემოებების შესაბამისად.

აუდიტორული ფირმების ორიენტირებამ ხარისხზე უნდა გამოიწვიოს ეფექტიანი აუდიტის ჩატარება და ხელი შეუწყოს საზოგადოების წინაშე აუდიტორული ფირმების ანგარიშვალდებულების ამაღლებას.

კანდიდატები უნდა მოელოდნენ, რომ გამოცდაზე ხარისხის მართვასთან დაკავშირებული საკითხები შეიძლება შეხვდეთ აუდიტის ნებისმიერი ეტაპთან დაკავშირებით, ნებისმიერი კითხვის სცენარში და ამიტომ ამ სტანდარტების ყველა მოთხოვნა უნდა შეისწავლონ.

სტატია მოამზადა უმაღლესი დონის აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების მოდულის საგამოცდო კომისიის წევრმა

დაცვის ოთხი დონე და რწმუნების სახეები

მოდული „სტრატეგიული ბიზნესლიდერი“

დაცვის ოთხი დონის სტრუქტურა ორგანიზაციებს ეხმარება თავისი კონტროლის მექანიზმების, ზედამხედველობისა და მიმოხილვის პროცესების საერთო სიძლიერის გაანალიზებაში. ამგვარი ანალიზი ხელმძღვანელობას საშუალებას აძლევს, დაადგინონ თითოეული ეტაპისთვის კომფორტის დონე, ასევე განსაზღვრონ, რა უნდა გაითვალისწინონ შემდგომ ეტაპებზე წინა ეტაპებისთვის დამახასიათებელი კონტროლის შემსუბუქების გამოსასწორებლად.

რწმუნების კატეგორიებად დაყოფა, ძირითადი რისკების დაკავშირება კონტროლის პროცესებსა და ორგანიზაციის საქმიანობის (ეფექტიანობის) ძირითად მაჩვენებლებთან, ასევე იმის დანახვა, რა ტიპის რწმუნება მიესადაგება რისკების მატერიალიზებას, შესაძლოა ორგანიზაციის ოთხი დონის დაცვის მნიშვნელოვანი ნაწილი იყოს.

რწმუნების კატეგორიები და ორგანიზაციის დაცვის ოთხი დონე შეტანილია სტრატეგიული ბიზნესლიდერის მოდულის სასწავლო პროგრამაში.

დაცვის პირველი დონე: კონტროლის სისტემები და ყოველდღიური კონტროლი

დაცვის პირველი დონე მოიცავს რისკების მართვისა და კონტროლის მექანიზმების საერთო სისტემებს. გარდა ამისა, მოიცავს ოპერატიული საქმიანობის პროცესებისა და შედეგების მართვასთან დაკავშირებულ კონტროლის ელემენტებსაც. გარდა ამისა, დაცვის ეს ეტაპი მოიცავს ყოველდღიური ოპერაციების კონტროლს და ასევე პერიოდული კონტროლის მექანიზმებსაც, როგორიც არის, მაგალითად, თვის ან წლის ბოლოს განსახორციელებელი ბუღალტრული ანგარიშების დახურვის პროცედურები, ასევე ხარისხის კონტროლის პროცედურები, თუ ხარისხის კონტროლი ორგანიზაციის ჩვეული საქმიანობის განუყოფელ რეგულარულ ნაწილს წარმოადგენს. სწორედ ამ ეტაპზე ხორციელდება ყოველდღიური ზედამხედველობა ხელმძღვანელობის მხრიდან, მაგალითად, მსხვილი გარიგებების დამტკიცება, რომელიც მხოლოდ ხელმძღვანელობის კომპეტენციის სფეროს განეკუთვნება.

რწმუნება მიიღწევა ორგანიზაციის იმ თანამშრომლების ცოდნისა და ერთგულების მეშვეობით, რომლებიც ახორციელებენ კონტროლს.

დაცვის პირველი დონის უპირატესობები იმაში მდგომარეობს, რომ თანამშრომლები, რომლებიც კონტროლს ახორციელებენ, კარგად ერკვევიან ორგანიზაციის ბიზნესსა და სამუშაო პროცესებში და შესაძლოა ისიც იცოდნენ, კონკრეტულად სად არის პოტენციურად უფრო სუსტი კონტროლის მექანიზმები. ამ ეტაპზე კონტროლის დიდი რაოდენობის მექანიზმების დანერგვა შესაძლოა იმასაც ნიშნავდეს, რომ ნაკლებად იქნება მოსალოდნელი შეცდომების დაშვება და, საჭიროების შემთხვევაში, ადვილი იქნება მათი გამოსწორება. მკაცრი და ძლიერი ყოველდღიური კონტროლის მექანიზმების დანერგვა ინფორმაციის გადაცემაზე უზრუნველყოფს იმას, რომ ორგანიზაციის გარე ანგარიშებსა და გარე აუდიტორებისთვის განკუთვნილ ანგარიშებში შეტანილი ინფორმაცია გაცილებით უფრო საიმედო და სანდო იქნება.

დაცვის პირველი დონის ძირითადი ნაკლოვანება იმაში მდგომარეობს, რომ ამ ეტაპზე არ არსებობს დამოუკიდებლობა, ვინაიდან კონტროლის პროცედურებს იგივე თანამშრომლები ასრულებენ, რომლებსაც შესაძლოა იმავე ოპერაციებზე ეკისრებოდეთ პასუხისმგებლობა, რომელთანაც დაკავშირებულია მოცემული კონტროლის პროცედურა. გამოდის, რომ ეს ადამიანები ადასტურებენ თავიანთი სამუშაოს ეფექტიანობას (თვითშეფასების საფრთხე).

დაცვის მეორე დონე: მიმოხილვის ჩატარება ხელმძღვანელობის მიერ

დაცვის მეორე დონე დაკავშირებულია ხელმძღვანელობის ან სხვა სპეციალისტების მიერ ჩატარებულ მიმოხილვასთან, რომლებიც დაკავშირებული არ არიან ორგანიზაციის ყოველდღიურ ოპერაციებსა და საქმიანობასთან. მიმოხილვის პროცესი მოიცავს რისკების ანალიზს და საკანონმდებლო თუ სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების დაცვას, ფინანსური კონტროლის განხორციელებას სხვადასხვა საოპერაციო ქვედანაყოფზე და ზედამხედველობის განხორციელებას ოპერაციებზე დირექტორთა საბჭოს მხრიდან. აღნიშნული პროცესი შესაძლოა მოიცავდეს ხარისხის კონტროლის მიმოხილვასაც, რაც ხარისხის ყოველდღიური შემოწმების პროცედურის გარკვეულ შევსებას წარმოადგენს, მაგალითად, ამა თუ იმ სახეობის საქონლის გარკვეული რაოდენობის ერთჯერადი შემოწმება, რომლის ხარისხთან დაკავშირებითაც მომხმარებლებისგან საჩივრები შემოვიდა ორგანიზაციაში.

დაცვის მეორე დონეს შემოაქვს გარკვეული დონის დამოუკიდებლობისა და ობიექტურობის ელემენტები, ვინაიდან შემოწმებლები არ არიან ორგანიზაციის ის თანამშრომლები ან მენეჯერები, რომლებსაც ოპერატიული პასუხისმგებლობა ეკისრებათ შესამოწმებელ სფეროებზე. თუმცა, ეს ექსპერტები, რომლებიც მიმოხილვას ატარებენ, მაინც იმავე მმართველი გუნდის წარმომადგენლები არიან და იმ პირებთან ერთად მუშაობენ ორგანიზაციაში, რომლის სამუშაოც მოწმდება.

ამ ეტაპისთვის დამახასიათებელი მეორე პრობლემა ისაა, რომ მიმოხილვის ეფექტიანობა დამოკიდებულია შემოწმებლების/ექსპერტების კვალიფიკაციაზე, მათ ცოდნასა და გამოცდილებაზე. გარდა ამისა, შესაძლოა საკმაოდ რთული იყოს მიმოხილვის ზუსტი მიზნის განსაზღვრა და იმის უზრუნველყოფა, რომ ეს მიზანი აისახებოდეს შესამოწმებელი ობიექტის/ობიექტების შერჩევისას.

დაცვის მესამე დონე: შიდა აუდიტი

შიდა აუდიტი ორგანიზაციის მესამე დონის დაცვაა. შიდა აუდიტის ეფექტიანობა დამოკიდებული იქნება შიდა აუდიტის განყოფილების უფლებამოსილების საზღვრებზე. ეს უფლებამოსილება შეიძლება იყოს ფართო და მოიცავდეს ორგანიზაციის ოპერატიულ ეფექტიანობას და პროდუქტიულობას, აქტივების დაცვისა და ორგანიზაციის ანგარიშგების საიმედოობის უზრუნველყოფას. გარდა იმისა, რომ შიდა აუდიტს ევალება მთლიანობაში ორგანიზაციის სისტემების ანალიზი, მის ფუნქციებში შესაძლოა შედიოდეს კონკრეტულ რისკებზე კონცენტრაცია, განსაკუთრებით ისეთ რისკებზე, რომელზეც სრულყოფილად რეაგირება შესაძლოა ვერ შეძლო დაცვის პირველმა ორმა დონემ. შიდა აუდიტის როლი, სავარაუდოდ, ფასდაუდებელია ორგანიზაციისთვის, თუ ორგანიზაციაში ისეთი ცვლილებები განხორციელდება, რომელიც ეხება დაცვის პირველ ორ დონეს, ან ცვლილებები განხორციელდება ორგანიზაციულ სტრუქტურებში, ანგარიშგების მომზადების პროცესებსა და საინფორმაციო სისტემებში. შიდა აუდიტის ეფექტი-

ანობა განისაზღვრება შიდა აუდიტის განყოფილების მიერ რისკებისთვის მინიჭებული შეფასებების საიმედოობითა და რისკების შეფასებების დაკავშირებით შესრულებულ სამუშაოსთან. რწმუნების კატეგორიებად დაყოფა (განვიხილავთ ქვემოთ) შესაძლოა განსაკუთრებით სასარგებლო იყოს შიდა აუდიტისთვის.

შიდა აუდიტის განყოფილების მიერ შესრულებულ სამუშაოს მნიშვნელოვანი უპირატესობა აქვს, ვინაიდან მას ასრულებენ ხელმძღვანელობისგან დამოუკიდებელი და იზოლირებული თანამშრომლები, რომლებიც არ მონაწილეობენ ორგანიზაციის საოპერაციო საქმიანობაში და რომელთა ანაზღაურება დამოუკიდებელი არ არის ორგანიზაციის საოპერაციო საქმიანობის შედეგებზე. შიდა აუდიტორების დამოუკიდებლობის გაძლიერება შესაძლებელია, თუ ისინი ანგარიშვალდებულები იქნებიან უშუალოდ დირექტორთან საბჭოს და აუდიტის კომიტეტის წინაშე და, ამასთან, დირექტორთან საბჭოსა და აუდიტის კომიტეტთან ერთად საკითხების განხილვას არ დაესწრება ორგანიზაციის ოპერატიული ხელმძღვანელობა.

თუმცა, შიდა აუდიტსაც ახასიათებს წინა სტადიის ნაკლოვანება, რაც იმაში მდგომარეობს, რომ შიდა აუდიტის განყოფილების თანამშრომლებიც ორგანიზაციის მიერ დაქირავებული მუშაკები არიან. ამიტომ ისინი ვერასდროს იქნებიან სრულყოფილად დამოუკიდებელი ორგანიზაციისგან და შესაძლოა ორგანიზაციის შიდა პოლიტიკის გემოქმედებასაც განიცდიდნენ. ამასთან, შიდა აუდიტის სამუშაოს მასშტაბს შესაძლოა ორგანიზაციის სხვა შიდა ფაქტორებიც ზღუდავდეს. შიდა აუდიტის ეფექტიანობა შესუსტდება, თუ ორგანიზაციაში არსებობს „აკრძალული“ სფეროები, რომლის შემოწმება შიდა აუდიტს არ შეუძლია. მართალია, შიდა აუდიტის სამსახურს შეუძლია ორგანიზაციისთვის რეკომენდაციების მომზადება, მაგრამ მას არ შეუძლია მათი შესრულების უზრუნველყოფა, ვინაიდან შიდა აუდიტის განყოფილების თანამშრომლები არ მონაწილეობენ ორგანიზაციის საქმიანობაში. ამგვარად, შიდა აუდიტის ეფექტიანობა დამოკიდებულია ორგანიზაციის დირექტორთა საბჭოსა და უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მზაობაზე, უზრუნველყონ ორგანიზაციაში შიდა აუდიტის რეკომენდაციების პრაქტიკაში რეალიზება.

დაცვის მეოთხე დონე: გარე აუდიტი

გარე აუდიტორს შეუძლია ორგანიზაციის ბიზნესპროცესებისა და საქმიანობის შედეგების ნებისმიერი ასპექტის განხილვა, რომელიც დაკავშირებულია აუდიტის გარიგებასთან.

გარე აუდიტის ძირითადი უპირატესობა იმაში მდგომარეობს, რომ იგი უზრუნველყოფს მიუკერძოებელ რწმუნებას ჩატარებული აუდიტის შედეგად, ვინაიდან გარე ფირმის თანამშრომლები არ არიან ორგანიზაციის მიერ დაქირავებული თანამშრომლები. როგორც ასეთი, გარე აუდიტის გუნდის წევრები ორგანიზაციისგან დამოუკიდებელ პროფესიონალებად მიიჩნევიან. გარდა ამისა, გარე აუდიტორებს, თავიანთი სპეციალური ცოდნისა და სხვა ორგანიზაციებთან მუშაობით (გარე აუდიტის ჩატარებით) შეძენილი გამოცდილების წყალობით, უფრო „მრავალწახნაგოვანი“ სამუშაოს შესრულება შეუძლიათ ორგანიზაციისთვის და, შესაბამისად, უფრო საზრიანი რეკომენდაციების მიცემა.

თუმცა, გარე აუდიტორები შეიძლება არახელსაყრელ მდგომარეობაში აღმოჩნდნენ იმის გამო, რომ მათ არ აქვთ საფუძვლიანი ცოდნა ამა თუ იმ ორგანიზაციის საქმიანობის შესახებ, ვინაიდან ისინი ყოველდღე არ მუშაობენ ორგანიზაციაში, მხოლოდ წელიწადში ერთხელ ნახულობენ მას. მეორე მხრივ, გარე აუდიტის სამუშაო მიმართუ-

ლი იქნება საკმარისი რწმუნების უზრუნველყოფაზე, რაც იმისთვისაა გამიზნული, რომ ფინანსური ანგარიშგების შესახებ გაცემულ აუდიტორის დასკვნაში აისახოს საკმარისად სანდო რწმუნება. ეს იმას ნიშნავს, რომ გარე აუდიტში ძირითადი ყურადღება გამახვილდება ისეთ სფეროებზე, რომლებიც დაკავშირებულია ბუღალტრული აღრიცხვის სისტემებთან, ხოლო შედარებით ნაკლები ყურადღება დაეთმობა რისკების მართვისა და კონტროლის სისტემების სხვა ნაწილებს. ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გარდა სხვა დამატებითი სამუშაოს (სხვა ტიპის მარწმუნებელი გარიგების) შესრულება იქნება აუცილებელი იმისთვის, რომ ორგანიზაციამ რწმუნება მოიპოვოს თავისი საქმიანობის სხვა ნაწილების შესახებ.

რწმუნების კატეგორიზაცია

რწმუნების კატეგორიზაციად დაყოფის მეშვეობით შესაძლებელია ორგანიზაციების დაცვის ოთხი დონის ერთმანეთთან დაკავშირება, ცალკეული რისკებისა და იმის გათვალისწინებით, რამდენად უზრუნველყოფს დაცვის თითოეული დონე თითოეული რისკის შემცირებას. გარდა ამისა, რწმუნების კატეგორიზაცია რისკებს აკავშირებს ორგანიზაციის საქმიანობის ძირითად მაჩვენებლებთან და ანგარიშგების (ანგარიშების) მომზადების სხვა პროცესებთან და ამით ორგანიზაციებს ეხმარება, საიმედო ინფორმაცია მიაწოდონ დაინტერესებულ მხარეებს ორგანიზაციის რისკებისა და მათი მართვის შესახებ.

მაგალითი:

რისკი	უნებართვო წვდომა კომპიუტერულ სისტემებზე.
რისკის შეფასება, თუ კონტროლის მექანიზმები არ არსებობს	გავლენა: მაღალი აღბათობა: მაღალი
პირველი დონე კონტროლის სისტემები და მექანიზმები	- კონტროლის ჩარჩო – კომპიუტერული სისტემების სახელმძღვანელო, პერსონალის სწავლება, ბრანდმაუზერები, პაროლების იერარქია, ვირუსებისგან დაცვის მექანიზმები და სარეზერვო ასლების შექმნა; - ყოველდღიური კონტროლის მექანიზმები – პერსონალი უზრუნველყოფს პაროლებისა და კომპიუტერების უსაფრთხოებას.
მეორე დონე მიმოხილვა	- საინფორმაციო ტექნოლოგიების სპეციალისტების მიერ სისტემაში უნებართვო შესვლის მცდელობის შემთხვევების გამოკვლევა; - ხელმძღვანელობა ეძებს მტკიცებულებებს იმის თაობაზე, რომ არსებობს სარეზერვო ასლები.

რისკის შეფასება პირველი ორი დონის შემდეგ	• გავლენა: ზომიერი/მაღალი; • ალბათობა: დაბალი მართალია, კონტროლის მექანიზმებს არ შეუძლია უნებართვო წვდომის მცდელობის პრევენცია და არც იმ სენსიტიური ინფორმაციაზე გავლენის შეზღუდვა შეუძლია, რომელიც მისაწვდომი იყო, მაგრამ კონტროლის მექანიზმები მაინც უზრუნველყოფს მნიშვნელოვან რწმუნებას იმის თაობაზე, რომ ამგვარი მცდელობა წარმატებული არ აღმოჩნდება და, მაშასადამე, შემცირდება ალბათობა
მესამე დონე შიდა აუდიტი	• სისტემაში შესვლის მცდელობა არაავტორიზებული პაროლების მეშვეობით; • მტკიცებულებების მოპოვება იმის შესახებ, რომ ხელმძღვანელობა მიმოხილვას ატარებს რეგულარულად; • მტკიცებულებების მოპოვება იმის თაობაზე, რომ ყველა კომპიუტერს აქვს ვირუსებისგან დაცვის უახლესი პროგრამული უზრუნველყოფა.
მეოთხე დონე გარე აუდიტი	• ანგარიშის მომზადება ფინანსურ ანგარიშგებასა და ბუღალტრული აღრიცხვის სისტემებთან დაკავშირებით აუდიტის სამუშაოს შესრულების პროცესში გამოვლენილი ნაკლოვანებების შესახებ.

ორგანიზაციის საქმიანობის ძირითადი მაჩვენებლები, რომლებიც დაკავშირებულია ზემოაღნიშნულ რისკთან, მოიცავს სისტემაში უნებართვო შესვლის წარმატებული მცდელობებისა (სასურველია 0 იყოს) და წარუმატებელი მცდელობების რაოდენობას. მეორე ანგარიში იქნება რეგულარული ანგარიშების მომზადება და წარდგენა დირექტორთა საბჭოსთვის, სადაც განხილულია სტ გარემოში გამოვლენილი ნებისმიერი პრობლემა და ასევე ინფორმაცია საინფორმაციო ტექნოლოგიების განახლების ან კონტროლის მექანიზმების გაძლიერების აუცილებლობის შესახებ, გამოვლენილი ახალი საფრთხეების გათვალისწინებით.

ორგანიზაციის საქმიანობის ძირითადი მაჩვენებლები

ორგანიზაციის საქმიანობის ძირითადი მაჩვენებლები მნიშვნელოვანი იქნება ორგანიზაციის საქმიანობის სხვა სფეროებისთვისაც, როგორც არის, მაგალითად, პროცესები, რომლებიც დაკავშირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასთან ან გარემოზე ზემოქმედებასთან. ამ ციფრების ან მათ გამოსათვლელად გამოყენებული პროცესების შესახებ აუდიტორების ან დამოუკიდებელი მიმოხილვების (ექსპერტების) მიერ გაცემული რწმუნება აამაღლებს მათდამი საზოგადოების ნდობას, თუ ამგვარი ანგარიში (რწმუნებასთან ერთად) გამოქვეყნდება.

რწმუნების კატეგორიზაციის უპირატესობები:

რწმუნების კატეგორიზაციის მეშვეობით შესაძლებელია ზუსტი კავშირის დამყარება რისკებსა (რომლებიც მართვას საჭიროებს) და კონტროლის სისტემების იმ ელემენტებს შორის, რომლებიც გამოიყენება მათი მართვისთვის. ეს ორგანიზაციებს საშუალებას აძლევს დაინახონ, არსებობს თუ არა რაიმე ისეთი რისკი, რომლის შესახებ შეზღუდულია რწმუნება იმის თაობაზე, რომ დაკავშირებული კონტროლის მექანიზმები ეფექტიანად მუშაობს. რწმუნების კატეგორიზაციის შედეგად მიღებული ინფორმაცია ორგანიზაციას შიდა კონტროლის შესახებ უფრო საიმედო და სანდო ანგარიშების მომზადების საშუალებას აძლევს. გარდა ამისა, ორგანიზაციებს შესაძლებლობა ეძლევათ, უფრო ეფექტიანად და ქმედითად მართონ ორგანიზაციაში დანერგილი კონტროლის მექანიზმები და პერსონალის სამუშაოს ორგანიზება იმგვარად მოახდინონ, რომ შეივსოს კონტროლის მექანიზმებში არსებული „ცარიელი ადგილები“ და თავიდან იქნეს აცილებული პერსონალის ვალდებულებების დუბლირება. რისკის შემცირების შეფასებითა და დაცვის პირველი ორი დონიდან მიღებული რწმუნების საფუძველზე ორგანიზაცია დაინახავს, რა სახის რწმუნებისა და გარანტიების მიღება ესაჭიროება შიდა აუდიტის განყოფილებისგან და, ამგვარად, სათანადოდ დაადგენს ორგანიზაციისთვის საჭირო რესურსებისა და სამუშაოს მოცულობას.

დასკვნა

ამ სტატიაში ჩვენ განვიხილეთ, როგორ შეიძლება სხვადასხვა კატეგორიის რწმუნების დაკავშირება ორგანიზაციების დაცვის ოთხ დონესთან, რათა კანდიდატებისთვის ნათლად გვეჩვენებინა, რა კეთდება რისკების მართვისთვის და რა სახის რწმუნებას იღებენ ორგანიზაციები დანერგილი კონტროლის მექანიზმებისა და შემოწმების (მიმოხილვის) მეთოდების მეშვეობით. ამგვარი სისტემური მიდგომის შედეგად შესაძლოა დირექტორები დარწმუნდნენ (მიიღებენ რწმუნებას), რომ ისინი სათანადოდ ასრულებენ დაკისრებულ ვალდებულებებს, რომელიც ეხება რისკების ეფექტური მართვის სისტემების შექმნასა და მართვას და ორგანიზაციის რესურსების ეფექტიანად გამოყენებას.

გარდა ამისა, ამგვარი მიდგომა ორგანიზაციას საშუალებას აძლევს, უფრო „თამამად“ და დარწმუნებით აცნობონ დაინტერესებულ მხარეებს ორგანიზაციაში მოქმედი შიდა კონტროლის მექანიზმების შესახებ და ამით აამაღლონ დაინტერესებულ მხარეთა ნდობა და ორგანიზაციის რეპუტაცია.

სტატია მოამზადა ACCA-ის სტრატეგიული ბიზნესლიდერის მოდულის საგამოცდო კომისიის წევრმა

საბაზისო რისკი

მოდული „ფინანსური მართვა“ (უმაღლესი დონე)

თეორიულად ფიუჩერული ბაზარი ფიქსირებულ და სტაბილურ შედეგს იძლევა სავალუტო ან საპროცენტო განაკვეთის რისკის ჰეჯირებისას, მაგრამ პრაქტიკაში ფიუჩერულ კონტრაქტებზე გავლენას ახდენს საბაზისო (ანუ ბაზისის) რისკი.

ბაზისის უწოდებენ სპოტურ ფასსა და ფიუჩერის ფასს შორის სხვაობას და ჰეჯირების სტრატეგიის რეკომენდაციის მიზნებისთვის, ხშირად ვარაუდობენ, რომ ბაზისი მუდმივი განაკვეთით მცირდება.

როგორც სახელმძღვანელოდან იცით, **საბაზისო რისკი** არის რისკი იმისა, რომ ფიუჩერის ფასი შეიძლება განსხვავდებოდეს საბაზო აქტივების ფასისგან. საბაზისო რისკი მაშინ წარმოიქმნება, როდესაც ფიუჩერული კონტრაქტის ფასს არ აქვს პროგნოზირებადი კავშირი ჰეჯირებული აქტივის სპოტურ ფასთან.

როდესაც საბაზისო რისკი შემოდის კითხვის სცენარში, ეს შეიძლება ნიშნავდეს, რომ ჰეჯირების ერთ-ერთი მეთოდი უკეთეს შედეგს იძლევა.

ამ მოსაზრების საილუსტრაციოდ, ჩვენ გამოვიყენებთ წინა წლების ერთ-ერთი საგამოცდო სესიის ერთ-ერთი კითხვის ინფორმაციას, რომელიც ეხებოდა კომპანია Wardegul Co-ს და გამოვიკვლევთ საბაზისო რისკის გავლენას ჰეჯირების რეკომენდაციაზე. კომპანიის ხაზინის დეპარტამენტს სურს შემდეგი ოპერაციის ჰეჯირება.

გარიგება/ოპერაცია, რომლის ჰეჯირებასაც აპირებენ

იგულისხმეთ, რომ დღეს 2017 წლის 1 ოქტომბერია. კომპანიის ხაზინის დეპარტამენტი გეგმავს ქვეყანა ბილენდის დინარებში მისაღები თანხის/ფულადი სახსრების (27 მლნ დინარი) ჰეჯირებას. ამ თანხის მიღება მოსალოდნელია 2018 წლის 31 იანვარს, ხოლო კომპანიამ ინვესტიცია უნდა განახორციელოს 2018 წლის 30 ივნისამდე.

ბილენდის ცენტრალური ბანკის საბაზისო განაკვეთი ამჟამად არის 4,2%. ხაზინის დეპარტამენტის გუნდს მიაჩნია, რომ მისაღები ფულის ინვესტირება შეუძლიათ ბილენდის ცენტრალური ბანკის საბაზისო განაკვეთს მინუს 30 საბაზისო პუნქტით. თუმცა, ხაზინის თანამშრომლებისთვის ცნობილი გახდა პროგნოზი იმის თაობაზე, რომ ცენტრალური ბანკის საბაზისო განაკვეთი 2018 წლის 31 იანვრამდე პერიოდში შეიძლება გაიზარდოს მაქსიმუმ 1,1%-ით ან დაეცეს მაქსიმუმ 0,6%-ით.

ამ მაგალითში ჩვენ განვიხილავთ მისაღები თანხის ჰეჯირების შემდეგ შესაძლებლობებს:

საპროცენტო განაკვეთის ფიუჩერსები

საბირჟო ოფციონები საპროცენტო განაკვეთის ფიუჩერსებისთვის

სამთვლიანი დინარის ფიუჩერსები, კონტრაქტის მოცულობა 500,000 დინარი.

ფასები კოტირებულია საბაზისო პუნქტებში, როგორც 100 – წლიური შემოსავლიანობის %:

დეკემბერი 2017 წ.	94.84
მარტი 2018 წ.	94.78
ივნისი 2018 წ.	94.66

საბირჟო ოფციონები სამთვლიანი დინარის ფიუჩერსებისთვის, კონტრაქტის მოცულობა 500,000 დინარი, ოფციონის პრემიები მითითებულია წლიურ %-ებში.

	ქოლები		ადსრულების ფასი		ფუტები	
დეკემბერი	მარტი	ივნისი		დეკემბერი	მარტი	ივნისი
0.417	0.545	0.678	94.25	0.071	0.094	0.155
0.078	0.098	0.160	95.25	0.393	0.529	0.664

დავუშვათ, რომ ფიუჩერსებისა და ოფციონების კონტრაქტების მიხედვით ანგარიშ-სწორება ხდება ყოველი თვის ბოლოს.

პირველ შემთხვევაში, ვიგულისხმებთ, რომ არ არსებობს საბაზისო რისკი და არსებული ბაზისი მცირდება მუდმივი განაკვეთით, თვითონ ინტერვალებიდან გამომდინარე. შემდეგ უკვე გავითვალისწინებთ საბაზისო რისკის არსებობას და განვიხილავთ მის გავლენას ჩვენ მიერ რეკომენდებულ ჰეჯირების სტრატეგიაზე.

(1) უგულებელყავით საბაზისო რისკი

ფიუჩერსები

Wardegul Co-ს ხაზინის დეპარტამენტი იყიდის მარტის ფიუჩერსებს, რადგან ჰეჯირება ეხება საპროცენტო განაკვეთების შემცირებას, ხოლო ინვესტიცია განხორციელდება 31 იანვარს.

კონტრაქტების რაოდენობა = $27,000,000 \text{ დინარი} / 500,000 \text{ დინარი} \times 5 \text{ თვე} / 3 \text{ თვე} = 90 \text{ კონტრაქტი}$

ნარჩენი ბაზისი

სპოტურ ფასს (1 ოქტომბერი) – ფიუჩერსის ფასი = ბაზისი
 $(100 - 4.20) - 94.78 = 1.02$

ნარჩენი ბაზისი 31 იანვრისთვის = $2/6 \times 1.02 = 0.34$

თუ ცენტრალური ბანკი საბაზისო განაკვეთს გაზრდის 5.3%-მდე

	დინარი
ინვესტიციის უკუგება $5.0\% \times 5/12 \times 27,000,000 \text{ დინარი}$	562,500
ფიუჩერსის მოსალოდნელი ფასი: $100 - 5.3 - 0.34 = 94.36$	
ფიუჩერსების ბაზრის ზარალი: $(0.9436 - 0.9478) \times 500,000 \times 3/12 \times 90$	(47,250)
წმინდა მისაღები თანხა	515,250
ეფექტური წლიური საპროცენტო განაკვეთი $515,250 / 27,000,000 \times 12/5$	4.58%

თუ ცენტრალური ბანკი საბაზისო განაკვეთს შეამცირებს 3.6%-მდე

	დინარი
ინვესტიციის უკუგება $3.3\% \times 5/12 \times D27,000,000$	371,250
ფიუჩერსის მოსალოდნელი ფასი: $100 - 3.6 - 0.34 = 96.06$	
ფიუჩერსების ბაზრის მოგება: $(0.9606 - 0.9478) \times \$500,000 \times 3/12 \times 90$	144,000
წმინდა მისაღები თანხა	515,250
ეფექტური წლიური საპროცენტო განაკვეთი $515,250 / 27,000,000 \times 12/5$	4.58%

ოფციონები საპროცენტო განაკვეთის ფიუჩერსებისთვის

Wardegul Co-ს ხაზინის დეპარტამენტი იყიდის მარტის ფიუჩერსებს, რადგან ჰეჯირება ეხება საპროცენტო განაკვეთების შემცირებას. საჭირო იქნება 90 კონტრაქტი, როგორც ზემოთ.

თუ ცენტრალური ბანკი საბაზისო განაკვეთს გაზრდის 5.3%-მდე

აღსრულების ფასი	94.25	95.25
ფიუჩერსის მოსალოდნელი ფასი (იხ. ზემოთ)	94.36	94.36
აღსრულება?	დიახ	არა
შემოსულობა საბაზისო პუნქტებში	11	0
	დინარი	დინარი
ინვესტიციის უკუგება (იხ. ზემოთ)	562,500	562,500
მოგება ოფციონის შედეგად		0
$0.0011 \times \$500,000 \times 3/12 \times 90$	12,375	
პრემია	—	—
$0.00545 \times 500,000$ დინარი $\times 3/12 \times 90$	(61,313)	—
$0.00098 \times 500,000$ დინარი $\times 3/12 \times 90$	—	(11,025)
წმინდა მისაღები თანხა	513,562	551,475
ეფექტური წლიური საპროცენტო განაკვეთი		
$513,562 / 27,000,000 \times 12/5$	4.56%	
$551,475 / 27,000,000 \times 12/5$		4.90%

თუ ცენტრალური ბანკი საბაზისო განაკვეთს შეამცირებს 3.6%-მდე

აღსრულების ფასი	94.25	95.25
ფიუჩერსის მოსალოდნელი ფასი (იხ. ზემოთ)	96.06	96.06
აღსრულება?	დიახ	დიახ
შემოსულობა საბაზისო პუნქტებში	181	81

	დინარი	დინარი
ინვესტიციის უკუგება (იხ. ზემოთ)	371,250	371,250
მოგება ოფციონის შედეგად		0
$0.0181 \times \$500,000 \times 3/12 \times 90$	203,625	
$0.0081 \times \$500,000 \times 3/12 \times 90$		91,125
პრემია (იხ. ზემოთ)	(61,313)	(11,025)
წმინდა მისაღები თანხა	513,562	451,350
ეფექტური წლიური საპროცენტო განაკვეთი		
$513,562 / 27,000,000 \times 12/5$	4.56%	
$451,350 / 27,000,000 \times 12/5$		4.01%

კომენტარები

როგორც მოსალოდნელი იყო, ფიუჩერსების ბაზარი უზრუნველყოფს ფიქსირებულ უკუგებას 4.58%-ის ოდენობით, მიუხედავად იმისა, ცენტრალური ბანკის საბაზისო განაკვეთი 5.3%-მდე გაიზარდა თუ 3.6%-მდე შემცირდება. 95.25 ოფციონი უკეთეს შედეგს უზრუნველყოფს მანამ, სანამ საპროცენტო განაკვეთები იზრდება, მაგრამ მნიშვნელოვნად დაბალი იქნება შედეგი, თუ საპროცენტო განაკვეთები დაეცემა. თუ ხაზინის დეპარტამენტს (ან კომპანიის საბჭოს) საერთოდ არ „მოსწონს“ რისკი (რისკიანი სტრატეგია), მათთვის სასურველი იქნება ფიუჩერსული შედეგი.

ორივე სცენარის მიხედვით 94.25 ოფციონი ოდნავ ნაკლებია, ვიდრე ფიუჩერსული შედეგი, მაგრამ შეიძლება უფრო უკეთესი იყოს, თუ ცენტრალური ბანკის საბაზისო განაკვეთი 5.41%-ზე უფრო მეტად გაიზრდება, რა შემთხვევაშიც ოფციონი არ აღსრულებს.

საბაზისო რისკის გავლენა

დავუშვათ, რომ დღევანდელი თარიღი 31 იანვარია.

პროგნოზი იმისა, რომ ცენტრალური ბანკის საბაზისო განაკვეთი შესაძლოა გაიზარდოს 1,1% _ 5,3%-ით, აბსოლუტურად სწორი აღმოჩნდა. ჩვენ მიერ ჩატარებული წინა გამოთვლებიდან გამომდინარე, მოველოდით, რომ მარტის ფიუჩერსული კონტრაქტების დღევანდელი ფასი 94.36-მდე დაეცემოდა.

თუმცა, როგორც უკვე აღვნიშნეთ, რეალურად, ფიუჩერსულ კონტრაქტებზე გავლენას ახდენს საბაზისო რისკი, რაც ნიშნავს, რომ მარტის ფიუჩერსების დახურვის ფასი 31 იანვარს შეიძლება პროგნოზირებულზე უფრო მეტი ან ნაკლები იყოს.

ამ მაგალითში ჩვენ ვიგულისხმებთ, რომ ფიუჩერსების დახურვის ფასი 31 იანვარს 94.16-ს შეადგენს, რაც მხოლოდ ოდნავ ნაკლებია ჩვენს წინა პროგნოზზე.

ფიუნერსები

თუ ცენტრალური ბანკი საბაზისო განაკვეთს 5.3%-მდე გაზრდის

	დინარი
ინვესტიციის უკუგება (იხ. ზემოთ)	562,500
ფიუნერსების ბაზრის ზარალი: $(0.9416 - 0.9478) \times \$500,000 \times 3/12 \times 90$	(69,750)
წმინდა მისაღები თანხა	492,750
ეფექტური წლიური საპროცენტო განაკვეთი $492,750 / 27,000,000 \times 12/5$	4.38%

ოფციონები საპროცენტო განაკვეთის ფიუნერსებისთვის

თუ ცენტრალური ბანკი საბაზისო განაკვეთს 5.3%-მდე გაზრდის

აღსრულების ფასი	94.25	95.25
ფიუნერსის მოსალოდნელი ფასი (იხ. ზემოთ)	94.16	94.16
აღსრულება?	არა	არა

	დინარი	დინარი
ინვესტიციის უკუგება (იხ. ზემოთ)	562,500	562,500
პრემია	(61,313)	(11,025)
წმინდა მისაღები თანხა	501,187	551,475
ეფექტური წლიური საპროცენტო განაკვეთი $501,187 / 27,000,000 \times 12/5$	4.45%	
$551,475 / 27,000,000 \times 12/5$		4.90%

პეჯირების სტრატეგიის შედეგები

ფიუნერსული ბაზარი უფრო დაბალ უკუგებას იძლევა, ვიდრე ორივე ოფციონის კონტრაქტი, თუმცა, ჩვენ უკვე დავადგინეთ, რომ რისკისადმი უარყოფითად განწყობილი ხაზინის მენეჯერი უგულებელყოფდა 95.25 ოფციონს. თუმცა, 94.25 ოფციონი ახლა უფრო მიმზიდველად გამოიყურება, ვიდრე ფიუნერსების შედეგი, მიუხედავად იმისა, რომ ცენტრალური ბანკის საბაზისო განაკვეთი ზუსტად ისე გაიზარდა, როგორიც პროგნოზი იყო.

თუ ფიუნერსულ და სპოტურ ფასს შორის კავშირი პროგნოზირებადი არ არის, არ არსებობს გარანტია, რომ 31 იანვრისთვის ფიუნერსების დახურვის ფასი შესაბამისობაში იქნება ჩვენი გაანგარიშებით პროგნოზირებულ ფასთან.

1 ოქტომბერს ფიუნერსების ფასის პროგნოზი 31 იანვრისთვის არის 94.36, იმ პირობით, თუ საბაზისო განაკვეთი გაიზრდება 5.3%-მდე (მაქსიმალურად), მაგრამ რეალურად ეს ფასი შეიძლება იყოს მეტი ან ნაკლები, მაშინაც კი, თუ ცენტრალური ბანკის საბაზისო განაკვეთი ზუსტად ისე გაიზრდება, როგორიც პროგნოზი იყო.

საბაზისო რისკის გავლენა იმაში გამოიხატა, რომ 31 იანვრისთვის ფიუჩერების ფაქტობრივი ფასი დაეცა 94,16-მდე, 94,36-ის ნაცვლად. ბაზისის მოულოდნელი ცვლილება, თუნდაც უმნიშვნელო, ამცირებს ფიუჩერული ჰეჯირების შედეგად მიღებულ უკუგებას 4.58%-დან 4.38%-მდე, მაშინ როცა 94.25 ოფციონის გამოყენებით მივიღებდით 4.45% უკუგებას. თუ დავუბრუნდებით ჩვენ მიერ ჩატარებულ ანალიზს, დავინახავთ, რომ 94.25 ოფციონი უკეთეს შედეგს მოიტანდა.

თუმცა, როგორც სცენარიდან შევითქვით, ხაზინის დეპარტამენტს შეზღუდული წარმოდგენა აქვს მომავლის შესახებ ჰეჯირების განხორციელების მომენტისთვის ანუ 1 ოქტომბერს და ამის მიხედვით ირჩევს ოპტიმალურ სტრატეგიას.

ფიუჩერების დახურვის ფასის შესახებ ხაზინის დეპარტამენტის საუკეთესო შეფასება ეფუძნება გამარტივებულ დაშვებას იმის თაობაზე, რომ ბაზისი მცირდება მუდმივი განაკვეთით, რაც პრაქტიკაში შეიძლება არ აღმოჩნდეს სწორი. ამგვარად, საბაზისო რისკს ანუ საბაზისო რისკის გათვალისწინებას გაანგარიშებებში შემოაქვს არაპროგნოზირებადობის ელემენტი, რომლის შესახებაც ხაზინის თანამშრომლებს თავიდანვე უნდა სცოდნოდათ.

სცენარის ანალიზი სასარგებლო იქნება კომპანიის საბოლოო სტრატეგიის დასადგენად რისკის მიმართ კომპანიის დამოკიდებულების შესაბამისად.

სტატია მოამზადა ACCA-ის უმაღლესი დონის ფინანსური მართვის მოდულის საგამოცდო გუნდის წევრმა

ბუღალტრის პროფესიას მწვანე ფინანსების გამოწვევის დაძლევაში სასიცოცხლო როლი აქვს

ACCA-ს უახლესი ანგარიშის თანახმად, რომლის სახელწოდებაცაა “მწვანე ფინანსური უნარები: სახელმძღვანელო”, პროფესიონალმა ბუღალტრებმა ხელი უნდა შეუწყონ მიგრაციას მდგრადი ეკონომიკებისა და ბიზნესისკენ, გახდნენ ექსპერტები მწვანე ფინანსებში.

იმ დროს, როდესაც ორგანიზაციის გადასარჩენად იაფ კაპიტალზე წვდომა სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია, ვიდრე ოდესმე, მწვანე ფინანსებზე წვდომა შეიძლება იყოს ხსნა ბიზნესისთვის. ACCA-ს და მენეჯმენტის ბუღალტერთა ინსტიტუტის (IMA) ბოლოდროინდელმა კვლევამ აჩვენა, რომ ბიზნესის წარმომადგენელთა თქმით, ისინი არასაკმარისად არიან ინფორმირებულები კლიმატის დაფინანსების შესაძლებლობებსა და კლიმატის რისკების მართვის შესახებ. 2022 წლის გლობალური ეკონომიკური მდგომარეობის კვლევის მეორე კვარტალში გამო-

კითხულთა 59%-მა თქვა, რომ არ განიხილავს მწვანე საფინანსო პროდუქტების გამოყენებას. ეს შედეგი გვიჩვენებს, რომ ამ მიმართულებით შესაძლებლობები ჯერ კიდევ ასათვისებელია.

კრედიტორები სულ უფრო მეტად სთავაზობენ მიმზიდველ „მწვანე განაკვეთებს“ ორგანიზაციებს, რომლებსაც შეუძლიათ დააკმაყოფილონ მდგრადობის მოთხოვნები. შესაბამისად, მწვანე ფინანსები არის იაფი კაპიტალი, რომელსაც შეუძლია ბიზნესის გრძელვადიანი მდგრადობის შენარჩუნება. პროფესიონალი ბუღალტრების უნარი, გაერკვნენ მწვანე დაფინანსების შესაძლებლობებში, რომლებიც საჭიროა Net-zero მოდელზე გადასვლისთვის, საკვანძო ელემენტს წარმოადგენს ამ გამოცდილებით ორგანიზაციების აღჭურვაში. როგორც არაფინანსური, ისე - ფინანსური გარეფაქტორების გათვალისწინების უნარ-ჩვევები

პროფესიას ხელსაყრელ მდგომარეობაში დატოვებს, რათა ლიდერის როლი ითამაშოს პერსონალის ტრენინგში და ტრანსფორმაციისა და მდგრადობის ჩასატარებლად საჭირო ნიჭის განვითარებაში, ორგანიზაციებს შიგნით.

მოხსენების ავტორის, მდგრადობის საკითხებში ACCA-ს უფროსი მენეჯერის - **ემელინ სკელტონის** განცხადებით:

„მწვანე ფინანსები არის ACCA-ს კვლევის პროგრამის ფუნდამენტური ნაწილის ნაწილი Net-zero მოდელზე გადასვლისა და ამ პროცესში ბუღალტრის პროფესიის როლის შესახებ.

მსოფლიოში, სადაც ძირითადი დაინტერესებული მხარეები უფრო მეტს ითხოვენ კომპანიებისა და მათ მიერ Net-zero მიზნების მიღწევის პროცესისგან, მწვანე ფინანსები სწრაფად ხდება ფინანსური პროფესიის მთავარი თემა, რადგან ის იკვლევს დაფინანსების ვარიანტებს. პროფესიას სჭირდება კვალიფიკაციის ამაღლება, განსაკუთრებით არასტაბილურ დროს, სადაც კაპიტალზე წვდომა, მათ შორის მწვანე ფინანსებზე, გადამწყვეტია ორგანიზაციის გრძელვადიანი გადარჩენისთვის.“

გარემოს დაცვის სააგენტოს არააღმასრულებელმა დირექტორისა და ACCA Sustainability Global Forum-ის თავმჯდომარის **ჯონ ლელიოტი** კომენტარია, რომ:

„ბუღალტრული და ფინანსური პროფესიის ცოდნა და უნარები ბაზრის განვითარებაში დაინტერესებულ მხარეთა მოთხოვნებსა და რეგულატორულ ცვლილებებში გადამწყვეტი იქნება ორგანიზაციების ტრანსფორმაციისთვის, რათა მათ შეძლონ Net-zero ეკონომიკაში ფუნქციონირება.“

გამომდინარე იქიდან, რომ ფინანსებისა და ინვესტიციების მიმართულების პროფესიონალებს ასეთი კრიტიკული როლი აქვთ ორგანიზაციების მიერ მდგრადი მომავლის მიზნებთან ადაპტაციის პროცესში, ACCA მიმართავს პრაქტიკულ ქმედებებს თავისი წევრების უნარების გასაუმჯობესებლად. კერძოდ, ACCA-მ CFA Institute-თან თანამშრომლობით შექმნა კლიმატის ფინანსების კურსი, რომელიც ორივე ორგანიზაციის წევრი ექსპერტების მიერ არის შედგენილი.

წყარო: accaglobal.com

ინვესტორებში მდგრადობის გარანტიებზე მოთხოვნა იზრდება

ინვესტორები, რომლებიც ცდილობენ დაეყრდნონ ინფორმაციას კორპორაციულ მდგრადობასთან დაკავშირებით, ქმნიან უპრეცედენტო მოთხოვნას ამ განვითარებად სფეროში მარწმუნებელ სერვისებზე.

ეს წარმოადგენს გამოწვევას და შესაძლებლობას გლობალური ბუღალტრის პროფესიისთვის. ამის საპასუხოდ, პროფესია დაკავებულია იმ ჩარჩოს განსაზღვრით, რომლის ფარგლებშიც უნდა განხორციელდეს მარწმუნებელი სამუშაოები და განისაზღვროს, ვინ არის საკმარისი კვალიფიკაციის მქონე ამ სამუშაოს შესასრულებლად.

ბუღალტრის პროფესია, მარწმუნებელი საქმიანობით დაკავებულ სხვა დისციპლინებთან ერთად, კარგ პოზიციაშია ამ მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გამოცდილების შედეგად მიღებული ძირითადი მარწმუნებელი უნარების გამოყენების კუთხით.

ACCA-ს ანგარიში, სახელწოდებით Sustainability Assurance – Rising to Challenge, აღწერს მდგრადობის რწმუნების მდგომარეობას და წარმოგიდგენთ არსებულ სტანდარტსა და სახელმძღვანელოს, რომელიც გამოქვეყნებულია საერთაშორისო აუდიტისა და მარწმუნებელი საქმიანობის საბჭოს (IAASB) მიერ.

ანგარიში ასახავს ძირითად საკითხებს, რომლებსაც აწყდებიან პრაქტიკოსები ანალოგიური პრობლემის გადალახვის დროს.

ACCA-ს კვლევა გამყარებულია მტკიცებულებებით, რომლებიც შეგროვდა 2022 და 2023 წლებში ჩატარებული ვირტუალური გლობალური მრგვალი მაგიდების სერიიდან, რომელშიც მონაწილეობდნენ მარწმუნებელი საქმიანობის პრაქტიკოსები და სხვა წარმომადგენლები. ისინი ჩართულნი იყვნენ აუდიტისა და რწმუ-

ნების პოლიტიკასთან დაკავშირებულ საკითხებში. აღნიშნულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, ანგარიში აყალიბებს შვიდ ძირითად გზავნილს:

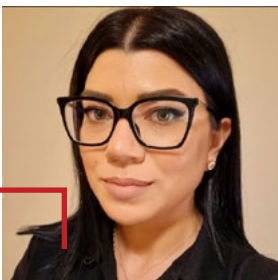
ახალი „მდგრადობის რწმუნების მოლოდინის უფსკრულის“ თავიდან აცილების მიზნით, ACCA ხაზს უსვამს საჭიროებას, საერთაშორისო და ეროვნული სტანდარტების დამდგენებმა განმარტონ, რას ნიშნავს „შეზღუდული გარანტია“ და „გონივრული გარანტია“ და ამ ორს შორის ძირითადი განსხვავებები;

სტანდარტების შემქმნელებმა უნდა გაითვალისწინონ შეცდომაში შემყვანი ანგარიშგების რისკი - „greenwashing“ - ანგარიშგების და რწმუნების სტანდარტების შემუშავებისას;

- შეფასებებთან დაკავშირებული კონცეფცია უნდა იყოს ძირითადი აქცენტი IAASB-სთვის, რადგან მდგრადობის ანგარიშგების და მარწმუნებელი სამუშაოების დიდი ნაწილი ხშირად ეფუძნება ჰიპოთეზურ სცენარებს;
- მდგრადობის რწმუნების პროცესში დარგობრივ ექსპერტებზე უპრეცედენტო დამოკიდებულებამ შეიძლება მიუთითოს შემდგომი სტანდარტებისა და სახელმძღვანელოების საჭიროებაზე იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ უნდა დაეყრდნოთ მათ მუშაობასა და მოსაზრებებს;
- გარანტიის ანგარიში - საბოლოო პროდუქტი - უნდა განიხილებოდეს, როგორც ძირითადი პრიორიტეტული სფერო სტანდარტების შემქმნელებისა და პოლიტიკის შემქმნელების მიერ, განსაკუთრებით შეზღუდული/გონივრული განსხვავებების აღმოფხვრის მიმართულებით;

- აუდიტის გამოცდილებით მიღებული უნარები რჩება სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი მდგრადობის რწმუნების სამუშაოების შესასრულებლად;
- ISAE 3000 (შესწორებული) და მდგრადობის/EER სახელმძღვანელო მტკიცე საფუძველია მათთვის, ვინც აპირებს განხორციელოს მდგრადობის რწმუნების სამუშაოები IAASB-ის ყოვლისმომცველი სტანდარტის დასრულებამდე.

მოხსენების თანაავტორი, ACCA-ს აუდიტისა და ეთიკის საკითხების თავმჯდომარე **მარიანა როგდაკი** ამბობს:

„ACCA აღიარებს, რომ ამ სფეროში ახალი პრაქტიკოსებისთვის შეიძლება ნამდვილი გამოწვევა იყოს რისკებსა და მდგრადობის რწმუნების შესაძლებლობებთან გამკლავება. ეს ანგარიში მიზნად ისახავს ცნობიერების ამაღლებას ამჟამინდელი მდგომარეობის შესახებ, როგორც კარგ საწყის წერტილს პრაქტიკოსების ადაპტაციისთვის.“

„ნათელია, რომ მოთხოვნა მდგრადობის შესახებ ინფორმაციაზე ახლა უფრო მაღალია, ვიდრე ოდესმე, მარეგულირებლები მთელს მსოფლიოში განიხილავენ სავალდებულო ანგარიშგებისა და რწმუნების მოთხოვნებს. ყველაზე მეტად აღსანიშნავია ევროკავშირი, სადაც ევროკომისიამ ჩაა-

ნაცვლა არაფინანსური ანგარიშგების დირექტივა (NFRD) კორპორაციული მდგრადობის ანგარიშგების დირექტივით (CSRD), რომელიც აწესებს სავალდებულო მოთხოვნებს მეტი სუბიექტისთვის, გამოქვეყნებულ ინფორმაციაზე რწმუნების მოთხოვნებთან ერთად,“ - აცხადებს ის.

ანგარიშის თანაავტორის, ACCA-ს აუდიტისა და გარანტიის, პოლიტიკისა და ხედვების მიმართულების ხელმძღვანელის **ანტონის დიოლასის** განცხადებით:

„ჩვენს მრგვალ მაგიდაზე აღინიშნა პროფესიული სკეპტიციზმის მნიშვნელობა. მდგრადობის ანგარიშგების მოუმწიფებლობის გათვალისწინებით, პროფესიული სკეპტიციზმი კიდევ უფრო მნიშვნელოვანია, როდესაც სუბიექტური განცხადება ხშირად წარმოადგენს მდგრადობის ანგარიშების ნაწილს და არ არის გამყარებული საკმარისი მტკიცებულებებით“.

ანგარიში მაღლობას უხდის IAASB-ს, მდგრადობის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ISSB) და ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (IESBA) სწრაფი რეაგირებისთვის საერთაშორისო მდგრადობის ანგარიშგების, რწმუნებისა და ეთიკური სტანდარტების მოწოდებაზე, რაც ამცირებს ფრაგმენტაციის რისკს.

წყარო: accaglobal.com

ვებგვერდი, 28/03/2023
სარეგისტრაციო კოდი
260000000.22.033.017675

**საქართველოს ფინანსთა მინისტრის
ბრძანება №105
2023 წლის 28 მარტი ქ. თბილისი**

**„ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის საბჭოს
დებულებისა და საბჭოს მიერ საჩივრის განხილვის წესის“ დამტკიცების
თაობაზე“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2017 წლის 8 ივნისის №188
ბრძანებაში ცვლილების შეტანის შესახებ**

„ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-20 მუხლის მე-4 პუნქტის საფუძველზე, **ვბრძანებ:**

მუხლი 1

„ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის საბჭოს დებულებისა და საბჭოს მიერ საჩივრის განხილვის წესის“ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2017 წლის 8 ივნისის №188 ბრძანებით (www.matsne.gov.ge, 09/06/2017, სარეგისტრაციო კოდი 260000000.22.033.016983) დამტკიცებულ წესში შეტანილ იქნეს ცვლილება და მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„10. საბჭოს მიერ კანონმდებლობით გათვალისწინებული უფლებამოსილების სათანადოდ განხორციელების მიზნით, განსახილველი საკითხის მნიშვნელობიდან, სპეციფიკიდან ან სირთულიდან გამომდინარე, სხდომის თავმჯდომარე უფლებამოსილია სხდომაზე, მათ შორის ხარისხის მართვასთან დაკავშირებული საკითხების განხილვისას მოიწვიოს ექსპერტი, სპეციალისტი, სხვა ადმინისტრაციული ორგანოს წარმომადგენელი ან/და სხვა სათანადო კვალიფიკაციის/გამოცდილების მქონე პირი.“.

მუხლი 2

ეს ბრძანება ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრი

ლაშა ხუციშვილი

ვებგვერდი, 28/03/2023
სარეგისტრაციო კოდი
200090000.22.033.017676

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის
ბრძანება №108
2023 წლის 28 მარტი ქ. თბილისი

„გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“
საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №996
ბრძანებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე

„ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-20 მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად, ვბრძანებ:

მუხლი 1

„გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №996 ბრძანებით (ვებგვერდი, 060111, 03/01/2011, სარეგისტრაციო კოდი: 200090000.22.033.016112) დამტკიცებულ ინსტრუქციაში შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილება:

1. დანართი №II-06-ის („გადახდის წყაროსთან დაკავებული გადასახადის დეკლარაცია“) III ნაწილი ჩამოყალიბდეს თანდართული რედაქციით.
2. 38-ე მუხლის მე-6 პუნქტის „3⁵– 3⁷“ ქვეპუნქტები ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:
„3⁵) 67-ე უჯრაში – ნაღდი ფულის ნაშთი საანგარიშო თვის ბოლოსთვის, გარდა ამავე პუნქტის „3⁶“ ქვეპუნქტში მითითებული თანხისა;
3⁶) 68-ე უჯრაში – ანგარიშვალდებული პირების მიერ გადასახადის გადამხდელის საბანკო ანგარიშ(ებ)ზე ან/და სალაროში დაუბრუნებელი თანხები საანგარიშო თვის ბოლოსთვის;
3⁷) 69-ე უჯრაში – 68-ე უჯრაში გათვალისწინებულ ანგარიშვალდებულ პირთა რაოდენობა“.

მუხლი 2

ეს ბრძანება ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრი

ლამა ხუციშვილი

ნაწილი III

განაცემის დასახელება			
დაქირავებით მომუშავე ფიზიკურ პირებზე ხელფასის/სარგებლოს (ფულადი, ნატურალური) სახით გაცემული ანაზღაურება (გარდა 563 გრაფაში ასახული განაცემისა). მათ შორის:		16	
ექვემდებარება გადახდის წყაროსთან დაბეგვრას (შელავათების გამოკლებით)		17	
რეზიდენტი ფიზიკური პირისთვის გადახდილი როიალტი		18	
ფიზიკურ პირებზე გადახდის წყაროსთან დაბეგვრას დაქვემდებარებული განაცემები (გარდა პროცენტებისა):	რომელიც იბეგრება 20%-ით	19	
	რომელიც იბეგრება 5%-ით	20	
ფიზიკური პირის მიერ საქონლის მიწოდებით მიღებული შემოსავალი, რომელიც საქონლის შემძენი პირის მიერ სსკ-ის 133 ³ მუხლის შესაბამისად იბეგრება გადახდის წყაროსთან 3-პროცენტიათი განაკვეთით		20 ¹	

არადაქირავებულ ფიზიკურ პირებზე გაცემული თანხები, რომელიც არ უკავშირდება მომსახურების ანაზღაურებას და ამასთან, ექვემდებარება გადახდის წყაროსთან გადასახადის დაკავებას (გარდა დივიდენდებისა და ანაზღვრებზე გაცემული პროცენტებისა)			21	
ფიზიკურ პირებზე გაცემული დივიდენდები, მათ შორის:			22	
ექვემდებარება გადახდის წყაროსთან დაბეგვრას (შელავათების გამოკლებით)			23	
ფიზიკურ პირებზე გაცემული პროცენტები, მათ შორის:			24	
ექვემდებარება გადახდის წყაროსთან დაბეგვრას (შელავათების გამოკლებით)			25	
ტურისტული საწარმოს მიერ სასტუმროს აქტივების/მათი ნაწილის მესაკუთრე ფიზიკურ პირზე შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე გაცემული ანაზღაურება			26	
მუდმივი დაწესებულების არმქონე არარეზიდენტ ფიზიკურ პირებზე გაწეული მომსახურებისათვის გაცემული ანაზღაურება (გარდა პროცენტებისა და დივიდენდისა),მათ შორის:			27	
საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 134- ე მუხლის:	პირველი ნაწილის:	„ბ1“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 5 %)	28	
		„გ“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 10 %)	29	
		„დ“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 4 %)	30	
		„ე“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 10 %)	31	
	1 ¹ ნაწილით (განაკვეთი 15%)		32	
მუდმივი დაწესებულების არმქონე არარეზიდენტ ფიზიკურ პირებზე გაწეული მომსახურებისათვის გაცემული ანაზღაურება (შელავათების გამოკლებით), რომელიც ექვემდებარება გადახდის წყაროსთან დაბეგვრას (გარდა პროცენტებისა და დივიდენდისა), მათ შორის:			33	
საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 134-ე მუხლის:	პირველი ნაწილის:	„ბ1 “ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 5 %)	34	
		„გ“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 10 %)	35	
		„დ“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 4 %)	36	
		„ე“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 10 %)	37	
	1 ¹ ნაწილით (განაკვეთი 15%)		38	
ბიუჯეტში გადასახდელი წყაროსთან დაკავებული საშემოსავლო გადასახადი (მე-17 - მე-20, 201, 21-ე , 23-ე , 25-ე , 26-ე , 34-ე - 38-ე უჯრებში ასახული თანხების შესაბამის საგადასახადო განაკვეთებზე ნამრავლის ჯამი)			39	
ორგანიზაციებზე და საქართველოში მუდმივი დაწესებულების არმქონე არარეზიდენტ საწარმოებზე გადახდის წყაროსთან დაბეგვრას დაქვემდებარებული განაცემები, მათ შორის:			40	
ა) საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 134-ე მუხლის:	პირველი ნაწილის:	„ბ1“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 5 %)	41	
		„გ“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 10 %)	42	
		„დ“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 4 %)	43	
		„ე“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 10 %)	44	
	1 ¹ ნაწილით (განაკვეთი 15%)		45	
ბ) დივიდენდები (განაკვეთი 5%)			46	
გ) პროცენტები (განაკვეთი 5%)			47	
ორგანიზაციებზე და საქართველოში მუდმივი დაწესებულების არმქონე არარეზიდენტ საწარმოებზე გადახდის წყაროსთან დაბეგვრას დაქვემდებარებული განაცემები (შელავათების გამოკლებით), მათ შორის:			48	
ა) საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 134-ე მუხლის:	პირველი ნაწილის:	„ბ1“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 5 %)		
		„გ“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 10 %)		
		„დ“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 4 %)		
		„ე“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 10 %)		
	1 ¹ ნაწილით (განაკვეთი 15%)		53	

ბ) დივიდენდები (განაკვეთი 5%)	54	
გ) პროცენტები (განაკვეთი 5%)	55	
გადახდის წყაროსთან ორგანიზაციებისთვის და საქართველოში მუდმივი დაწესებულების არმქონე არარეზიდენტი საწარმოებისათვის დაკავებული ბიუჯეტში გადასახდელი გადასახადი (49-ე - 55-ე უჯრებში ასახული თანხების შესაბამის საგადასახადო განაკვეთებზე ნამრავლის ჯამი)	56	
2008 წლის პირველ იანვრამდე პერიოდებზე გაუცემელი ანაზღაურებები, რომლებზეც დარიცხულია სოციალური გადასახადი	56 ¹	
2008 წლის პირველ იანვრამდე გაუცემელი ანაზღაურებებიდან მის შემდეგ პერიოდებში გაცემულია:	56 ²	
მათ შორის, საანგარიშო თვეში	56 ³	
სოციალური გადასახადი საანგარიშო თვეში გაცემულ ანაზღაურებაზე (56 ³ უჯრაში ასახული თანხის შესაბამის გადასახადის განაკვეთზე ნამრავლი)	56 ⁴	
გადახდის წყაროსთან დაკავებული გადასახადი საანგარიშო თვეში გაცემულ ანაზღაურებაზე (56 ³ უჯრაში ასახული თანხის შესაბამის საგადასახადო განაკვეთზე ნამრავლი)	56 ⁵	
სულ ბიუჯეტში გადასახდელი წყაროსთან დაკავებული გადასახადების ჯამი შესამცირებელი საშემოსავლო გადასახადის გათვალისწინებით (39-ე, 56-ე, 565 უჯრებში და „დეკლარაციის დანართი „დ“-ს მე-6 სვეტში ასახული თანხების ჯამს გამოკლებული „დეკლარაციის დანართი „ა“-ს მე-14 სვეტში ასახული თანხების ჯამი) მათ შორის:	57	
აჭარის ა. რ. რესპუბლიკური ბიუჯეტის კუთვნილი საშემოსავლო გადასახადი	57 ¹	
აფხაზეთის ა. რ. რესპუბლიკური ბიუჯეტის კუთვნილი საშემოსავლო გადასახადი	57 ²	
ინფორმაციისათვის შენიშვნა: 67-ე , 68-ე და 69-ე უჯრების შევსება სავალდებულოა		
მიწოდებული საქონლის / გაწეული მომსახურების ღირებულება	58	
სამეურნეო ოპერაციის განხორციელებასთან დაკავშირებული ხარჯი	59	
საგადასახადო ორგანოს მიერ ინვენტარიზაციის შედეგად გამოვლენილი სასაქონლო – მატერიალური ფასეულობების დანაკლისის ოდენობა	60	
ფიზიკურ პირთა რიცხოვნება, რომლებზეც გაცემულია მე -16 უჯრაში ასახული თანხა	61	
არადაქირავებულ ფიზიკურ პირებზე გაცემული თანხები, რომელიც არ უკავშირდება მომსახურების ანაზღაურებას და არ ექვემდებარება გადახდის წყაროსთან დაბეგვრას	62	
ნაღდი ანგარიშსწორებით განხორციელებული ბრუნვა. მათ შორის:	63	
საკონტროლო – სალარო აპარატების საშუალებით	64	
მაქსიმალური ხელფასი	65	
მინიმალური ხელფასი	66	
ნაღდი ფულის ნაშთი საანგარიშო თვის ბოლოსთვის, გარდა 68-ე უჯრაში ასახული მონაცემისა	67	
ანგარიშვალდებული პირების მიერ გადასახადის გადამხდელის საბანკო ანგარიშ(ებ)ზე ან/და სალაროში დაუბრუნებელი თანხები საანგარიშო თვის ბოლოსთვის	68	
68-ე უჯრაში გათვალისწინებულ ანგარიშვალდებულ პირთა რაოდენობა	69	

ვებგვერდი, 27/02/2023
სარეგისტრაციო კოდი
200000000.05.001.020787

საქართველოს კანონი

საქართველოს საგადასახადო კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ

მუხლი 1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, №54, 12.10.2010, მუხ. 343) 39-ე მუხლის მე-2 ნაწილს დაემატოს შემდეგი შინაარსის „წ“ და „ჭ“ ქვეპუნქტები:

„წ) საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს – საჯარო შესყიდვების სააგენტოს – „საჯარო შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული უფლებამოსილებების განხორციელებისას;

ჭ) საჯარო შესყიდვებთან დაკავშირებული დავების განხილვის საბჭოს – „საჯარო შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული უფლებამოსილებების განხორციელებისას.“.

მუხლი 2. ეს კანონი ამოქმედდეს 2025 წლის 1 იანვრიდან.

საქართველოს პრეზიდენტი

სალომე ზურაბიშვილი

თბილისი,

9 თებერვალი 2023 წ.

N2578-XIმს-Xმპ

ვებგვერდი, 10/03/2023
სარეგისტრაციო კოდი
260000000.05.001.020834

საქართველოს კანონი

„ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე

მუხლი 1. „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონში (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე (www.matsne.gov.ge), 24.06.2016, სარეგისტრაციო კოდი: 260000000.05.001.018170) შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილება:

1. მე-2 მუხლის პირველ პუნქტს დაემატოს შემდეგი შინაარსის „ყ.ბ1“ ქვეპუნქტი:

„ყ.ბ1) მიკრობანკი „მიკრობანკების საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად;“.

2. მე-3 მუხლის მე-17 პუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„17. საზედამხედველო ორგანოს ზედამხედველობისადმი დაქვემდებარებული სუბიექტი (გარდა კომერციული ბანკისა, მიკრობანკისა, არასაბანკო სადეპოზიტო დაწესებულებისა – საკრედიტო კავშირისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციისა) შესაბამისი საზედამხედველო ორგანოს მიერ სდპ-ის სტატუსის მინიჭების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების შემთხვევაში სდპ-ად არ ითვლება, თუ ეს სუბიექტი აკმაყოფილებს მეოთხე კატეგორიის საწარმოს ზომითი კატეგორიისთვის დადგენილ მოთხოვნებს. ამ პუნქტის მოთხოვნების გათვალისწინებით, საზედამხედველო ორგანოს ზედამხედველობისადმი დაქვემდებარებული სუბიექტი სდპ-ად ითვლება მისთვის სდპ-ის სტატუსის მინიჭებიდან სულ მცირე 3 საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში.“.

მუხლი 2. ეს კანონი ამოქმედდეს 2023 წლის 1 ივლისიდან.

საქართველოს პრეზიდენტი

სალომე ზურაბიშვილი

თბილისი,

22 თებერვალი 2023 წ.

N2609-XIმს-Xმპ

ვებგვერდი, 10/03/2023
სარეგისტრაციო კოდი
240000000.05.001.020835

საქართველოს კანონი

„მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე

მუხლი 1. „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონში (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე (www.matsne.gov.ge), 04.08.2021, სარეგისტრაციო კოდი: 240000000.05.001.020373) შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილება:

1. 161-ე მუხლის მე-11 პუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„11. სააქციო საზოგადოების მიერ უშუალოდ ან ამ მუხლის მე-8 პუნქტით გათვალისწინებული მესამე პირის მეშვეობით სააქციო საზოგადოების აქციების უზრუნველყოფის საშუალებად გამოსაყენებლად დაშვებაზე შესაბამის შემთხვევაში ვრცელდება ამ მუხლით საკუთარი აქციების შეძენისთვის დადგენილი წესები, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აქციებს უზრუნველყოფის საშუალებად იყენებენ კომერციული ბანკები, მიკრობანკები ან სხვა ფინანსური ინსტიტუტები ჩვეულებრივი საქმიანობის ფარგლებში.“.

2. 167-ე მუხლის მე-3 პუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„3. აქციათა უპირატესი შესყიდვის უფლება გაუქმებულად არ მიიჩნევა, თუ ახალი აქციების გამოშვების შესახებ საერთო კრების გადაწყვეტილება ითვალისწინებს ახალი აქციების კომერციული ბანკისთვის, მიკრობანკისთვის ან საბროკერო კომპანიისთვის გამოშვებას იმ ვალდებულებით, რომ ის მიღებულ აქციებს შესთავაზებს სააქციო საზოგადოების აქციონერებს აქციათა უპირატესი შესყიდვის უფლების გამოყენებისთვის.“.

3. 225-ე მუხლის მე-4 პუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„4. აქციათა რეესტრის მწარმოებელი პირი (ამ მუხლის მიზნებისთვის – რეგისტრატორი) სასამართლოს მიერ განსაზღვრულ გამოსყიდვის სააღრიცხვო თარიღს ამ თარიღამდე არაუგვიანეს 5 დღისა ყველა ნომინალურ მფლობელს ატყობინებს. გამოსყიდვის სააღრიცხვო თარიღიდან აქციათა გამოსყიდვის პროცედურების დასრულებამდე წყდება ამ აქციებთან დაკავშირებული ოპერაციები, გარდა ამ მუხლით გათვალისწინებული ქმედებებისა. რეგისტრატორი ადგენს ყველა რეგისტრირებული მესაკუთრის სიას გამოსყიდვის სააღრიცხვო თარიღის მდგომარეობით (ამ სიაში მიეთითება მათი ვინაობა, მისამართები და მათ საკუთრებაში არსებულ აქციათა რაოდენობა) (გამოსყიდვის რეესტრი) და მყიდველის მიერ ამ მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტების შესაბამისად ქმედებათა განხორციელების დამადასტურებელი დოკუმენტების (მათ შორის, აქციათა გამოსასყიდი თანხის სრულად დეპონირების დამადასტურებელი დოკუმენტის) წარდგენის საფუძველზე ყველა აქციას მყიდველის სახელზე გადააფორმებს. რეგისტრატორის ხარჯებს ანაზღაურებს მყიდველი. მყიდველი ყველა დარჩენილი აქციის გამოსასყიდ თანხას განათავსებს დანარჩენ აქციონერთა სასარგებლოდ გახსნილ ნომინალური მფლობელობის ანგარიშზე კომერციულ ბანკში, მიკრობანკში, ცენტრალურ დეპოზიტართან ან საბროკერო კომპანიასთან, რომელსაც მყიდველი გადასცემს გამოსყიდვის რეესტრს.“.

მუხლი 2. ეს კანონი ამოქმედდეს 2023 წლის 1 ივლისიდან.

საქართველოს პრეზიდენტი

სალომე ზურაბიშვილი

თბილისი,

22 თებერვალი 2023 წ.

N2613-XIმს-Xმპ

საქართველოს კანონი

საქართველოს საგადასახადო კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ

მუხლი 1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსში (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, №54, 12.10.2010, მუხ. 343) შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილება:

1. მე-8 მუხლს დამატოს შემდეგი შინაარსის 55-ე ნაწილი:

„55. საბანკო დაწესებულება – „კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული კომერციული ბანკი, „მიკრობანკების საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული მიკრობანკი.“.

2. მე-9 მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ე) ფიზიკური პირის მიერ ფულადი სახსრების საბანკო დაწესებულებებსა და სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში დეპოზიტებსა და ანაბრებზე განთავსება;“.

3. 23¹ მუხლის:

ა) მე-12 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„დ) მიეკუთვნება საქართველოს მთავრობის ან საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტის მიერ გამოშვებული სასესხო ფასიანი ქაღალდის რეალიზაციით მიღებულ ნამეტ შემოსავალს ან ამ ფასიანი ქაღალდიდან ან საქართველოს საბანკო დაწესებულებაში განთავსებული დეპოზიტიდან პროცენტის სახით მიღებულ შემოსავალს.“;

ბ) მე-14 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ბ) საინვესტიციო ფონდის ერთეულის რეალიზაციით ან საინვესტიციო ფონდის ერთეულის გამოსყიდვით, თუ საინვესტიციო ფონდი ინვესტიციას ახორციელებს მხოლოდ საქართველოს საბანკო დაწესებულებებში განთავსებულ დეპოზიტებში, საქართველოს მთავრობის ან/და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტის მიერ გამოშვებულ ფასიან ქაღალდებში ან/და რეზიდენტი იურიდიული პირის მიერ საქართველოში საჯარო შეთავაზებით გამოშვებულ და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ აღიარებულ ორგანიზებულ ბაზარზე სავაჭროდ დაშვებულ სასესხო ფასიან ქაღალდებში.“.

4. 54-ე მუხლის მე-2 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„2. პირის საბანკო ანგარიშზე თანხის არსებობის შემთხვევაში საბანკო დაწესებულება საგადახდო ან საინკასო დავალებას ასრულებს არაუგვიანეს აღნიშნული დავალების მიღების დღის მომდევნო საოპერაციო დღისა, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. საინკასო დავალების მომსახურების ხარჯების ანაზღაურება გადასახადის გადამხდელს ეკისრება.“.

5. 66-ე მუხლის მე-4 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„4. საქართველოს მოქალაქე ფიზიკური პირი, პირადობის ნეიტრალური მოწმობის ან ნეიტრალური სამგზავრო დოკუმენტის მქონე პირი, აგრეთვე აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკასა და ცხინვალის რეგიონში (ყოფილ სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში) ლეგიტიმურად მცხოვრები პირები, რომლებიც საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით არიან რეგისტრირებული და რომლებსაც მინიჭებული აქვთ პირადი ნომერი (გარდა მეწარმე ფიზიკური პირისა), უფლებამოსილი არიან საქართველოში გადასახადის გადახდის ან/და დეკლარირების ვალდებულების დადგომისას, საგადასახადო ორგანოში საგადასახადო აღრიცხვის პროცედურების გავლის გარეშე, მოქალაქის პირადობის მოწმობაში, პირადობის ნეიტრალურ მოწმობაში ან ნეიტრალურ სამგზავრო დოკუმენტში აღნიშნული პირადი ნომერი, აგრეთვე რეგისტრაციის დროს მინიჭებული ნომერი (საიდენტიფიკაციო ნომერი) მიუთითონ წარმოშობილი საგადასახადო, მათ შორის, საბაჟო, ვალდებულებების დეკლარირებისას და გადასახადის საბანკო დაწესებულებაში გადახდისას. საქართველოს მოქალაქე ფიზიკური პირის, პირადობის ნეიტრალური მოწმობის ან ნეიტრალური სამგზავრო დოკუმენტის მქონე პირის, აგრეთვე აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკასა და ცხინვალის რეგიონში (ყოფილ სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში) ლეგიტიმურად მცხოვრები პირების, რომლებიც საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით არიან რეგისტრირებული და რომლებსაც მინიჭებული აქვთ პირადი ნომერი, საგადასახადო აღრიცხვა ხორციელდება

33. საგადასახადო ორგანო უფლებამოსილია გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო შემოწმებისას ამ შემოწმების ფარგლებში ან საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების შესაბამისად სხვა სახელმწიფოს კომპეტენტური (უფლებამოსილი) ორგანოს მიმართვის საფუძველზე მიკროსაფინანსო ორგანიზაციისგან გამოითხოვოს პირის შესახებ „მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-10 მუხლით გათვალისწინებული კონფიდენციალური ინფორმაცია. ამ ინფორმაციას საგადასახადო ორგანო გამოითხოვს სასამართლო გადაწყვეტილების საფუძველზე, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსით დადგენილი წესით, გარდა ამ მუხლის 3.1 ნაწილითა და ამ კოდექსის 70² მუხლის პირველი და მე-3 ნაწილებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.“.

7. 71-ე მუხლის:

ა) პირველი ნაწილის:

ა.ა) „ბ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ბ) უცხოური საწარმოსთვის საბანკო ანგარიშის პირველად გახსნისას ან ამ საწარმოსთვის ბოლო ანგარიშის დახურვისას აღნიშნულის თაობაზე 3 სამუშაო დღის ვადაში (გარდა ამ ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა) აცნობოს შემოსავლების სამსახურს და შემოსავლების სამსახურის მიერ ამ ინფორმაციის მიღებამდე უცხოური საწარმოს ანგარიშიდან გასავლის ოპერაციები არ განახორციელოს. გარდა ამისა, იგი უცხოური საწარმოს მიერ მიწოდებული ინფორმაციის საფუძველზე შემოსავლების სამსახურს წარუდგენს ინფორმაციას უცხოური საწარმოს საიდენტიფიკაციო ნომრის ან/და მუდმივი დაწესებულების ფაქტობრივი მისამართის შესახებ (თუ ასეთი ინფორმაცია არსებობს ან ანგარიშის გამხსნელმა პირმა ეს ინფორმაცია საბანკო დაწესებულებას წარუდგინა);“;

ა.ბ) „დ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„დ) ამ ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტში აღნიშნული პირის საბანკო ანგარიშიდან არ განახორციელოს გასავლის ოპერაციები (საბანკო დაწესებულების მომსახურების საზღაურის გარდა, თუ ეს ოპერაციები არ უკავშირდება საბანკო დაწესებულების სისტემის გარეთ საანგარიშსწორებო ოპერაციებს) გადასახადის გადამხდელის საიდენტიფიკაციო ნომრის მითითების გარეშე;“;

ბ) მე-2 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„2. თუ ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ინფორმაციის ცნობება ხდება წერილობითი შეტყობინების საგადასახადო ორგანოსთვის ჩაბარებით, მისი დამოწმება ხორციელდება საბანკო ანგარიშის გახსნის შესახებ შეტყობინების მეორე ეგზემპლარზე საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირის ხელმოწერით, ხოლო საგადასახადო ორგანოსთვის წარდგენილი შეტყობინების 2 სამუშაო დღის ვადაში დაუმოწმებლობის შემთხვევაში იგი ავტომატურად მიიჩნევა დამოწმებულად. შესაბამისად, საბანკო დაწესებულებას უფლება აქვს, ამ ანგარიშიდან გასავლის ოპერაციები განახორციელოს. ამასთანავე, შეტყობინების ჩაბარებად მიიჩნევა საგადასახადო ორგანოს მიერ კორესპონდენტის მიღება.“.

8. 98² მუხლის მე-3 ნაწილის:

ა) „დ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„დ) შეღავათიანი დაბეგვრის მქონე ქვეყანაში რეგისტრირებული პირისთვის, აგრეთვე ამ კოდექსის შესაბამისად მოგების გადასახადისგან გათავისუფლებული პირისთვის (გარდა საჯარო სამართლის იურიდიული პირისა – დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტოსი და საქართველოს ეროვნული ბანკისა) სესხის გაცემა ან/და ამ პირის მიმართ არსებული მოთხოვნის შესაძენად განხორციელებული გადახდა. ეს ქვეპუნქტი არ ვრცელდება საბანკო დაწესებულების, საკრედიტო კავშირის, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციისა და სესხის გამცემი სუბიექტის მიერ ამ კოდექსის შესაბამისად მოგების გადასახადისგან გათავისუფლებულ პირთან განხორციელებულ ოპერაციებზე;“;

ბ) „ზ“-„თ“ ქვეპუნქტები ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ზ) ფიზიკურ პირზე ან არარეზიდენტზე სესხის გაცემა (გარდა უცხო ქვეყნის აღიარებულ საფონდო ბირჟაზე განთავსებული სასესხო ფასიანი ქაღალდის შემდგომ). ეს ქვეპუნქტი არ ვრცელდება საბანკო დაწესებულების, საკრედიტო კავშირის, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციისა და სესხის გამცემი სუბიექტის მიერ განხორციელებულ ოპერაციებზე;

ზ¹) პარტნიორი ფიზიკური პირის ან პარტნიორი არარეზიდენტის მიერ მესამე პირისგან აღებული სესხის საბანკო ანგარიშზე განთავსებული ფულადი სახსრებით უზრუნველყოფა. ამ შემთხვევაში მოგების გადასახადით დაბეგვრის ობიექტის თანხა შეადგენს სესხის უზრუნველსაყოფად საბანკო ანგარიშზე განთავსებული ფულადი სახსრების ოდენობას. ეს ქვეპუნქტი არ ვრცელდება საბანკო დაწესებულების, საკრედიტო კავშირის, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციისა და სესხის გამცემი სუბიექტის მიერ განხორციელებულ ოპერაციებზე;

თ) საბანკო დაწესებულების, საკრედიტო კავშირის, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის ან სესხის გამცემი სუბიექტის მიერ პარტნიორ არარეზიდენტზე, ამ კოდექსის შესაბამისად მოგების გადასახადისგან გათავისუფლებულ პარტნიორზე ან კაპიტალში არანაკლებ 1 პროცენტით მონაწილეობის უფლების მქონე პარტნიორ ფიზიკურ პირზე სესხის გაცემა ან/და პარტნიორის მიერ მესამე პირისგან აღებული სესხის საბანკო ანგარიშზე განთავსებული ფულადი სახსრებით უზრუნველყოფა. ამ შემთხვევაში მოგების გადასახადით დაბეგვრის ობიექტის თანხა შეადგენს სესხის უზრუნველსაყოფად საბანკო ანგარიშზე განთავსებული ფულადი სახსრების ოდენობას.“.

9. 102-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:
„ვ) პროცენტების სახით მიღებული შემოსავლები, გარდა ფიზიკური პირის მიერ საბანკო დაწესებულებებსა და სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში დეპოზიტებსა და ანაბრებზე ფულადი სახსრების განთავსებიდან პროცენტების სახით მიღებული შემოსავლებისა“;

10. 138-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:
„ბ) უნაღდო წესით ანგარიშსწორებისას – ფულადი სახსრების საბანკო დაწესებულებაში გადასახადის გადამხდელის მიმდინარე ანგარიშზე ან სხვა ანგარიშზე, რომლის განკარგვის ან რომლიდანაც ამ სახსრების მიღების უფლება აქვს, ჩარიცხვის მომენტი.“;

11. 139-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:
„ბ) უნაღდო წესით ანგარიშსწორებისას – საბანკო დაწესებულების მიერ გადასახადის გადამხდელის საბანკო ანგარიშიდან ან სხვა ანგარიშიდან თანხების ჩამოწერის მომენტი.“;

12. 238-ე მუხლის მე-12 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:
„12. ლიცენზირებული ფასიანი ქაღალდების ცენტრალური დეპოზიტარის, ფასიანი ქაღალდების ბაზრის შუამავლის, საბანკო დაწესებულების, როგორც ფასიანი ქაღალდების ბაზრის შუამავლის, საბროკერო კომპანიის, ნოტარიუსის ან საგადახდო მომსახურების პროვაიდერის, როგორც გადამხდელის, მიმართ ამ მუხლით გათვალისწინებული ღონისძიებების გამოყენებისას დაუშვებელია აღნიშნულ ღონისძიებათა მიმართვა იმ აქტივებზე, რომლებიც განთავსებულია ნომინალური მფლობელობის ანგარიშზე ან/და რომლებიც არ არის მისი საკუთრება და მიეკუთვნება მისი კლიენტის აქტივებს (კერძოდ, ნომინალურ მფლობელობაში არსებულ ფასიან ქაღალდებსა და ფულად სახსრებზე, აგრეთვე ნოტარიუსის სადეპოზიტო ანგარიშზე დეპონირებულ ფულსა და ფასიან ქაღალდებზე, საგადახდო მომსახურების პროვაიდერის ანგარიშზე განთავსებულ მომხმარებლის ფულად სახსრებზე). კლიენტის ასეთი აქტივები უნდა ირიცხებოდეს საკუთარი აქტივებისგან განცალკევებულად, საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.“;

13. 239-ე მუხლის მე-6 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:
„6. თუ საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის რეგისტრაციამდე პირის ქონების მიმართ რეგისტრირებულია საბანკო დაწესებულებების, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების, სადაზღვევო ორგანიზაციების, საერთაშორისო და „კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველი მუხლის „ე“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული განვითარებული ქვეყნების ფინანსური ინსტიტუტების გირავნობის/იპოთეკის უფლება და ხდება ამ ქონების რეალიზაცია, ამოღებული თანხით პირველ რიგში დაკმაყოფილდება ზემოთ აღნიშნული ფინანსური ინსტიტუტების მოთხოვნები საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის რეგისტრაციამდე წარმოშობილი ვალდებულების ნაწილში, ხოლო შემდეგ – საგადასახადო დავალიანების მოთხოვნა. ამ ქონების ახალ მფლობელზე საგადასახადო გირავნობა/იპოთეკა არ გავრცელდება. თუ დარჩენილი თანხით საგადასახადო დავალიანება სრულად არ იფარება, შეუსრულებელი საგადასახადო დავალიანება ძალაში რჩება იმ პირის მიმართ, რომლის ქონებაც საგადასახადო გირავნობით/იპოთეკით იყო დატვირთული.“;

14. 241-ე მუხლის 10¹ ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:
„10¹. საბანკო დაწესებულების ლიკვიდატორი, კომერციული ბანკის სპეციალური მმართველი, „საგადახდო სისტემისა და საგადახდო მომსახურების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად რეგისტრირებული საგადახდო მომსახურების პროვაიდერის ლიკვიდატორი უფლებამოსილია ყადაღადადებული ანგარიშები „კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონის, „საგადახდო სისტემისა და საგადახდო მომსახურების შესახებ“ საქართველოს კანონისა და „მიკრობანკების საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად სხვა საბანკო დაწესებულებაში, სხვა რეგისტრირებულ საგადახდო მომსახურების პროვაიდერში ან/და საქართველოს ეროვნულ ბანკში გადაიტანოს.“;

15. 243-ე მუხლის მე-5 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:
„5. საბანკო დაწესებულების ლიკვიდატორი, კომერციული ბანკის სპეციალური მმართველი, „საგადახდო სისტემისა და საგადახდო მომსახურების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად რეგისტრირებული საგადახდო მომსახურების პროვაიდერის ლიკვიდატორი უფლებამოსილია ის ანგარიშები, რომლებზედაც საგადასახადო ორგანოს მიერ წარდგენილია საინკასო დავალება, „კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონის, „საგადახდო სისტემისა და საგადახდო მომსახურების შესახებ“ საქართველოს კანონისა და „მიკრობანკების საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად სხვა საბანკო დაწესებულებაში, სხვა რეგისტრირებულ საგადახდო მომსახურების პროვაიდერში ან/და საქართველოს ეროვნულ ბანკში გადაიტანოს.“;

16. 259-ე მუხლის მე-4 ნაწილის „ი“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ი) საბანკო დაწესებულება, მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია“;

17. 272-ე მუხლის მე-3 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„3. პირის გადახდისუუნარობის შესახებ განცხადების დასაშვებად ცნობის თაობაზე სასამართლო გადაწყვეტილების, აგრეთვე გაკოტრების რეჟიმის დაწყების შესახებ განჩინების ან რეაბილიტაციის რეჟიმის დაწყების შესახებ განჩინების კანონიერ ძალაში შესვლიდან, მზღვევლის შესაბამისი საქმიანობის ლიცენზიის ჩამორთმევიდან ან საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ საბანკო დაწესებულების, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის, არასაბანკო სადეპოზიტო დაწესებულების – საკრედიტო კავშირის, საგადახდო მომსახურების პროვაიდერის, საინვესტიციო ფონდის ან აქტივების მმართველი კომპანიის ლიკვიდაციის დაწყებიდან შესაბამისი რეჟიმის დასრულებამდე აღნიშნული რეჟიმის დაწყებამდე არსებულ საგადასახადო დავალიანებებზე საურავის დარიცხვა წყდება.“.

18. 283-ე მუხლის:

ა) სათაური ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„საბანკო დაწესებულების მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობა“;

ბ) პირველი ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„1. პირის საბანკო ანგარიშზე ფულის არსებობისას საბანკო დაწესებულების მიერ ბიუჯეტში გადასახადის გადარიცხვის თაობაზე ამ პირის საგადახდო დავალების ან საგადასახადო ორგანოს საინკასო დავალების დადგენილ ვადაში შეუსრულებლობა, გარდა ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა, –

იწვევს დაჯარიმებას ანგარიშზე არსებული ფულადი სახსრების იმ ნაწილის 0,15 პროცენტის ოდენობით ყოველი დაგვიანებული დღისთვის, რომელიც ექვემდებარებოდა საინკასო/საგადახდო დავალებით მთლიანად ან ნაწილობრივ შესრულებას.“;

გ) მე-3–4¹ ნაწილები ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„3. საბანკო დაწესებულების მიერ გადასახადის გადამხდელისთვის საბანკო ანგარიშის გახსნა იმ დოკუმენტის წარდგენის გარეშე, რომლითაც დასტურდება გადასახადის გადამხდელისთვის საიდენტიფიკაციო ნომრის მინიჭება (გარდა უცხოური საწარმოსი და ფიზიკური პირისა, რომლებიც არ ეწევიან ეკონომიკურ საქმიანობას), აგრეთვე საბანკო ანგარიშზე ყადაღის დადების შესახებ ან საინკასო დავალების წარდგენის შესახებ საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილების არსებობისას ამ გადასახადის გადამხდელისთვის სხვა ანგარიშის გახსნა –

იწვევს დაჯარიმებას გადასახადის გადამხდელის ანგარიშებზე განხორციელებული გასავლის ოპერაციების თანხის 10 პროცენტის ოდენობით, მაგრამ არანაკლებ 500 ლარისა.

4. საბანკო დაწესებულების მიერ ამ კოდექსის 71-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“, „ბ“, „გ“ და „ვ“ ქვეპუნქტების მოთხოვნათა შესაბამისად გადასახადის გადამხდელისთვის საბანკო ანგარიშების პირველად გახსნის ან ამ გადასახადის გადამხდელისთვის ბოლო ანგარიშის დახურვის შესახებ ინფორმაციის საგადასახადო ორგანოსთვის საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ ვადებში (შემოსავლების სამსახურთან ხელშეკრულების დადების შემთხვევაში – ამ ხელშეკრულებით დადგენილი პირობებითა და დადგენილ ვადებში) წარუდგენლობა, თუ ეს გამოწვეული არ არის აღნიშნული პირების მიერ საბანკო დაწესებულებისა და საბანკო ოპერაციების ცალკეულ სახეობათა განმახორციელებელი სხვა ორგანიზაციისთვის არასწორი ინფორმაციის მიწოდებით, –

იწვევს დაჯარიმებას თითოეულ ანგარიშზე 300 ლარის ოდენობით.

4¹. საბანკო დაწესებულების მიერ ამ კოდექსის 71-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“¹⁴ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ვალდებულების შეუსრულებლობა –

იწვევს დაჯარიმებას თითოეულ ანგარიშზე 300 ლარის ოდენობით.“;

დ) მე-7 და მე-8 ნაწილები ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„7. საბანკო დაწესებულების მიერ გადასახადის გადამხდელის ანგარიშზე ყადაღის დადების შესახებ საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილების შეუსრულებლობა –

იწვევს დაჯარიმებას იმ თანხის 20 პროცენტის ოდენობით, რომელიც გადასახადის გადამხდელის დავალების შესაბამისად გადაერიცხა სხვა პირს, მაგრამ არაუმეტეს დავალიანების თანხის ოდენობისა.

8. პირის ანგარიშზე ფულადი სახსრების არსებობისას ანგარიშიდან თანხების ჩამოწერისა და ბიუჯეტში გადარიცხვის თაობაზე ამ პირის საგადახდო დავალების ან საგადასახადო ორგანოს საინკასო დავალების დროულად შეუსრულებლობის შემთხვევაში, თუ გადამხდელი წერილობით მიმართავს საგადასახადო ორგანოს, იგი ვალდებულია საბანკო

დაწესებულების ამ მოქმედების შედეგად გადასახადის გადამხდელისთვის დაკისრებული საურავი იმავე ოდენობით დაარიცხოს საბანკო დაწესებულებას. ასეთ შემთხვევაში პირს სანქცია არ დაეკისრება.“.

19. 286-ე მუხლის მე-8 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ბ) ძვირფასი ლითონებისა და ქვების, აგრეთვე ნუმიზმატიკური ფასეულობის ტრანსპორტირებისას სასაქონლო ზედნადების გამოწერა სავალდებულო არ არის, თუ აღნიშნული ხორციელდება საქართველოს ეროვნული ბანკის ან საბანკო დაწესებულების მიერ, აგრეთვე უფლებამოსილი საჯარო სამართლის იურიდიული პირის მიერ, სპეციალურად დაცული ან კონტროლირებული სატრანსპორტო საშუალებით;“.

მუხლი 2. ეს კანონი ამოქმედდეს 2023 წლის 1 ივლისიდან.

საქართველოს პრეზიდენტი

სალომე ზურაბიშვილი

თბილისი,

22 თებერვალი 2023 წ.

N2626-XIმს-Xმპ

ვებგვერდი, 27/02/2023
სარეგისტრაციო კოდი
200090000.22.033.017662

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის

ბრძანება №55

2023 წლის 24 თებერვალი ქ. თბილისი

„მიმდინარე კონტროლის პროცედურების ჩატარების, სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა ჩამოწერის, აღიარებული საგადასახადო დავალიანების დაფარვის, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებების განხორციელების, სამართალდარღვევათა საქმისწარმოების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №994 ბრძანებაში ცვლილების შეტანის შესახებ

„ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-20 მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად, **ვბრძანებ:**

მუხლი 1

„მიმდინარე კონტროლის პროცედურების ჩატარების, სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა ჩამოწერის, აღიარებული საგადასახადო დავალიანების დაფარვის, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებების განხორციელების, სამართალდარღვევათა საქმისწარმოების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №994 ბრძანებით (სსმ III, 31.12.2010, №172, სარეგისტრაციო კოდი: 200090000.22.033.016105) დამტკიცებული წესის:

1. 33-ე მუხლის მე-6 პუნქტის შემდეგ დაემატოს შემდეგი შინაარსის მე-7 პუნქტი:

„7. გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია „სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების ჩამოწერის დადასტურების შესახებ“ განცხადების წარდგენამდე, ვადაგასული ან/და გამოსაყენებლად ან შემდგომი მიწოდებისათვის უვარგისი საქონელი გამოაცალკევოს ვარგისი საქონლისგან.“.

2. 36-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ა) გადასახადის გადამხდელის მიერ ამ წესის 33-ე მუხლის მე-7 პუნქტში ან/და 35-ე მუხლის მე-3 პუნქტში აღნიშნული მოთხოვნის შეუსრულებლობა;“.

მუხლი 2. ეს ბრძანება ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრი

ლაშა ხუციშვილი

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის
ბრძანება №84
2023 წლის 17 მარტი ქ. თბილისი

ტურისტული მომსახურების დღგ-ით დაბეგვრის თაობაზე

მუხლი 1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 46 1 მუხლის შესაბამისად და საგადასახადო ორგანოს მიერ გადასახადის გადამხდელთა დაბეგვრის არსებული პრაქტიკის ანალიზის საფუძველზე, მიღებულ იქნეს შემდეგი შინაარსის საჯარო გადაწყვეტილება „ტურისტული მომსახურების დღგ-ით დაბეგვრის თაობაზე“:

1. საჯარო გადაწყვეტილების რეგულირების სფერო
საჯარო გადაწყვეტილება განმარტავს:
ა) ტურისტული მომსახურების დღგ-ით დაბეგვრის საკითხს ტურისტის საქართველოში ორგანიზებულად შემოყვანისას;

ბ) ტურისტული მომსახურების დღგ-ით დაბეგვრის საკითხს ტურისტის საქართველოდან გაყვანისას;

გ) საქართველოში ტურისტის ორგანიზებულად შემოყვანის და მისთვის ტურისტული პროდუქტის მიწოდების მიზნით შეძენილ საქონელზე/მომსახურებაზე დღგ-ის ჩათვლის საკითხს.

2. საჯარო გადაწყვეტილების დასაბუთება და სამართლებრივი საფუძვლები

ა) ტურისტული მომსახურების დღგ-ით დაბეგვრა ტურისტის საქართველოში ორგანიზებულად შემოყვანისას

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის (შემდგომ - სსკ) 172-ე მუხლის მე-4 ნაწილის „პ“ ქვეპუნქტის თანახმად, დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულია ტუროპერატორის მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე უცხოელი ტურისტის ორგანიზებული შემოყვანა და მისთვის საქართველოს ტერიტორიაზე ტურისტული პროდუქტის მიწოდება.

სსკ-ის 157-ე მუხლის „ც“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, ტურისტული პროდუქტი არის ტურისტული მომსახურების სახეობათა (მათ შორის, ტრანსპორტირება, განთავსება, კვება, გიდის მომსახურება, აგრეთვე ტურისტული მომსახურების დამხმარე მომსახურება) არანაკლებ ორი კომპონენტის ერთობლიობა. ამავ მუხლის „შ“ და „ჩ“ ქვეპუნქტების მიხედვით, ტუროპერატორი არის პირი, რომელიც ახორციელებს ტურისტული პროდუქტის ფორმირებას და ტურისტისთვის მიწოდებას, ხოლო ტურისტი – ფიზიკური პირი, რომელსაც მიეწოდება ტურისტული პროდუქტი, საქართველოში არანაკლებ 24 საათის და არაუმეტეს ერთი წლის ვადით მოგზაურობის (მათ შორის, დასვენების ან/და გაჯანსაღების) მიზნით.

ამავ მუხლის „მ“ ქვეპუნქტის თანახმად, დამხმარე ხასიათის მომსახურება/საქონელი არის მომსახურება/საქონელი, რომლის შეძენა არ არის მისი მომხმარებლის ძირითადი მიზანი, მაგრამ გამიზნულია მისთვის ძირითადი მომსახურების გაწევის/საქონლის მიწოდების პირობების გაუმჯობესების ან/და უკეთ სარგებლობის უზრუნველსაყოფად, ხოლო „ნ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურება/საქონელი არის მომსახურება/საქონელი, რომლის მიწოდება ხორციელდება ძირითადი მომსახურების/საქონლის მიწოდების უზრუნველსაყოფად და რომლის განხორციელება აუცილებელია ამ ძირითადი ოპერაციის შესრულებისთვის.

სსკ-ის 159-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, მომსახურების გაწევა, რომელიც სხვა სახის მომსახურების გაწევასთან უშუალოდაა დაკავშირებული ან სხვა მომსახურების გაწევისთვის დამხმარე ხასიათისაა, განიხილება ამ მომსახურების გაწევის ნაწილად. ამდენად, ტურისტული მომსახურების გარდა, დღგ-ის მიზნისთვის, ტურისტული პროდუქტის ნაწილად ასევე განიხილება ამ მომსახურების დამხმარე მომსახურება.

სსკ-ის 160¹ მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, პირი, რომელიც თავისი სახელით, მაგრამ სხვა პირის დავალებით მონაწილეობს მომსახურების გაწევაში, განიხილება ამ მომსახურების მიმღებად და მომსახურების გამწევად.

მაგალითისთვის, განვიხილოთ ტურისტული მომსახურების დღგ-ით დაბეგვრის საკითხი, როდესაც თავისი სახელით მოქმედი ტუროპერატორი, მის მიერ საქართველოში

ორგანიზებულად შემოყვანილ ტურისტს, უწევს შემდეგ მომსახურებებს:

- სასტუმროში განთავსება;
- კვება;
- საქართველოში ტრანსფერი;
- სამოგზაურო დაზღვევა.

სასტუმროში განთავსება, კვება, საქართველოში ტრანსფერი

პირის მიერ ტურისტის საქართველოს ტერიტორიაზე ორგანიზებული შემოყვანისას, ერთიანი ტურისტული პროდუქტის მიწოდების შემთხვევაში, მომსახურების გაწევის ადგილის განსაზღვრის მიზნით, სსკ-ის 1621 მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის, ამავე მუხლის მე-4, მე-9 და მე-11 ნაწილების თანახმად:

- სასტუმროში განთავსების მომსახურების გაწევის ადგილის განსაზღვრისას გასათვალისწინებელია, რომ უმრავლესობა დაკავშირებული მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მდებარეობს უმრავლესობა;

- სარესტორნე ან/და კვების მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც ეს მომსახურება ფაქტობრივად ხორციელდება;

- მგზავრისთვის ტრანსპორტირების მომსახურების გაწევის ადგილის განსაზღვრისას - მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც ხორციელდება ტრანსპორტირება.

ამდენად, შემომყვანი ტურის ფარგლებში აღნიშნული მომსახურებები გაიწევა საქართველოს ტერიტორიაზე, შესაბამისად, მომსახურების გაწევის ადგილად მიიჩნევა საქართველო, რაც სსკ-ის 159-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის თანახმად, წარმოადგენს დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციას.

სსკ-ის 172-ე მუხლის მე-4 ნაწილის „პ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, ტუროპერატორის მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე უცხოელი ტურისტის ორგანიზებული შემოყვანა და მისთვის საქართველოს ტერიტორიაზე ტურისტული პროდუქტის მიწოდება დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით არის გათავისუფლებული და ტურისტულ პროდუქტად განიხილება ტურისტული მომსახურების სახეობათა არანაკლებ ორი კომპონენტის ერთობლიობა.

შესაბამისად, ერთიანი ტურისტული პროდუქტის სახით ტურისტული მომსახურებების არანაკლებ 2 კომპონენტის ერთობლივად მიწოდება თავისუფლდება დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით.

სამოგზაურო დაზღვევა

სამოგზაურო დაზღვევით უზრუნველყოფის მომსახურება, თუ ის გაიწევა ტურისტული პროდუქტის მიწოდების ფარგლებში, წარმოადგენს ძირითადი ტურისტული მომსახურების დამხმარე მომსახურებას, რადგან ასეთი მომსახურების შეძენა არ წარმოადგენს მომხმარებლის (ტურისტის) ძირითად მიზანს, თუმცა გაიწევა ძირითადი მომსახურების (ტურისტული მომსახურების) მიღების პირობების გაუმჯობესების ან/და უკეთეს სარგებლობის უზრუნველსაყოფად.

ასევე, დაზღვევის სფეროში საშუალო საკმარისობის ფარგლებში პირის მიერ გაწეული მომსახურება ექვევს სსკ-ის 162¹ მუხლის მე-14 ნაწილის „თ“ ქვეპუნქტის მოქმედების არეალში.

პირის მიერ ტურისტის სამოგზაურო დაზღვევით უზრუნველყოფის მომსახურების გაწევაზე, როდესაც იგი გაიწევა საქართველოს ტერიტორიაზე ორგანიზებულად შემოყვანილი უცხოელი ტურისტისთვის საქართველოს ტერიტორიაზე ტურისტული პროდუქტის მიწოდების ფარგლებში, ვრცელდება განსხვავებული შინაარსის ორი საგადასახადო შეღავათი, კერძოდ სსკ-ის 172-ე მუხლის მე-4 ნაწილის „პ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულია ტუროპერატორის მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე უცხოელი ტურისტის ორგანიზებული შემოყვანა და მისთვის საქართველოს ტერიტორიაზე ტურისტული პროდუქტის მიწოდება და, ამავდროულად, ამავე კოდექსის 171-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით, ჩათვლის უფლების გარეშე დღგ-ისგან გათავისუფლებულია დაზღვევა ან/და გადაზღვევა, თანმდევი მომსახურებების ჩათვლით, რომელსაც სადაზღვევო ბროკერი ან/და სადაზღვევო აგენტი ახორციელებს.

აღნიშნულის გათვალისწინებით, ტურისტის სამოგზაურო დაზღვევით უზრუნველყოფის მომსახურების გაწევისას, თუ ეს მომსახურება გაიწევა საქართველოს ტერიტორიაზე ორგანიზებულად შემოყვანილი უცხოელი ტურისტისთვის საქართველოს ტერიტორიაზე ტურისტული პროდუქტის მიწოდების ფარგლებში, პირს უფლება აქვს ისარგებლოს სსკ-ის 172-ე მუხლის მე-4 ნაწილის „პ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული საგადასახადო შეღავათით.

ბ) ტურისტული მომსახურების დღგ-ით დაბეგვრა ტურისტის საქართველოდან გაყვანისას

სსკ-ის 1621 მუხლის შესაბამისად, თუ მომსახურება საქართველოს ტერიტორიაზე გაწეული მიიჩნევა, რომ იგი არ გაწეულა სხვა ქვეყნის ტერიტორიაზე, ხოლო თუ მომსახურება არ არის გაწეული საქართველოს ტერიტორიაზე, იგი განიხილება სხვა ქვეყნის ტერიტორიაზე გაწეულად. ამავ მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, მომსახურების გაწევის ადგილის განსაზღვრის მიზნისთვის, პირი (გარდა არამეწარმე ფიზიკური პირისა) დასაბეგრ პირად განიხილება მისთვის გაწეულ ნებისმიერ მომსახურებასთან დაკავშირებით.

სსკ-ის 1621 მუხლის მე-3 ნაწილი განსაზღვრავს მომსახურების გაწევის ადგილის განსაზღვრის ზოგადი წესს, რომლის მიხედვითაც, თუ ამ მუხლით სხვა რამ არ არის დადგენილი:

ა) მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მომსახურების მიმღები არის დაფუძნებული, თუ მომსახურების მიმღები არის დასაბეგრი პირი. ამასთანავე, თუ მომსახურების გაწევა ხორციელდება მომსახურების მიმღების ფიქსირებული დაწესებულებისთვის, რომელიც არ მდებარეობს იქ, სადაც მომსახურების მიმღებია დაფუძნებული, მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ფიქსირებული დაწესებულების მდებარეობის ადგილი. დაფუძნების ადგილის ან ფიქსირებული დაწესებულების არარსებობის შემთხვევაში, მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მომსახურების მიმღებს აქვს მუდმივი მისამართი, ან, სადაც ის ჩვეულებრივ ცხოვრობს;

ბ) მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მომსახურების გამწევი (დასაბეგრი პირი) არის დაფუძნებული, თუ მომსახურების მიმღები არ არის დასაბეგრი პირი. ამასთანავე, თუ მომსახურების გაწევა ხორციელდება მომსახურების გამწევის ფიქსირებული დაწესებულების მიერ, რომელიც არ მდებარეობს იქ, სადაც მომსახურების გამწევია დაფუძნებული, მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ფიქსირებული დაწესებულების მდებარეობის ადგილი. დაფუძნების ადგილის ან ფიქსირებული დაწესებულების არარსებობის შემთხვევაში, მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მომსახურების გამწევს აქვს მუდმივი მისამართი, ან, სადაც ის ჩვეულებრივ ცხოვრობს.

ამასთანავე, კონკრეტული მომსახურების სახეებისთვის, სსკ-ის 1621 მუხლის მე-4-მე-14 ნაწილებით დადგენილია მომსახურების გაწევის ადგილის განსაზღვრის განსხვავებული წესები.

ამავ მუხლის მე-15 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, საქართველოს ფინანსთა მინისტრი უფლებამოსილია განსაზღვროს შემთხვევები, როდესაც ამ მუხლის მე-3 ნაწილით და მე-12-მე-14 ნაწილებით გათვალისწინებული ცალკეული მომსახურება განიხილება სხვა ქვეყანაში გაწეულად, თუ ის ხორციელდება საქართველოს ტერიტორიაზე, მაგრამ ამ მომსახურებით ფაქტობრივი სარგებლობა ან/და მისი გამოყენება ხდება საქართველოს ტერიტორიის გარეთ.

„გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №996 ბრძანებით დამტკიცებული „გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“ ინსტრუქციის (შემდგომ - ინსტრუქცია) 665 მუხლი ადგენს ცალკეულ შემთხვევებს, როდესაც მომსახურების გაწევის ადგილი განისაზღვრება სსკ-ის 1621 მუხლის მე-3 ან მე-12 - მე-14 ნაწილებისგან განსხვავებული წესით.

აღნიშნული მუხლის მიხედვით, თუ სსკ-ის 1621 მუხლის მე-3 ან მე-12-მე-14 ნაწილების მიხედვით, ტურისტული მომსახურების გაწევის ადგილად ითვლება საქართველოს ტერიტორია, მაგრამ ამ მომსახურებით ფაქტობრივი სარგებლობა ან/და მისი გამოყენება ხდება საქართველოს ტერიტორიის გარეთ, აღნიშნული მომსახურება განიხილება საქართველოს ფარგლების გარეთ გაწეულად.

სსკ-ის 157-ე მუხლის „ც“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, ტურისტული პროდუქტი არის ტურისტული მომსახურების სახეობათა (მათ შორის, ტრანსპორტირება, განთავსება, კვება, გიდის მომსახურება, აგრეთვე ტურისტული მომსახურების დამხმარე მომსახურება) არანაკლებ ორი კომპონენტის ერთობლიობა.

სსკ-ის 159-ე მუხლის პირველი ნაწილის გათვალისწინებით, ზოგადი წესის თანახმად, დღგ-ის მიზნისთვის, თითოეული საქონლის მიწოდება ან მომსახურების გაწევა წარმოადგენს დამოუკიდებელ დასაბეგრ ოპერაციას.

ამავ მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, საქონლის მიწოდება/მომსახურების გაწევა, რომელიც სხვა სახის საქონლის მიწოდებასთან/მომსახურების გაწევასთან უშუალოდაა დაკავშირებული ან სხვა სახის საქონლის მიწოდებისთვის/მომსახურების გაწევისთვის დამხმარე ხასიათისაა, განიხილება ამ მომსახურების გაწევის/საქონლის მიწოდების ნაწილად.

გასათვალისწინებელია, რომ სსკ-ის 157-ე მუხლის „მ“ და „ნ“ ქვეპუნქტებიდან გამომდინარე, ერთიან შერეულ დასაბეგრ ოპერაციად შესაძლებელია ჩაითვალოს რამდენიმე საქონლისგან ან მომსახურებისგან (ან მათი კომბინაციისგან) შემდგარი ოპერაცია, რომლის ფარგლებშიც უნდა იკვეთებოდეს ძირითადი საქონლის/მომსახურების მიწოდება, რომლის მიღებაც წარმოადგენს მომხმარებლის მიზანს, ხოლო სხვა საქონლის/მომსახურების მიწოდება ამ ძირითადი მიწოდების პირდაპირ კავშირშია და მისი დანიშნულება მომხმარებლის ძირითადი მიზნის მიღწევის უზრუნველყოფაა.

მაგალითისთვის, განვიხილოთ ტურისტული მომსახურების დღგ-ით დაბეგრის საკითხი, თუ თავისი სახელით მოქმედი ტუროპერატორი, ტურისტს საქართველოდან გაყვანისას უწევს შემდეგ მომსახურებებს:

- სასტუმროში განთავსება;
- კვება;
- საქართველოში ტრანსფერი;
- სამოგზაურო დაზღვევა;
- სავიზო მხარდაჭერა.

სასტუმროში განთავსება, კვება

სასტუმროში განთავსების მომსახურება უძრავ ნივთთან დაკავშირებულ მომსახურებად განიხილება, რომლის გაწევის ადგილიც განისაზღვრება სსკ-ის 1621 მუხლის მე-4 ნაწილით, ხოლო კვების მომსახურების გაწევის ადგილს განსაზღვრავს ამავე მუხლის მე-11 ნაწილი. სსკ-ის 1621 მუხლის მე-4 და მე-11 ნაწილების გათვალისწინებით როგორც სასტუმროში განთავსების, ასევე კვების მომსახურების გაწევის ადგილს არ წარმოადგენს საქართველოს ტერიტორია. შესაბამისად, ტუროპერატორის მიერ განსახილველი მომსახურების გაწევისას არ ხორციელდება სსკ-ის 159-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაცია, ამდენად, არ ექვემდებარება დღგ-ით დაბეგრას საქართველოში.

საქართველოში ტრანსფერი

საქართველოში ტრანსფერის მომსახურება გულისხმობს საცხოვრებელი ადგილიდან საქართველოში მდებარე აეროპორტამდე და პირიქით, საქართველოში მდებარე აეროპორტიდან საცხოვრებელ ადგილამდე ტრანსპორტირებას.

აღნიშნული მომსახურების გაწევის ადგილი განისაზღვრება სსკ-ის 1621 მუხლის მე-9 ნაწილით და, შესაბამისად, ცალკე გაწეული ამ მომსახურებაზე ვერ გავრცელდება ამავე მუხლის მე-15 ნაწილისა და ინსტრუქციის 665 მუხლის დებულებები.

შესაბამისად, ოპერაციის შეფასებისთვის მნიშვნელოვანია წარმოადგენს თუ არა პირის მიერ გაწეული ტრანსფერის მომსახურება ტურისტული პროდუქტის მიწოდების ნაწილს.

თუ აღნიშნული მომსახურება გაიწევა გამყვანი ტურის ფარგლებში ერთიანი ტურისტული პროდუქტის მიწოდების სახით, უნდა მივიჩნიოთ, რომ იგი წარმოადგენს ტურისტული მომსახურების ნაწილს, რაც სსკ-ის 1621 მუხლის მე-15 ნაწილისა და ინსტრუქციის 665 მუხლის თანახმად, განიხილება საქართველოს ფარგლების გარეთ გაწეულად და, შესაბამისად, ტუროპერატორს არ წარმოემოება აღნიშნული მომსახურების დღგ-ით დაბეგრის ვალდებულება.

სამოგზაურო დაზღვევა

სამოგზაურო დაზღვევით უზრუნველყოფისას ტუროპერატორის მიერ გაიწევა ტურისტისთვის სამოგზაურო დაზღვევით უზრუნველყოფის მომსახურება, რომლის ფარგლებშიც იგი არ წარმოადგენს ტურისტისთვის სადაზღვევო მომსახურების უშუალო მიმწოდებელს.

სამოგზაურო დაზღვევის საქმიანობის ფარგლებში, ტუროპერატორი წარმოადგენს „დაზღვევის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებულ საშუაშალო საქმიანობის განმახორციელებელ დაზღვევის აგენტს. იგი მოქმედებს სადაზღვევო კომპანიის (მზღვეველის) დავალებით და სახელით, მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში. კლიენტთან გაფორმებული სადაზღვევო ხელშეკრულების მიხედვით, ტუროპერატორი წარმოადგენს „დამზღვევს“, ხოლო „მზღვეველი“ არის უშუალოდ სადაზღვევო კომპანია. სადაზღვევო პოლისის გასცემს ტუროპერატორი, თუმცა უშუალოდ სადაზღვევო მომსახურების მიმწოდებელი არის სადაზღვევო კომპანია.

სსკ-ის 162¹ მუხლის მე-14 ნაწილის „თ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე, არადასაბეგრი პირისთვის მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც იგი არის დაფუძნებული, აქვს მუდმივი მისამართი ან ჩვეულებრივ ცხოვრობს, თუ მისთვის გაწეულია სადაზღვევო ოპერაციები, მათ შორის, გადაზღვევა.

სსკ-ის მე-15 მუხლის მე-2 ნაწილის „თ“ და „კ“ ქვეპუნქტების თანახმად, ფინანსურ მომსახურებად/ოპერაციად განიხილება დაზღვევა ან/და გადაზღვევა, თანმდევი მომსახურებების ჩათვლით, რომელსაც სადაზღვევო ბროკერი ან/და სადაზღვევო აგენტი ახორციელებს, ასევე ფინანსურ მომსახურებასთან/ოპერაციასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურება.

სსკ-ის 171-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის მიხედვით, დღგ-ისგან ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებულია ფინანსური ოპერაციები/ფინანსური მომსახურება.

სსკ-ის 157-ე მუხლის „მ“ ქვეპუნქტის თანახმად დამხმარე ხასიათის მომსახურება/საქონელი არის მომსახურება/საქონელი, რომლის შეძენა არ არის მისი მომხმარებლის ძირითადი მიზანი, მაგრამ გამიზნულია მისთვის ძირითადი მომსახურების გაწევის/საქონლის მიწოდების პირობების გაუმჯობესების ან/და უკეთ სარგებლობის უზრუნველსაყოფად, ხოლო „ნ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურება/საქონელი – მომსახურება/საქონელი, რომლის მიწოდება ხორციელდება ძირითადი მომსახურების/საქონლის მიწოდების უზრუნველსაყოფად და რომლის განხორციელება აუცილებელია ამ ძირითადი ოპერაციის შესრულებისთვის, დღგ-ის მიზნებისათვის, ტურისტული პროდუქტის ნაწილად ასევე ჩაითვლება ამ მომსახურების დამხმარე მომსახურება.

ამრიგად, ტურისტის მიერ ტურისტული პროდუქტის შეძენისას მის ძირითად მიზანს წარმოადგენს შესაბამისი ტურისტული მომსახურების შეძენა, ხოლო პროდუქტში შემავალი დამატებითი მომსახურება გამიზნულია მისთვის ძირითადი მომსახურების გაწევის პირობების გაუმჯობესების ან/და უკეთ სარგებლობის უზრუნველსაყოფად. შესაბამისად, მომსახურების გაწევის ადგილის განსაზღვრის მიზნით, ამ მომსახურებათა ერთიანი ტურისტული პროდუქტის მიწოდების სახით გაწევა ერთიან დასაბეგრ ოპერაციად მიიჩნევა.

„ტურიზმისა და კურორტების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-12 მუხლის პირველი პუნქტი განმარტავს, რომ ტურისტის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის დაზღვევა ან დაზღვეული ქონებისათვის მიყენებული ზარალი კომპენსირდება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით. ამავე მუხლის მე-2 პუნქტის მიხედვით, ტურისტს აზღვევს ტურისტული საქმიანობის სუბიექტი სადაზღვევო კომპანიასთან დადებული კონტრაქტითა და კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

„დაზღვევის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „ა“, „დ“, „ზ“ და „თ1“ ქვეპუნქტების შესაბამისად, ტერმინებს „დაზღვევა“, „დამზღვევი“, „დაზღვევის აგენტი“ და „დაზღვევის სფეროში საშუამავლო საქმიანობა“ გააჩნიათ შემდეგი მნიშვნელობა:

- დაზღვევა – ურთიერთობა, რომელიც მყარდება ფიზიკური და იურიდიული პირების პირადი და ქონებრივი ინტერესების დასაცავად სადაზღვევო შენატანებით (სადაზღვევო პრემიით) ფორმირებული ფულადი ფონდებისა და კანონმდებლობით ნებადართული სხვა წყაროების ხარჯზე, გარკვეული გარემოებების (სადაზღვევო შემთხვევების) დადგომისას;

- დამზღვევი – ფიზიკური ან იურიდიული პირი, რომელმაც დადო დაზღვევის ხელშეკრულება მზღვეველთან;

- დაზღვევის აგენტი – ფიზიკური ან იურიდიული პირი, რომელიც მოქმედებს მზღვეველის დავალებით და სახელით მისთვის მზღვეველის მიერ მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში;

- დაზღვევის სფეროში საშუამავლო საქმიანობა – დაზღვევის ხელშეკრულების/გადაზღვევის ხელშეკრულების დასადებად პირის მიერ განხორციელებული საშუამავლო ანაზღაურებადი საქმიანობა, რომელიც მოიცავს „დაზღვევის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „თ1“ ქვეპუნქტში ჩამოთვლილი მოქმედებებიდან ერთ-ერთს მაინც.

„დაზღვევის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-12 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, დაზღვევის სფეროში საშუამავლო საქმიანობას ახორციელებენ დაზღვევის აგენტი და სადაზღვევო ბროკერი. ამავე მუხლის მე-2 პუნქტის მიხედვით, მზღვეველს შეუძლია სადაზღვევო საქმიანობა განახორციელოს როგორც უშუალოდ, ისე დაზღვევის აგენტისა და სადაზღვევო ბროკერის მეშვეობით. მზღვეველი ვალდებულია სადაზღვევო საქმიანობა განახორციელოს მხოლოდ შესაბამისი წესით რეგისტრირებული სადაზღვევო ბროკერის მეშვეობით.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 805-ე მუხლის თანახმად, თუ დაზღვევის აგენტი (წარმომადგენელი) უფლებამოსილია დადოს დაზღვევის ხელშეკრულება, მას ასევე შეუძლია შეცვალოს ხელშეკრულების პირობები, გააგრძელოს მისი მოქმედების ვადა ან მოშალოს იგი. ამასთან, დაზღვევის აგენტს, რომელიც ასრულებს შუამავლის ფუნქციას დაზღვევის ხელშეკრულების დადებისას, უფლება აქვს დადოს ასეთი ხელშეკრულება.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, აღნიშნული მომსახურება ვერ იქნება განხილული ტურისტულ მომსახურებად, რამდენადაც იგი არ არის პირდაპირ კავშირში ტურისტის მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილებასთან და არ ეხება მისი განთავსების, კვების, ტუროპერატორულ, ტრანსპორტირების, საექსკურსიო, გასაჯანსაღებელ და მსგავს საქმიანობას, არამედ გულისხმობს დაზღვევის სფეროში მოქმედი კანონმდებლობის საფუძველზე პირის პირადი და ქონებრივი ინტერესების დაცვის მიზნით გაწეულ მომსახურებას, რაც სცილდება ტურისტული საქმიანობის სუბიექტის ჩვეულებრივ საქმიანობას.

გასათვალისწინებელია, რომ განსახილველ შემთხვევაში, სადაზღვევო კომპანია (მზღვეველი) სადაზღვევო საქმიანობას დაზღვევის აგენტის - ტუროპერატორის მეშვეობით ახორციელებს. შესაბამისად, ტუროპერატორის მიერ, სადაზღვევო კომპანიასთან (მზღვეველთან) არსებული სამართლებრივი ურთიერთობების ფარგლებში, დაზღვევის სფეროში განხორციელებული საშუაშალო საქმიანობა, სსკ-ის 162¹ მუხლის მიზნისთვის, გულისხმობს სადაზღვევო ოპერაციების განხორციელებას.

აღნიშნულის გათვალისწინებით, სსკ-ის 162¹ მუხლის მე-14 ნაწილის თანახმად, იმ შემთხვევაში, როდესაც:

- არადასაბეგრი პირი დაფუძნებულია, აქვს მუდმივი მისამართი ან ჩვეულებრივ ცხოვრობს საქართველოს ფარგლების გარეთ, მომსახურების გაწევის ადგილად არ განიხილება საქართველოს ტერიტორია და, შესაბამისად, სსკ-ის 159-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ დღე-ით დასაბეგრ ოპერაციას ადგილი არ აქვს, რის საფუძველზეც პირს არ წარმოეშობა საგადასახადო ვალდებულება დღე-ის ნაწილში;

- არადასაბეგრი პირი დაფუძნებულია, აქვს მუდმივი მისამართი ან ჩვეულებრივ ცხოვრობს საქართველოში, მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება საქართველოს ტერიტორია. ამასთან, სსკ-ის 171-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის მიხედვით, დაზღვევის სფეროში საშუაშალო საქმიანობის ფარგლებში გაწეული მომსახურება დღე-ისგან გათავისუფლებულია ჩათვლის უფლების გარეშე, რის საფუძველზეც პირს ამ შემთხვევაშიც არ წარმოეშობა საგადასახადო ვალდებულება დღე-ის ნაწილში.

დაზღვევის სფეროში საშუაშალო საქმიანობის ფარგლებში არადასაბეგრი პირისთვის გაწეული მომსახურება ექვევა სსკ-ის 162¹ მუხლის მე-14 ნაწილის „თ“ ქვეპუნქტის მოქმედების არეალში და მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც იგი არის დაფუძნებული, აქვს მუდმივი მისამართი ან ჩვეულებრივ ცხოვრობს. შესაბამისად, განსახილველ შემთხვევაში მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება საქართველო.

მიუხედავად აღნიშნულისა, იმ გარემოების გათვალისწინებით, რომ აღნიშნული მომსახურება, გაიწევა, როგორც გამყვანი ტურის ფარგლებში ერთიანი ტურისტული პროდუქტის მიწოდების დამხმარე მომსახურება, სსკ-ის 162¹ მუხლის მე-15 ნაწილისა და ინსტრუქციის 66⁵ მუხლის თანახმად, იგი განიხილება საქართველოს ფარგლებს გარეთ გაწეულად და, შესაბამისად, ტუროპერატორს არ წარმოეშობა ამ მომსახურების დღე-ით დაბეგვრის ვალდებულება.

სავიზო მხარდაჭერა

სავიზო მხარდაჭერის უზრუნველყოფა მოიცავს ტურისტისთვის, საქართველოს ფარგლებს გარეთ გაყვანის მიზნით, სავიზო დოკუმენტების მომზადებას, წარდგენას შესაბამისი ქვეყნის კანონმდებლობით განსაზღვრულ უწყებაში და ამ მიზნით განხორციელებულ სხვა ქმედებებს.

სავიზო მხარდაჭერის მომსახურების გაწევის შემთხვევაში, ამ მომსახურების გაწევის ადგილი განისაზღვრება სსკ-ის 162¹ მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად. ამდენად, თუ მომსახურების მიმღები არ არის დასაბეგრი პირი, მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მომსახურების გამწევი (დასაბეგრი პირი) არის დაფუძნებული.

გასათვალისწინებელია, რომ აღნიშნული მომსახურება ვერ იქნება განხილული ტურისტულ მომსახურებად, რამდენადაც იგი არ არის პირდაპირ კავშირში ტურისტის მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილებასთან და არ ეხება მისი განთავსების, კვების, ტუროპერატორულ, ტრანსპორტირების, საექსკურსიო, გასაჯანსაღებელ და მსგავს საქმიანობას, არამედ გულისხმობს პირისთვის დახმარების აღმოჩენას ვიზის მისაღებად.

ტუროპერატორის მიერ გაწეული აღნიშნული მომსახურება წარმოადგენს ტურისტული მომსახურების დამხმარე მომსახურებას და გაიწევა გამყვანი ტურის ფარგლებში ერთიანი ტურისტული პროდუქტის მიწოდების სახით. აღნიშნულის გათვალისწინებით, სსკ-ის 162¹ მუხლის მე-15 ნაწილისა და ინსტრუქციის 66⁵ მუხლის თანახმად, იგი განიხილება საქართველოს ფარგლების გარეთ გაწეულად და, შესაბამისად, ტუროპერატორს არ წარმოეშობა ამ მომსახურების დღე-ით დაბეგვრის ვალდებულება.

გ) ტურისტული მომსახურების გამწევი პირის მიერ საქართველოში ტურისტის ორგანიზებულად შემოყვანის და მათთვის ტურისტული პროდუქტის მიწოდების მიზნით შეძენილ საქონელზე/მომსახურებაზე დღგ-ის ჩათვლა

სსკ-ის 174-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, დღგ-ის ჩათვლა არის დასაბეგრი პირის უფლება, შეიმციროს გადასახდელი დღგ-ის თანხა საქონლის მიწოდებასთან/მომსახურების გაწევასთან დაკავშირებული ხარჯის სხვადასხვა კომპონენტის ღირებულებაზე პირდაპირ მიკუთვნებული დღგ-ის თანხით.

სსკ-ის 175-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის თანახმად, დასაბეგრი პირის უფლება აქვს ჩაითვალოს საქონლის/მომსახურების შეძენისთვის გაწეულ ხარჯთან დაკავშირებული დღგ-ის თანხა, თუ საქონელი ან მომსახურება გამოიყენება ამ კოდექსის 172-ე მუხლის შესაბამისად, დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულ ოპერაციებში.

სსკ-ის 172-ე მუხლის მე-4 ნაწილის „პ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულია ტუროპერატორის მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე უცხოელი ტურისტის ორგანიზებული შემოყვანა და მისთვის საქართველოს ტერიტორიაზე ტურისტული პროდუქტის მიწოდება.

სსკ-ის 177-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, თუ დასაბეგრი პირი საქონელს ან მომსახურებას იყენებს ისეთი ოპერაციებისთვის, რომელზეც აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება, ასევე ოპერაციებისთვის, რომელზეც ეს უფლება არ აქვს, ხორციელდება დღგ-ის თანხის მხოლოდ იმ ნაწილის ჩათვლა, რომელიც მიეკუთვნება ოპერაციებს, რომელზეც მას აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება.

აღნიშნულის გათვალისწინებით, პირი უფლებამოსილია ჩაითვალოს საქართველოს ტერიტორიაზე უცხოელი ტურისტის ორგანიზებული შემოყვანისა და მისთვის საქართველოს ტერიტორიაზე ტურისტული პროდუქტის მიწოდების მიზნით შეძენილ საქონელზე/მომსახურებაზე გადახდილი დღგ, საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით განსაზღვრული შეზღუდვების გათვალისწინებით.

3. გადაწყვეტილება

ა) ტუროპერატორის მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე უცხოელი ტურისტის ორგანიზებულად შემოყვანისას ტურისტისთვის საქართველოს ტერიტორიაზე ტურისტული პროდუქტის (ტურისტული მომსახურების არანაკლებ 2 კომპონენტის, მათ შორის, სასტუმროში განთავსება, კვება, საქართველოში ტრანსფერი და სხვა) მიწოდება და მასთან დაკავშირებული დამხმარე მომსახურების გაწევა (სამოგზაურო დაზღვევა და სხვა), გათავისუფლებულია დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით;

ბ) საქართველოს ფარგლებს გარეთ გაყვანისას ტურისტული მომსახურების (სასტუმროში განთავსება, კვება, საქართველოში ტრანსფერი და სხვა) და მასთან დაკავშირებული დამხმარე მომსახურების (სავიზო მხარდაჭერა, სამოგზაურო დაზღვევით უზრუნველყოფა და სხვა) გაწევა, დღგ-ის მიზნისთვის განიხილება საქართველოს ფარგლების გარეთ გაწეულ მომსახურებად;

გ) საქართველოს ტერიტორიაზე უცხოელი ტურისტის ორგანიზებული შემოყვანისა და მისთვის საქართველოს ტერიტორიაზე ტურისტული პროდუქტის მიწოდების მიზნით შეძენილ საქონელზე/მომსახურებაზე გადახდილ დღგ-ზე, ტუროპერატორი უფლებამოსილია, მიიღოს დღგ-ის ჩათვლა, საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით განსაზღვრული შეზღუდვების გათვალისწინებით.

მუხლი 2. საჯარო გადაწყვეტილება ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

მინისტრი

ლამა ხუციშვილი

ვებგვერდი, 29/03/2023
სარეგისტრაციო კოდი
350080000.64.076.016118

**ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და
აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურის უფროსის
ბრძანება №2
2023 წლის 28 მარტი ქ. თბილისი**

**პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის
ქართულ ენაზე სამოქმედოდ შემოღების შესახებ**

„ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-16 მუხლის მე-2 პუნქტის და მე-20 მუხლის მე-3 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის საფუძველზე, ვბრძანებ:

მუხლი 1

1. ქართულ ენაზე სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს ბუღალტერთა საერთაშორისო ფედერაციის (IFAC) მიერ დადგენილი (2022 წლის გამოცემა) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსი (IESBA Code) (შემდგომ – პროფესიული ეთიკის კოდექსი).
2. ამ ბრძანებით გათვალისწინებული პროფესიული ეთიკის კოდექსი განთავსდეს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურის (შემდგომ – სამსახური) ვებგვერდზე (www.saras.gov.ge).
3. სამსახური უზრუნველყოს ამ ბრძანებით სამოქმედოდ შემოღებული პროფესიული ეთიკის კოდექსის თარგმანის პერიოდულ რედაქტირებას, ხარისხის გაუმჯობესების მიზნით.

მუხლი 2

ეს ბრძანება ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა
და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურის
უფროსის მოვალეობის შემსრულებელი

ნათელა გლოველი

რედაქციაში შემოსულ კითხვებზე პასუხები მოამზადა
გაფის საგადასახადო კომიტეტმა

კითხვა:

გარდაცვლილი დედისგან შვილმა მემკვიდრეობით მიიღო ქონება, კერძო სახლი. აღნიშნული სახლი დედას საკუთრებაში ჰქონდა 2 წელზე მეტი ხნით და სახლი ეკონომიკური საქმიანობისთვის არასდროს არ გამოიყენებოდა. გთხოვთ განგვიმარტოთ, საქართველოს საგადასახადო კოდექსით, თუ შვილმა მემკვიდრეობის თავის სახელზე გაფორმებიდან 1-2 თვეში გაყიდა სახლი, რა საგადასახადო ვალდებულება წარმოეშვება?

პასუხი:

ვინაიდან, საგადასახადო კოდექსის 82.4-ე მუხლის „გ.ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, შვილი პირველი რიგის მემკვიდრეა, იმავე მუხლის „ა1“ ქვეპუნქტით 2-წლიანი ვადის მიზნებისთვის მხედველობაში მიიღება აქტივის მემკვიდრისა და მამკვიდრებლის საკუთრებაში ყოფნის ჯამური ვადა. ამდენად, მემკვიდრე ამ შემთხვევაში საშემოსავლო გადასახადისგან გათავისუფლებულია.

რაც შეეხება დღგ-ს, თუ მემკვიდრისთვის სახლის გაყიდვა ერთჯერადი ოპერაციაა და უძრავი ქონების ყიდვა-გაყიდვა მისთვის პროფესიული საქმიანობა არ არის, მაშინ ამ ოპერაციაზე, მისი ღირებულების მიუხედავად, დღგ არ წარმოიშობა.

კითხვა:

რეგისტრირებულმა მცირე მეწარმემ, რომელიც იხდის 1%-ს, სამეწარმეო საქმიანობისას გასცა ხელფასი 1000 ლარი. უნდა დაბეგროს თუ არა საშემოსავლო გადასახადით და უნდა მოახდინოს თუ არა ხელფასის საშემოსავლო დეკლარაციის ჩაბარება?

პასუხი:

დიახ, ეს ყველაფერი მან უნდა გააკეთოს, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა მის მიერ წლის განმავლობაში ჯამურად გადახდილი ხელფასის ოდენობა არ აღემატება 6000 ლარს და არსებობს ერთ-ერთი შემდეგი პირობა:

ა) იგი ინდივიდუალურ მეწარმედ დარეგისტრირდა და მას მცირე ბიზნესის სტატუსი მიენიჭა იმავე კალენდარული წლის განმავლობაში;

ბ) მის მიერ წინა კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებული ერთობლივი შემოსავალი 50 000 ლარს არ აღემატება (იხ. საგადასახადო კოდექსის 94.4-ე მუხლი)

კითხვა:

ვართ საქართველოში რეგისტრირებული სავაჭრო კომპანია. გარკვეული რაოდენობის და თანხის საქონლის შეძენისას, გამყიდველი კომპანია მყიდველს აძლევს ბონუსს (ქეშ-ბექს) ანუ, კომპანიას უბრუნებს თანხას (ფასდაკლება არ არის). იბეგრება თუ არა დღგ-თი ასეთი სახით მიღებული ფულადი შემოსავალი?

პასუხი:

ამ საკითხთან დაკავშირებით შემოსავლების სამსახურს დამტკიცებული აქვს მეთოდური მითითება.

მეთოდური მითითების მიხედვით განხილულია მაგალითი, როდესაც დისტრიბუტორი მიაწვდის 1 მილიონის საქონელს სუპერმარკეტების ქსელს, ამ მოცულობის შესყიდვის შემთხვევაში ხელშეკრულება კი მხარეებს შორის ითვალისწინებს 5%-იან ფასდაკლებას ნებისმიერი ფორმით (მ.შ. ქეშბექის ან ვალდებულების შემცირების ფორმით). შემოსავლების სამსახურის მეთოდურ მითითებაში მოცემული მაგალითის მიხედვით, მყიდველის მხრიდან, შესაძლოა არსებობდეს ან არ არსებობდეს მომსახურების ნიშნების შემცველი ვალდებულების შესრულების პირობა - საქონლის თაროზე განთავსების, სარეკლამო მასალების განთავსების და ა.შ. სხვადასხვა სახის ვალდებულების სახით.

მეთოდური მითითების მიხედვით ამ შემთხვევებში შეიძლება გამოყენებული იქნეს ორი მიდგომიდან ერთ-ერთი:

გამყიდველმა მხარემ დააკორექტიროს გამოწერილი 1 მლნ-ის ფაქტურები და შეამციროს 950 000 ლარამდე.

მყიდველმა მხარემ გამოწეროს 50 000 ლარის მარკეტინგული მომსახურების ფაქტურა გამყიდველი მხარის მისამართით (აღნიშნულია, რომ სწორია კორექტირება, მაგრამ მეთოდური მითითების ბოლოში ნათქვამია, რომ მყიდველი მხარის მხრიდან საფ-ის გამოწერაც დასაშვებია).

მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენი აზრითაც და შინაარსითაც პირველი და მეორე მოქმედება წარმოადგენს ერთი და იგივე შედეგის მომტან ოპერაციას, მიგვაჩნია, რომ თუ ხელშეკრულებას ექნება მკვეთრად გამოხატული მარკეტინგული მომსახურების ხელშეკრულების ნიშნები (მაგალითად, ხელშეკრულებიდან გამომდინარე აშკარა ხდება, რომ 5%-ის ქეშბექს კომპანია იღებს არა ვთქვამთ გაყიდვების გეგმის შესრულების, არამედ კონკრეტული მარკეტინგული მომსახურების განწესისა და მარკეტინგული აქტივობებისთვის) - ამ შემთხვევაში უფრო სწორად მიგვაჩნია მარკეტინგული მომსახურების საფასურის გამოწერა. თუ მომსახურების განწესის ნიშნები არ არსებობს, ვეთანხმებით შემოსავლების სამსახურის მიდგომას იმასთან დაკავშირებით, რომ ორივე ზემოთ ხსენებული მიდგომა სწორია.

შემოსავლების სამსახურის მეთოდური მითითება შეგიძლიათ იხილოთ შემდეგ ბმულზე:

<https://rs.ge/Media>

კითხვა:

ჩვენ რეგისტრირებული ვართ როგორც საზოგადოებრივი ორგანიზაცია და ძირითადად ვარსებობთ გრანტებით. ერთი გრანტის ფარგლებში საქონელი უნდა მივანოდოთ მეორე ააიპს (ამავე გრანტის პირობით). ჩვენე ეს საქონელი უნდა მივანოდოთ დღგ-ს გამოკლებით და როგორ ავსახოთ სასაქონლო ზედნადებში ან დეკლარაციაში?

პასუხი:

ზოგადად, საქონლის მიწოდება ზედნადებსა თუ დეკლარაციაში ხდება იმ ფასით, რა ფასითაც ხდება გარიგება, თუმცა, ზოგიერთ შემთხვევაში (მაგალითად, უსასყიდლო მიწოდებისას) დასაბეგრი ოპერაციის ღირებულება განისაზღვრება საბაზრო ფასით.

რაც შეეხება დღგ-ით დაბეგვრას, ამ საკითხზე პასუხის გასაცემად გვჭირდება გაცილებით უფრო მეტი დეტალების დაზუსტება და კონკრეტიკა. მაგალითისთვის, თუ საქონლის მიწოდება ჩაითვლება საქველმოქმედო ან სხვა სახის არაეკონომიკურ საქმიანობად, ამ შემთხვევაში საქონლის მიწოდება დღგ-ით არ დაიბეგრება თუ საქონლის შეძენისას არ არის მიღებული დღგ-ის ჩათვლა. დღგ-ით დაბეგვრა ასევე არ მოხდება თუ თქვენი ორგანიზაცია არ არის დღგ-ის გადამხდელი და მიწოდებული საქონლის ღირებულება 12 უწყვეტი კალენდარული თვის განმავლობაში ნაკლებია 100 000 ლარზე და სხვა ოპერაციების კომპანიას არ გააჩნია, ან მიწოდებული საქონლის ღირებულება ამავე პერიოდში არსებულ სხვა დასაბეგრ ოპერაციებთან ერთად ნაკლებია 100 000 ლარზე. სამწუხაროდ, თქვენ მიერ დასმული კითხვიდან, შეუძლებელია ამ დეტალებისა და სხვა მნიშვნელოვანი მომენტების დაზუსტება, ამიტომაც უფრო ზუსტი პასუხის გაცემის საშუალებას თქვენს კითხვაში მოცემული ინფორმაციის სიმწირე არ გვაძლევს.

კითხვა:

შპს არის სავაჭრო სანარმო (მაღაზია), აქვს ტექნიკურად გაუმართავი, ქარხნული წვნით და იმავდროულად წუნდებული ან/და უკან დაბრუნებული უვარგისი საქონელი. შემოსავლების სამსახურში მარაგის ჩამოწერაზე ინფორმაციის გაგზავნის შემდეგ მივიღეთ შეტყობინება-თანხმობა. გვაინტერესებს, ამ შეტყობინების მიღების შემდეგ საქონელი რომ ჩამოვწეროთ ხომ არ არის საჭირო წუნდებული საქონლის განადგურების-გადაყრის რაიმე დამატებითი დოკუმენტი? სად შეიძლება ამ დოკუმენტის საჭიროებისას მისი აღება და თუ არ გვექნება ეს დოკუმენტი შემოსავლების სამსახური ხომ არ ჩავვითვლის გადაყრილ საქონელს დასაბეგრ ოპერაციად?

პასუხი:

თქვენ აუცილებლად დაგჭირდებათ დოკუმენტაცია იმის დასადასტურებლად, რომ ჩამოწერილი საქონელი განადგურებულია ან გადაცემულია დასუფთავების სამსახურისთვის. ამა თუ იმ საქონლის განადგურებასაც თავისი წესები აქვს - მაგალითად, იმ შემთხვევაში, როცა საქონელი ქიმიური, ტოქსიკური, რადიოაქტიური ან სხვა მსგავსი თვისებისაა. ასევე გასათვალისწინებელია მეორადი ნარჩენის აღრიცხვისა და რეალიზაციის საკითხები და ა.შ. ანუ თუ უვარგისი საქონელს აქვს სხვა სახის ნარჩენი ღირებულება (მაგალითისთვის, ჯართის ღირებულება) მაშინ ეს საქონელი უნდა შეფასდეს ამ უკანასკნელი ღირებულებით და შესაბამისად დაიბეგროს ამავე ღირებულებით, როგორც საქონლის დანაკლისი (დღგ-ით და მოგების გადასახადით).

კითხვა:

საწარმოში გამოცხადებულ ტენდერში მიიღო მონაწილეობა და მის საფუძველზე ადგილობრივ მმართველობით ორგანოს - მუნიციპალიტეტს გაუკეთეთ 10 ავტობუსის გაჩერების ჯიხური. ეს ოპერაციები იბეგრება თუ არა დღგ-თი და თუ ითვლება ასეთი სახის ოპერაციები სახელმწიფოზე მიწოდებად?

პასუხი:

ჩვენი აზრით, ეს ჩვეულებრივი დასაბეგრი ოპერაციაა. შელავათი, რომელსაც თქვენ გულისხმობთ, ეხება სახელმწიფოსთვის ან ადგილობრივი თვითმმართველობისთვის საქონლის/მომსახურების უსასყიდლოდ მიწოდებას.

კითხვა:

მცირე მეწარმემ ფართი იქირავა 5 წლის ვადით ფიზიკური პირისაგან, თუმცა, თონის საცხობი ამუშავა მხოლოდ 2 წელი, ხოლო მე-3 წელს, ხელშეკრულების შესაძლებლობის ფარგლებში, გააქირავა ფართი ქვეიჯარით იმაზე მეტად ვიდრე თავად უხდის მეპატრონეს.

გთხოვთ გვიპასუხოთ, ეს ფაქტი ხომ არ იქონიებს ჩემი საქმიანობის სტატუსზე რაიმე ზემოქმედებას და ხომ არ შემეცვლება დაბეგვის რეჟიმი? თუ ეს გამოიწვევს ცვლილებებს რა სტატუსი მექნება და რა გადასახადები უნდა გადავიხადო?

პასუხი:

საქართველოს მთავრობის №415 დადგენილების მიხედვით (რომელიც გამომდინარეობს სსკ-იდან) მთავრობა ადგენს 2 ტიპის საქმიანობის ჩამონათვალს:

ე.წ. აკრძალული საქმიანობების ჩამონათვალი, ანუ საქმიანობების ჩამონათვალი, რის განხორციელების შემდგომაც უქმდება ი/მ-ის მანამდე არსებული მცირე ბიზნესის სტატუსი სხვა საქმიანობაზე.

საქმიანობების ჩამონათვალი, რის განხორციელების შემთხვევაშიც მანამდე არსებული მცირე ბიზნესის სტატუსი არ უქმდება სხვა საქმიანობაზე, თუმცა თავად ამ საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი იბეგრება არა მცირე ბიზნესისთვის დამახასიათებელი რეჟიმით (1%-ით), არამედ ფიზიკური პირების სტანდარტული დაბეგვის რეჟიმით (დასაბეგრი შემოსავლის 20%).

იჯარიდან მიღებული შემოსავალი განეკუთვნება ზემოთ ხსენებული საქმიანობების ჩამონათვალიდან მეორე ტიპის საქმიანობას, რაც ნიშნავს იმას, რომ თუ ინდ.მეწარმე ეწეოდა სხვა საქმიანობას, იბეგრებოდა მცირე ბიზნესისთვის დამახასიათებელი 1%-იანი განაკვეთით და შემდგომში დაიწყო ფართის იჯარით გაცემა, აღნიშნულის გამო მცირე ბიზნესის სტატუსი არ გაუქმდება, თუმცა თავად იჯარიდან მიღებული შემოსავალი ვერ მოექცევა 1%-იან დაბეგვრაში და დაიბეგრება დასაბეგრი შემოსავლის (წლიური მოგების - ერთობლივ შემოსავალს გამოკლებული გამოქვითვები) 20%-ით. საცხობის ფარგლებში საქმიანობის შენარჩუნების შემთხვევაში შემოსავლები კვლავინდებურად დაიბეგრება 1%-ით.

კითხვა:

2022 წლის ბოლოს კომპანიამ თანამშრომელს ჩამოაწერა/აპატიო გაცემული სესხის დარჩენილი ნაწილი და დარიცხული პროცენტი. ეს ჩამოწერილი თანხები ეთვლება თუ არა მსესხებელს/თანამშრომელს ერთობლივ შემოსავალში და უნდა დაიბეგროს თუ არა საშემოსავლო გადასახადით? მაგრამ თუ ამ საშემოსავლოსაც საწარმო გადაიხდის თანამშრომლის მაგივრად ისიც ხომ სარგებელი იქნება?

პასუხი:

დიახ, ჩამოწერილი თანხები ჩაითვლება (ძირიც და პროცენტიც) თანამშრომლის მიერ ხელფასის სახით მიღებულ შემოსავლად და დაიბეგრება საშემოსავლო გადასახადით. ამასთან, თუ ამ საშემოსავლო გადასახადსაც დამქირავებელი ანაზღაურებს, მაშინ თანამშრომლის მიერ მიღებული შემოსავალი იქნება ჩამოწერილი თანხის განაყოფი 0,8-ზე. მაგალითად: თუ თანამშრომელს ჩამოეწერა 1000 ლარი, მაშინ მის მიერ მიღებული ანაზღაურება იქნება $1000:0,8 = 1250$ ლარი.

კითხვა:

ფიზიკურმა პირმა მოახდინა მიწის ნაკვეთის რეალიზაცია მასზე არსებული კომერციული ფართით - სავაჭრო მაღაზია, რომელიც ღირებულებით 100 000 ლარზე მეტია. როგორც ვიცით მიწა განთავისუფლებულია დღგ-ს გადასახადისაგან, გარდა მიწისა სხვა რა საგადასახადო ვალდებულება ეკისრება ფიზიკურ პირს?

პასუხი:

მიწის ნაკვეთის მიწოდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში თავისუფლდება დღგ-ისგან, როცა მასზე არ არის შენობა-ნაგებობები. თუ მიწის ნაკვეთზე არის შენობა/ნაგებობა, მაშინ (მიუხედავად მიწის ფართისა და შენობის ფართს შორის პროპორციისა) ეს ოპერაცია მთლიანად განიხილება შენობის/ნაგებობის მიწოდებად და სრული ღირებულება ექვემდებარება დღგ-ით დაბეგვრას.

ამასთანავე, ეს ოპერაცია შეიძლება დაიბეგროს საშემოსავლო გადასახადითაც, თუ:

ა) ეს კომერციული ფართი და/ან მიწის ნაკვეთი გაყიდვამდე გამოიყენებოდა ეკონომიკური საქმიანობისთვის (მიუხედავად ფიზიკური პირის საკუთრებაში ყოფნის პერიოდისა); ან

ბ) ეს კომერციული ფართი და/ან მიწის ნაკვეთი გაყიდვამდე არ გამოიყენებოდა ეკონომიკური საქმიანობისთვის, მაგრამ ამ ფიზიკური პირის საკუთრებაში იგი იყო 2 წელზე ნაკლები ხნის განმავლობაში.

ამ შემთხვევებში საშემოსავლო გადასახადით იბეგრება ნამეტი, რომელიც განისაზღვრება, როგორც დადებითი სხვაობა გაყიდვის ფასსა და ამ ქონების შეძენის/მშენებლობის ღირებულებას (ხოლო უსასყიდლოდ მიღების შემთხვევაში - მიღების მომენტში ამ ქონების საბაზრო ფასს) შორის.

კითხვა:

საწარმოს დღგ-ში ზედმეტობა აქვს 2,000 ლარი, რომელიც პირად ბარათზე ასახულია და უკვე მესამე თვეა არ ბრუნდება, შეიძლება თანხის სიმცირის გამო. შეგვიძლია თუ არა ეს ზედმეტობის თანხა ხელფასებიდან დაკავებულ საშემოსავლო გადასახადში გავქვითოთ? ანუ, ჩავთვალო როგორც გადახდილი საშემოსავლო გადასახადი რადგან სახაზინო კოდი საერთოა 101001000.

პასუხი:

დიახ, შეგიძლიათ.

კითხვა:

პირი არის ინდივიდუალური მენარმე, რომელიც 2022 წლის განმავლობაში იყო ამ სტატუსით, შემდგომ მიენიჭა მცირე მენარმის სტატუსი. ზოგადად, თუ ინდმენარმეს არ ჰყავს დაქირავებით მომუშავე თანამშრომელი, თავის თავზე გაცემული ხელფასი ექვემდებარება თუ არა ყოველთვიურ დეკლარირებას (მაინტერესებს ორივე შემთხვევაში, როგორც ინდმენარმე და ასევე, როგორც მცირე მენარმის შემთხვევაში)?

პასუხი:

ფიზიკური პირი (მ.შ. ინდ.მენარმე) საკუთარ თავს ვერ დაიქირავებს, ვინაიდან საკუთარ თავთან დადებული გარიგება ბათილია.

თუ ი/მ სრულად ასრულებს წლიური საშემოსავლო გადასახადის (მოგების 20%) ან მცირე ბიზნესის (ბრუნვის 1%) საგადასახადო ვალდებულებებს, მას დამატებითი საგადასახადო ვალდებულებები თანხის იმავე ფიზიკურ პირზე გაცემასთან დაკავშირებით არ წარმოეშობა.

კითხვა:

სამედიცინო კლინიკა, რომელიც 2018-2022 წლებში შენდებოდა, სამედიცინო ლიცენზია აიღო 2022 წლის აგვისტოში. გთხოვთ გვიპასუხოთ, ქონების გადასახადის გაანგარიშებისას, გადასახადს საქმიანობის რომელ პერიოდებზე ვიხდით, რადგან 2022 წლის აგვისტომდე მშენებლობას არ ჰქონდა სამედიცინო დანესებულების სტატუსი?

პასუხი:

არსებული მიდგომის მიხედვით შენობა-ნაგებობაზე ქონების გადასახადს იხდით იმ პერიოდზე, როცა სამედიცინო დანიშნულების შენობა ჯერ კიდევ არ იყო მიღებული ექსპლუატაციაში, როგორც დაუმთავარებელ მშენებლობაზე. ამასთან, თუ შენობის ექსპლუატაციაში მიღება ლიცენზიის მიღებაზე ადრე მოხდა (ანუ ჯერ კიდევ ვერ იქნებოდა გამოყენებული სამედიცინო საქმიანობისთვის), ამ პერიოდზეც გადაიხდით ქონების გადასახადს.

მას შემდეგ, რაც შენობა-ნაგებობის გამოყენება უკვე ფაქტობრივად მოხდება სამედიცინო საქმიანობისთვის, ამ შენობაზე ქონების გადასახადის გადახდა აღარ მოხდება.

საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ლარის გაცვლითი კურსები უცხოური ვალუტების მიმართ 2022 წლის მარტში

თარიღი	ბულგარული ლემი	დანიური კრონა	ეგრო	ფუნტი სტერლინგი	ისლანდური კრონა	სერბული დინარი	ნორვეგიული კრონა	პოლონური ზლოტი	რუმინული ლეი	უნგრული ფორინტი	შვედური კრონა	შვეიცარული ფრანკი	ჩეხური კრონა	ამერიკული დოლარი
	1	10	1	1	100	100	10	10	10	100	10	1	10	1
01.03.23	1,4199	3,7338	2,7791	3,1674	1,8245	2,3682	2,5330	5,8912	5,6484	0,7340	2,5108	2,7913	1,1799	2,6196
02.03.23	1,4223	3,7377	2,7823	3,1397	1,8220	2,3719	2,5268	5,9240	5,6483	0,7417	2,5098	2,7854	1,1877	2,6127
03.03.23	1,4157	3,7194	2,7680	3,1180	1,8293	2,3586	2,4947	5,9149	5,6240	0,7392	2,4828	2,7669	1,1804	2,6064
04.03.23	1,4157	3,7194	2,7680	3,1180	1,8293	2,3586	2,4947	5,9149	5,6240	0,7392	2,4828	2,7669	1,1804	2,6064
05.03.23	1,4157	3,7194	2,7680	3,1180	1,8293	2,3586	2,4947	5,9149	5,6240	0,7392	2,4828	2,7669	1,1804	2,6064
06.03.23	1,4157	3,7194	2,7680	3,1180	1,8293	2,3586	2,4947	5,9149	5,6240	0,7392	2,4828	2,7669	1,1804	2,6064
07.03.23	1,4138	3,7145	2,7645	3,1234	1,8442	2,3569	2,4866	5,8718	5,6182	0,7302	2,4786	2,7829	1,1740	2,6009
08.03.23	1,4162	3,7210	2,7690	3,1191	1,8473	2,3603	2,4782	5,9059	5,6275	0,7326	2,4733	2,7844	1,1778	2,5973
09.03.23	1,4162	3,7210	2,7690	3,1191	1,8473	2,3603	2,4782	5,9059	5,6275	0,7326	2,4733	2,7844	1,1778	2,5973
10.03.23	1,4003	3,6819	2,7398	3,0811	1,8277	2,3361	2,4322	5,8468	5,5733	0,7233	2,4235	2,7644	1,1604	2,5933
11.03.23	1,4045	3,6893	2,7460	3,1066	1,8319	2,3414	2,4271	5,8590	5,5884	0,7176	2,4125	2,7900	1,1599	2,5925
12.03.23	1,4045	3,6893	2,7460	3,1066	1,8319	2,3414	2,4271	5,8590	5,5884	0,7176	2,4125	2,7900	1,1599	2,5925
13.03.23	1,4045	3,6893	2,7460	3,1066	1,8319	2,3414	2,4271	5,8590	5,5884	0,7176	2,4125	2,7900	1,1599	2,5925
14.03.23	1,4126	3,7132	2,7641	3,1230	1,8341	2,3557	2,4271	5,8774	5,6236	0,7120	2,4135	2,8307	1,1638	2,5898
15.03.23	1,4160	3,7199	2,7697	3,1401	1,8331	2,3614	2,4322	5,9106	5,6236	0,7039	2,4394	2,8389	1,1642	2,5851
16.03.23	1,4083	3,6963	2,7520	3,1234	1,8308	2,3459	2,4225	5,8422	5,5924	0,6994	2,4464	2,8129	1,1513	2,5867
17.03.23	1,4010	3,6791	2,7397	3,1130	1,8253	2,3355	2,3986	5,8271	5,5699	0,6905	2,4412	2,7776	1,1428	2,5832
18.03.23	1,4020	3,6830	2,7425	3,1298	1,8368	2,3376	2,4075	5,8235	5,5742	0,6933	2,4571	2,7814	1,1448	2,5800
19.03.23	1,4020	3,6830	2,7425	3,1298	1,8368	2,3376	2,4075	5,8235	5,5742	0,6933	2,4571	2,7814	1,1448	2,5800
20.03.23	1,4020	3,6830	2,7425	3,1298	1,8368	2,3376	2,4075	5,8235	5,5742	0,6933	2,4571	2,7814	1,1448	2,5800
21.03.23	1,4089	3,7029	2,7564	3,1446	1,8386	2,3453	2,4098	5,8564	5,6017	0,6914	2,4622	2,7768	1,1489	2,5763
22.03.23	1,4167	3,7222	2,7717	3,1564	1,8465	2,3625	2,4379	5,9079	5,6325	0,7088	2,4924	2,7839	1,1612	2,5762
23.03.23	1,4200	3,7303	2,7778	3,1644	1,8604	2,3679	2,4467	5,9248	5,6426	0,7161	2,4940	2,7921	1,1685	2,5754
24.03.23	1,4334	3,7632	2,8028	3,1689	1,8695	2,3886	2,4805	5,9852	5,6952	0,7285	2,4980	2,8128	1,1836	2,5768
25.03.23	1,4149	3,7130	2,7665	3,1453	1,8431	2,3578	2,4439	5,9004	5,6169	0,7106	2,4690	2,8017	1,1674	2,5764
26.03.23	1,4149	3,7130	2,7665	3,1453	1,8431	2,3578	2,4439	5,9004	5,6169	0,7106	2,4690	2,8017	1,1674	2,5764
27.03.23	1,4149	3,7130	2,7665	3,1453	1,8431	2,3578	2,4439	5,9004	5,6169	0,7106	2,4690	2,8017	1,1674	2,5764
28.03.23	1,4175	3,7211	2,7727	3,1569	1,8448	2,3631	2,4475	5,9179	5,6116	0,7208	2,4741	2,8116	1,1686	2,5754
29.03.23	1,4228	3,7348	2,7828	3,1654	1,8839	2,3717	2,4639	5,9446	5,6247	0,7242	2,4817	2,8045	1,1741	2,5712
30.03.23	1,4235	3,7379	2,7851	3,1666	1,8703	2,3739	2,4700	5,9426	5,6272	0,7346	2,4684	2,7953	1,1787	2,5655
31.03.23	1,4242	3,7408	2,7862	3,1624	1,8811	2,3755	2,4567	5,9500	5,6294	0,7313	2,4641	2,7989	1,1836	2,5604

თარიღი	კანადური დოლარი	ამსტერდამური დოლარი	ეგიპტური პირამიდა	თურქული ლირა	იაპონური იენი	აგს დირჰამი	ირანული რიალი	ისრაელის შიკელი	სინგაპური დოლარი	გუინეის დინარი	ჩინური იუანი	ჰონგკონგური დოლარი	ინდური რუპია	ახალგაზრდობის დოლარი
	1	1	10	1	100	10	10000	10	1	1	10	10	100	1
01.03.23	1,9290	1,7622	0,8552	0,1387	1,9169	7,1320	0,6237	7,1424	1,9420	8,5329	3,7759	3,3373	3,1688	1,6118
02.03.23	1,9200	1,7657	0,8544	0,1383	1,9236	7,1133	0,6221	7,1959	1,9479	8,5132	3,7995	3,3285	3,1667	1,6327
03.03.23	1,9141	1,7523	0,8514	0,1380	1,9071	7,0967	0,6206	7,1520	1,9341	8,4871	3,7756	3,3203	3,1558	1,6199
04.03.23	1,9141	1,7523	0,8514	0,1380	1,9071	7,0967	0,6206	7,1520	1,9341	8,4871	3,7756	3,3203	3,1558	1,6199
05.03.23	1,9141	1,7523	0,8514	0,1380	1,9071	7,0967	0,6206	7,1520	1,9341	8,4871	3,7756	3,3203	3,1558	1,6199
06.03.23	1,9141	1,7523	0,8514	0,1380	1,9071	7,0967	0,6206	7,1520	1,9341	8,4871	3,7756	3,3203	3,1558	1,6199
07.03.23	1,9117	1,7501	0,8466	0,1376	1,9117	7,0813	0,6193	7,1816	1,9323	8,4747	3,7524	3,3133	3,1749	1,6087
08.03.23	1,9057	1,7321	0,8423	0,1373	1,9098	7,0715	0,6184	7,2151	1,9294	8,4630	3,7454	3,3087	3,1705	1,6098
09.03.23	1,9057	1,7321	0,8423	0,1373	1,9098	7,0715	0,6184	7,2151	1,9294	8,4630	3,7454	3,3087	3,1705	1,6098
10.03.23	1,8803	1,7155	0,8385	0,1368	1,9047	7,0606	0,6175	7,1992	1,9185	8,4362	3,7240	3,3036	3,1633	1,5902
11.03.23	1,8739	1,7077	0,8404	0,1367	1,8934	7,0588	0,6173	7,2194	1,9129	8,4364	3,7301	3,3027	3,1596	1,5835
12.03.23	1,8739	1,7077	0,8404	0,1367	1,8934	7,0588	0,6173	7,2194	1,9129	8,4364	3,7301	3,3027	3,1596	1,5835
13.03.23	1,8739	1,7077	0,8404	0,1367	1,8934	7,0588	0,6173	7,2194	1,9129	8,4364	3,7301	3,3027	3,1596	1,5835
14.03.23	1,8775	1,7150	0,8368	0,1365	1,9388	7,0517	0,6166	7,1364	1,9219	8,4441	3,7607	3,3015	3,1534	1,5982
15.03.23	1,8821	1,7183	0,8393	0,1362	1,9282	7,0387	0,6155	7,1049	1,9192	8,4260	3,7591	3,2946	3,1338	1,6066
16.03.23	1,8836	1,7183	0,8358	0,1363	1,9363	7,0429	0,6159	7,1235	1,9193	8,4312	3,7463	3,2957	3,1314	1,6043
17.03.23	1,8777	1,7160	0,8360	0,1360	1,9428	7,0335	0,6150	7,0909	1,9163	8,4116	3,7447	3,2910	3,1221	1,5913
18.03.23	1,8810	1,7263	0,8363	0,1357	1,9371	7,0248	0,6143	7,0386	1,9199	8,4066	3,7433	3,2867	3,1256	1,6079
19.03.23	1,8810	1,7263	0,8363	0,1357	1,9371	7,0248	0,6143	7,0386	1,9199	8,4066	3,7433	3,2867	3,1256	1,6079
20.03.23	1,8810	1,7263	0,8363	0,1357	1,9371	7,0248	0,6143	7,0386	1,9199	8,4066	3,7433	3,2867	3,1256	1,6079
21.03.23	1,8802	1,7246	0,8324	0,1355	1,9604	7,0145	0,6134	6,9983	1,9218	8,4028	3,7455	3,2845	3,1176	1,6086
22.03.23	1,8853	1,7212	0,8336	0,1354	1,9475	7,0145	0,6134	7,0571	1,9276	8,3997	3,7483	3,2840	3,1164	1,5947
23.03.23	1,8796	1,7247	0,8335	0,1352	1,9384	7,0127	0,6132	7,0528	1,9300	8,4026	3,7409	3,2818	3,1154	1,6019
24.03.23	1,8839	1,7314	0,8337	0,1353	1,9639	7,0165	0,6135	7,1039	1,9423	8,4182	3,7736	3,2828	3,1324	1,6172
25.03.23	1,8712	1,7110	0,8325	0,1351	1,9826	7,0154	0,6134	7,1083	1,9321	8,4169	3,7459	3,2821	3,1236	1,5989
26.03.23	1,8712	1,7110	0,8325	0,1351	1,9826	7,0154	0,6134	7,1083	1,9321	8,4169	3,7459	3,2821	3,1236	1,5989
27.03.23	1,8712	1,7110	0,8325	0,1351	1,9826	7,0154	0,6134	7,1083	1,9321	8,4169	3,7459	3,2821	3,1236	1,5989
28.03.23	1,8764	1,7116	0,8335	0,1349	1,9579	7,0127	0,6132	7,2324	1,9325	8,4054	3,7422	3,2808	3,1266	1,5934
29.03.23	1,8801	1,7155	0,8323	0,1346	1,9641	7,0008	0,6122	7,2729	1,9353	8,3971	3,7360	3,2754	3,1283	1,6003
30.03.23	1,8868	1,7135	0,8316	0,1341	1,9458	6,9853	0,6108	7,2014	1,9300	8,3730	3,7262	3,2682	3,1158	1,6006
31.03.23	1,8902	1,7155	0,8275	0,1336	1,9312	6,9714	0,6096	7,1370	1,9274	8,3482	3,7206	3,2617	3,1097	1,5967

თარიღი	რუსული რუბლი	ამერიკანული დოლარი	გელერუსული რუბლი	თურქმენული მანათი	ბოლდავური ლარი	სომხური დრამი	თაჯიკური სომონი	უზბეკური სუმი	უკრაინული გრივნა	ყაზახური თენგი	ყირგიზული სორი	სამხრეთ აფრიკული რანდი	ბრაზილიური რეალი
	100	1	10000	10	10	1000	10	1000	10	100	100	10	1
01.03.23	3,4932	1,5409	1,0403	7,4846	1,3844	6,7264	2,5471	0,2310	0,7093	0,5884	2,9966	1,4224	0,5037
02.03.23	3,4689	1,5369	1,0376	7,4649	1,3835	6,7078	2,4754	0,2303	0,7086	0,5929	2,9887	1,4369	0,4989
03.03.23	3,4492	1,5332	1,0351	7,4469	1,3809	6,7103	2,4694	0,2297	0,7058	0,5993	2,9815	1,4325	0,5031
04.03.23	3,4492	1,5332	1,0351	7,4469	1,3809	6,7103	2,4694	0,2297	0,7058	0,5993	2,9815	1,4325	0,5031
05.03.23	3,4492	1,5332	1,0351	7,4469	1,3809	6,7103	2,4694	0,2297	0,7058	0,5993	2,9815	1,4325	0,5031
06.03.23	3,4492	1,5332	1,0351	7,4469	1,3809	6,7103	2,4694	0,2297	0,7058	0,5993	2,9815	1,4325	0,5031
07.03.23	3,4492	1,5324	1,0329	7,4311	1,3826	6,6897	2,4223	0,2287	0,7043	0,5966	2,9753	1,4263	0,5004
08.03.23	3,4364	1,5278	1,0315	7,4209	1,3838	6,6855	2,4200	0,2285	0,7034	0,5925	2,9711	1,4156	0,5035
09.03.23	3,4364	1,5278	1,0315	7,4209	1,3838	6,6855	2,4200	0,2285	0,7034	0,5925	2,9711	1,4156	0,5035
10.03.23	3,4158	1,5255	1,0299	7,4094	1,3804	6,6838	2,4002	0,2280	0,7022	0,5880	2,9665	1,3961	0,5043
11.03.23	3,4127	1,5250	1,0295	7,4071	1,3806	6,6803	2,4006	0,2278	0,7020	0,5737	2,9656	1,4120	0,5019
12.03.23	3,4127	1,5250	1,0295	7,4071	1,3806	6,6803	2,4006	0,2278	0,7020	0,5737	2,9656	1,4120	0,5019
13.03.23	3,4127	1,5250	1,0295	7,4071	1,3806	6,6803	2,4006	0,2278	0,7020	0,5737	2,9656	1,4120	0,5019
14.03.23	3,4368	1,5257	1,0285	7,3994	1,3831	6,6682	2,3991	0,2276	0,7012	0,5681	2,9642	1,4193	0,4967
15.03.23	3,4311	1,5206	1,0266	7,3860	1,3839	6,6498	2,4551	0,2271	0,7000	0,5608	2,9571	1,4150	0,4927
16.03.23	3,4097	1,5238	1,0272	7,3906	1,3881	6,6645	2,3716	0,2270	0,7004	0,5573	2,9632	1,4109	0,4923
17.03.23	3,3859	1,5224	1,0259	7,3806	1,3851	6,6577	2,3691	0,2260	0,6995	0,5567	2,9564	1,4034	0,4885
18.03.23	3,3599	1,5176	1,0246	7,3714	1,3823	6,6392	2,3655	0,2263	0,6986	0,5626	2,9457	1,4048	0,4932
19.03.23	3,3599	1,5176	1,0246	7,3714	1,3823	6,6392	2,3655	0,2263	0,6986	0,5626	2,9457	1,4048	0,4932
20.03.23	3,3599	1,5176	1,0246	7,3714	1,3823	6,6392	2,3655	0,2263	0,6986	0,5626	2,9457	1,4048	0,4932
21.03.23	3,3416	1,5177	1,0231	7,3609	1,3819	6,6314	2,3621	0,2262	0,6977	0,5557	2,9415	1,3949	0,4880
22.03.23	3,3457	1,5181	1,0231	7,3606	1,3832	6,6320	2,3630	0,2263	0,6976	0,5548	2,9414	1,3865	0,4919
23.03.23	3,3407	1,5176	1,0228	7,3583	1,3844	6,6282	2,3644	0,2261	0,6973	0,5546	2,9405	1,3925	0,4912
24.03.23	3,3837	1,5184	1,0233	7,3623	1,3895	6,6199	2,3689	0,2265	0,6978	0,5549	2,9421	1,4212	0,4920
25.03.23	3,3585	1,5182	1,0232	7,3611	1,3911	6,6189	2,3698	0,2263	0,6977	0,5634	2,9416	1,4121	0,4863
26.03.23	3,3585	1,5182	1,0232	7,3611	1,3911	6,6189	2,3698	0,2263	0,6977	0,5634	2,9416	1,4121	0,4863
27.03.23	3,3585	1,5182	1,0232	7,3611	1,3911	6,6189	2,3698	0,2263	0,6977	0,5634	2,9416	1,4121	0,4863
28.03.23	3,3620	1,5149	1,0228	7,3583	1,3925	6,6163	2,3641	0,2256	0,6973	0,5626	2,9405	1,4058	0,4909
29.03.23	3,3532	1,5125	1,0211	7,3463	1,3913	6,6183	2,3574	0,2254	0,6962	0,5666	2,9357	1,4102	0,4945
30.03.23	3,3277	1,5091	1,0188	7,3300	1,3903	6,5909	2,3551	0,2250	0,6947	0,5736	2,9292	1,4156	0,4966
31.03.23	3,3149	1,5061	1,0168	7,3154	1,3923	6,5778	2,3515	0,2244	0,6950	0,5690	2,9233	1,4183	0,4986

ფინანსური მართვა აუდიტი და მარნეულებელი მომსახურება საწარმოს სტრატეგიული ანგარიშგება

ბიზნესში დასაქმებული პროფესიონალი ბუღალტერი, რომელიც პასუხისმგებელია დამქირავებელი ორგანიზაციის საერთო დანიშნულების ფინანსური ანგარიშგების მომზადებაზე ან დამტკიცებაზე, დარწმუნებული უნდა იყოს, რომ ფინანსური ანგარიშგება წარდგენილია ფინანსური ანგარიშგების წარდგენისთვის დადგენილი სათანადო საფუძვლების შესაბამისად.

პროფესიონალმა ბუღალტერმა არ უნდა დაუშვას, რომ ინტერესთა კონფლიქტმა გამოიწვიოს მისი პროფესიული ან საქმიანი გადანაცვლებების კომპრომენტირება.

[gfpaa.ge/](https://www.facebook.com/gfpaa.ge/)